

Industriministeriet
Bibl.vær.

BETÆNKNING

OM

REVISION AF EKSPORTKREDIT ORDNINGEN

DET ADMINISTRATIVE
BIBLIOTEK

850002356671

33.25/48

nr. 240
1960

NR. 240

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Indledning	5
Historisk udvikling	6
Den gældende lov.	8
I. Forsikring af eksportørers tabsrisici.	8
II. Kautions over for banker.	9
III. Administrationen.	11
IV. Risikopræmier.	11
Eksport gennemført under ordningen.	13
Indtægter og tab.	17
Udenlandske eksportforsikrings- og eksportfinansieringsordninger.	17
Internationale drøftelser og aftaler.	22
Udvalgets overvejelser og forslag.	24
I. Forsikring af tabsrisici.	24
A. Tab ved eksport af danske varer.	24
B. Tab ved eksport af udenlandske varer.	30
C. Tab ved eksport af tjenesteydelser.	30
1. Ingeniørarbejder m. v.	30
2. Licenskontrakter, „royalties“, „know how“ m. v.	30
D. Tab ved udlæggelse af lager i udlandet.	31
E. Tab ved markedsundersøgelser.	32
II. Finansieringsgaranti.	33
III. Principper for risikopræmieberegning.	37
IV. IV. Kredittidens længde.	37
V. Lov og administration.	38
Udkast til garantidokumenter.	40
A. Solvensgaranti.	40
B. Transfereringsgaranti.	42
C. Rammegaranti.	44
D. Produktionsgaranti.	47
E. Lagergaranti.	50
F. Lagergaranti II.	52
Bilag.	53

33.25 / 48

Under 27. august 1958 nedsatte handelsministeren et udvalg med den opgave at undersøge, hvorvidt de her i landet gældende regler om ydelse af eksportkreditgaranti var tidssvarende og — for så vidt dette ikke måtte anses for at være tilfældet — stille forslag til ændringer i denne lovgivning og den dertil hørende administration.

I udvalget indtrådte 7 medlemmer af statens eksportkreditudvalg, nemlig:

Hovedbogholder *O. Bering*, Danmarks Nationalbank,

bankdirektør *E. Glashof*, Danske Bankers Fællesrepræsentation,

direktør *Herbert P. A. Jerichow*, Industrirådet,

proprietær *Søren Overgaard*, Landbrugsrådet,

kontorchef *Jørgen Paldam*, Arbejderbevægelsens erhvervsråd,

direktør *M. J. Rosenberg*, Håndværksrådet, samt

direktør *Chr. Saugman*, Grosserer-Societets Komité.

Til medlemmer af udvalget udnævntes endvidere:

Professor, dr. jur. *Poul Andersen*,

professor, dr. polit. *Carl Iversen*,

samt efter indstilling fra vedkommende erhvervsorganisationer:

Fiskeeksportør *. C. C. Dyekjær* (Fiskerirådet),

forbundsformand *Hans Rasmussen* (Arbejderbevægelsens erhvervsråd),

direktør *. C. Thygesen* (Industrirådet), samt

direktør *Viggo Østergaard* (Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation).

Direktør *Herbert P. A. Jerichow* udnævntes til formand og direktør *J. C. Thygesen* til næstformand for udvalget.

Forbundsformand *Hans Rasmussen* fri-

toges i maj 1959 efter anmodning for hvervet som medlem af udvalget, og i stedet indtrådte sekretær *Byrge Quist*, Arbejderbevægelsens erhvervsråd.

Kontorchef *H. C. Schmidt* har repræsenteret Landbrugsrådet i stedet for proprietær *Søren Overgaard*.

Direktør *R. Kæstel*, A/S Københavns Handelsbank, har deltaget i udvalgets møder sammen med direktør *Glashof*.

Udenrigsministeriet og handelsministeriet har i udvalget været repræsenteret ved kontorchef *H. Toyberg-Frandzen* og kontorchef *G. Backhaus*.

I øvrigt har kontorchef *Backhaus*, fuldmægtig *K. Skjødt* og sekretær *Niels Hummeluhr*, handelsministeriet, bistået udvalget under dettes arbejde.

Grundlaget for udvalgets arbejde har været lov nr. 190 af 29. maj 1952 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, således som denne lov er ændret senest ved lov nr. 306 af 6. oktober 1954, jfr. lovbekendtgørelse nr. 307 af 6. oktober 1954¹⁾, bilag 2, samt de i henhold til loven udfærdigede bestemmelser om ydelse af eksportgaranti, bilag 3.

Ved påbegyndelsen af udvalgets arbejde stilledes et omfattende materiale til rådighed for udvalget, i første række vedrørende de i forskellige andre lande gældende regler om ydelse af eksportgaranti.

Under arbejdet har udenrigsministeriet og handelsministeriet tilvejebragt forskelligt materiale til bedømmelse af spørgsmål, der har været af betydning for udvalget, ligesom handelsministeriet har stillet en række statistiske oplysninger til rådighed. Efter udvalgets anmodning er der endvidere redegjort for de erfaringer, der i de senere år er indhøstet under lovens administration, ligesom man fra handels-

¹⁾ I det følgende betegnet som eksportkreditloven.

ministeriet har modtaget de af ministeriet udarbejdede beretninger om eksportkreditordningen for finansårene 1957-58 og 1958-59.

Udvalget har endelig under sit arbejde modtaget forskellige skrivelser og forslag.

På side 55-57 er givet en fortegnelse over dette materiale. De under I nævnte dokumenter er optrykt som bilag.

Forinden udvalget gør rede for de stedfundne overvejelser og de forslag, der er blevet resultatet af udvalgets arbejde, har man fundet det naturligt, at der gives en kort redegørelse for den danske eksportkreditlovgivnings oprindelse og udvikling, ligesom man har fundet det hensigtsmæssigt, at der gives en fremstilling af den gældende lovs regler og i forbindelse hermed en oversigt over den eksport, der i de seneste år har fundet sted i henhold til ydet eksportgaranti. Endelig er der givet en kort redegørelse for eksportkredit- og eksportfinansieringsordningerne i visse andre lande.

Historisk udvikling.

Om ordningens oprindelse og udvikling har handelsministeriet givet følgende oplysninger:

I årene efter verdenskrigen 1914-1918 etableredes der i forskellige lande — først og fremmest i England — ordninger, der under de vanskelige politiske og økonomiske forhold, som prægede mange lande efter krigens ophør, tog sigte på gennem statsgaranti at opbygge eksporten til en række markeder.

Også i Danmark optog man tanken om ydelse af statsgaranti for eksportordrer, og et af handelsministeriet nedsat udvalg foreslog ydelse af statsgaranti med henblik på „genopretning af bristende afsætningsforhold eller oparbejdelse af nye markeder"¹⁾. Med de i England indførte regler som forbillede påbegyndtes i 1922 ydelse af eksportgaranti. På tillægsbevillingsloven for finansåret 1922-23 tilvejebragtes hjemmel til inden for et beløb af 5 mill. kr. at yde statsgaranti for tab på eksportordrer.

Der kunne ydes eksportgaranti under følgende former:

„Statsstøtte ydes enten i form af statens garanti for eksportørens tratter eller derved, at staten deltager med indtil halvdelen af det eventuelle ved udsendelse af konsignationslagre af danske industriprodukter forbundne tab.

Garanti for indtil 85 pct. af den af eksportøren trukne veksel ydes, når kredittiden ikke overstiger 12 måneder og den udenlandske køber stiller bankgaranti eller anden rimelig sikkerhed for, at beløbet vil blive betalt ved forfald. Det er dog en forudsætning, at salget fortrinsvis skal ske i danske kroner.

Indfries til sin tid vekslens ikke efter sit pålydende, indløser staten inden 3 måneder efter forfald sin garanti over for vedkommende danske bank. Staten har ret til forlods dækning gennem den af importøren for vekslens stillede sikkerhed, men har ingen regres over for eksportøren.

Til at gennemgå indkomne andragender og til handelsministeriet at fremkomme med indstilling om ydelse af eksportkredit er der nedsat et udvalg bestående af repræsentanter for hovedbankerne, eksporthandelen og industrien."²⁾

Den omtalte ordning var således efter sit indhold alene en garantiordning af forsikringsmæssig karakter, idet ordningen garanterede eksportørerne mod tab dels som følge af, at købesummen ikke blev betalt ved forfaldstid, dels som følge af, at et planlagt salg af varer, der var udlagt i konsignation i udlandet, ikke kunne gennemføres.

I de følgende år opretholdtes hjemmelen til at yde solvensgaranti og konsignationsgaranti på finansloven³⁾.

Bestræbelserne for at vende tilbage til guldfoden medførte i midten af 1920'erne deflation med væsentlige indskrænkninger i kreditydelsen såvel fra nationalbankens som fra de private bankers side. Det besluttedes derfor i begyndelsen af året 1926, at staten ikke alene skulle kunne yde

¹⁾ Jfr. den af handelsministeriet i 1921 udsendte betænkning „Industrien og den økonomiske Krise“.

²⁾ Rigsdagstidende 1922-23 tillæg A sp. 4101-02 og 4641-42.

³⁾ Rigsdagstidende 1922-23 tillæg C sp. 511-12, 1923-24, tillæg C, sp. 771-74, 1924-25, tillæg C, sp. 1357-58.

garanti mod eksportørers tabsriski, men også medvirke ved finansiering af eksporten ved at give kaution over for eksportørens bank.

Da der senere i året 1926 bl. a. opstod spørgsmål om finansiering af skibsbygningsordrer med forholdsvis lang kredittid til udlandet, opnåedes tilslutning fra rigsdagens finansudvalg til, at statens eksportkreditvalg direkte bistod eksportørerne med fremskaffelse af de nødvendige midler gennem udstedelse og salg af obligationer til ét beløb i dollars svarende til 20 mill. kr. Løbetiden for de enkelte obligationer var varierende, men kunne maksimalt fastsættes til 7 år.

Fremgangsmåden ved statens medvirken ved finansieringen af eksportordrer var herefter den, at eksportører, der ikke på grundlag af statens garanti kunne få finansieret eksporten, blev henvist til Privatbanken i København, som ydede eksportøren et lån i dollars. Handelsministeriet udstedte derefter garantibeviser på dette dollarbeløb til Privatbanken, der mod aflevering af disse garantibeviser i Kongeriget Danmarks Hypotekbank fik udstedt statsgaranterede guld-dollaroobligationer for tilsvarende beløb til salg i USA.

Efterhånden som eksportørerne afviklede de givne lån, opsamledes midlerne herfra på en særlig konto, der anvendtes til betaling af renter og afdrag. I alt udstedtes der under ordningen i tidsrummet januar—oktober 1927 obligationer med et pålydende på i alt 4,1 mill. \$.

Ordnningen anvendtes i første række til finansiering af bygning af skibe for udenlandsk regning.

Hjemmelen til ydelse af eksportgaranti — både af forsikringsmæssig karakter og som finansieringsgaranti ved ydelse af kaution over for banker — opretholdtes i årene indtil 1930 på finansloven, idet maksimum for statens garantiansvar efterhånden forhøjedes til 50 mill. kr.¹⁾

Da statens garantiansvar for ydede eksportgarantier efterhånden androg væsentlige beløb, indgik reglerne om ydelse af eksportgaranti sammen med en række andre erhvervsfremmende bestemmelser i

lov nr. 125 af 15. april 1930 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser. Loven havde gyldighed til 31. marts 1932 og fastsatte det maksimum, inden for hvilket eksportgaranti kunne ydes, til 60 mill. kr. Lovens § 17 gav følgende regler om ydelse af eksportgaranti:

„Til fremme af eksporten af danske produkter kan ministeren for handel og industri inden for et samlet beløb af 60 mill. kr. (heri indbefattet tidligere bemyndigelser til ydelse af eksportkredit) yde garanti for eksportørers tratter og for tab ved udsendelse af varer i konsignation, overtagelse af leverancer til udlandet m. v. Garanti kan efter omstændighederne allerede ydes under forberedelserne til eksporten, ligesom ministeren er bemyndiget til inden for garantiens beløb at bistå de lånsøgende virksomheder med hensyn til tilvejebringelse af den nødvendige kapital.

De for ydelsen af garantier til fremme af eksporten her fra landet erlagte risiko-præmier henlægges til „Statens eksportkreditfond" til imødegåelse af eventuelle tab og udgifter".

Loven forlængedes derefter i de følgende år uændret — også i krigsårene, da det var nødvendigt at opretholde loven på grund af løbende garantiforpligtelser — senest ved lov nr. 70 af 3. marts 1948 om forlængelse af lov nr. 117 af 30. marts 1940 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

I årene efter verdenskrigen 1939-45 ændredes og udvidedes reglerne om eksportgaranti i de fleste europæiske lande. Også her i landet fandt der en udvidelse sted af den forsikringsmæssige del af ordningen, idet der ved lov nr. 236 af 27. maj 1950 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser for første gang tilvej erbragtes hjemmel til ydelse af transfereringsgaranti: „ . . . garanti mod tab ved, at den kontraherede betaling ikke kan overføres her til landet ved forfaldstidens indtræden".

Endvidere indførtes i loven en ny bestemmelse om, at de nærmere vilkår for ydelse af garantier skulle fastsættes af handelsmini-

¹⁾ Rigsdagstidende 1925-26 tillæg C sp. 921-22, 1926-27 tillæg C sp. 1769-70, 1927-28 tillæg C sp. 577-78, 1928-29 tillæg C sp. 803-04, 1929-30 tillæg C sp. 827-28.

steren efter forhandling med folketingets finansudvalg.

Loven havde gyldighed til udgangen af marts 1952. Ved lov nr. 121 af 31. marts 1952 forhøjedes maksimumsbeløbet til 100 mill. kr. Ved lov nr. 190 af 29. maj 1952 forlængedes loven til udgangen af marts 1957, og der indsattes desuden en bestemmelse om, at handelsministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg kunne forhøje lovens maksimum for ydelse af garanti.

Sådan forhøjelse fandt da også sted en enkelt gang, idet folketingets finansudvalg i november 1952 gav tilslutning til at forhøje beløbet til 130 mill. kr.

Reglerne i loven af 29. maj 1952 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser ændredes ved lov nr. 306 af 6. oktober 1954, efter at lovens maksimumsbeløb i marts 1953 og juni 1954 ved tillægslove var blevet forhøjet til henholdsvis 250 mill. kr. og 350 mill. kr.

Ved loven af 1954, der har gyldighed indtil udgangen af marts 1960, forhøjedes maksimumsbeløbet for ydelse af eksportgaranti til 500 mill. kr., og der fandt samtidig forskellige ændringer sted i loven. Lovens formål tydeliggjordes ved en ændret affattelse af lovens § 1. Lovens § 2 gav mere detaljerede regler om de forskellige former, under hvilke statens garanti kunne ydes, og endvidere indførtes der ved lovens § 3 en ny bestemmelse om ydelse af statsgaranti i eksportøjemed over for banker. Endelig fandt der ændringer sted i lovens § 5 om eksportkreditudvalgets sammensætning.

Den gældende lov.

Eksportkreditloven af 1954, bilag 2, indeholder i §§ 1-5, de nærmere regler vedrørende ydelse af eksportgaranti.

Lovens formål angives i § 1, der udtaler:

„Denne lov har til formål at fremme eksporten af danske varer samt at styrke erhvervenes effektivitet og konkurrenceevne over for udlandet“.

Ifølge lovens § 2 kan handelsministeren til fremme af eksport af *danske* varer inden for et samlet beløb af 500 mill. kr. yde støtte under følgende former:

- A. Garanti for eksportørers tratter, accepteret af udenlandske købere.
- B. Garanti mod tab ved, at den kontraherede betaling ikke kan overføres her til landet ved forfaldstidens indtræden.
- C. Garanti mod tab ved udsendelse af danske varer i konsignation til udlandet og mod tab ved kontrakter om leverancer til udlandet.
- D. Garanti over for banker og andre for lån, der ydes eksportører med henblik på effektivering af konkrete eksportordrer.

Reglerne i § 2, D, om garanti over for banker suppleredes ved lovens § 3 med en bestemmelse om ydelse af garanti over for banker også i sådanne tilfælde, hvor der ikke foreligger konkrete ordrer, men hvor eksporten dog er sandsynliggjort.

De ovenfor i *lovens* § 2 under A, B og C nævnte garantiformer muliggør det for eksportøren at forsikre sig mod forskellige tabsbringende begivenheder (solvens- og transfereringsgaranti).

Den i lovens § 2 under D samt den i lovens § 3 omhandlede garanti over for banker og andre for lån, der ydes eksportører, (*finansieringsgaranti*), er en kautionsordning. Garantien (kautionen) gives til fordel for långiveren (banken), og garantien knytter sig til låntagerens (eksportørens) indfrielse af lånet og ikke til en fordring på en udenlandsk køber. Staten har regres over for låntageren (eksportøren).

I. Forsikring af eksportørers tabsrisici.

Den under A nævnte *solvensgaranti* (vekselgaranti) dækker eksportøren mod tab som følge af, at en af køberen accepteret veksler ikke betales ved forfaldstid. Selvom den udenlandske køber ikke har accepteret veksler, vil solvensgaranti dog undtagelsesvis kunne gives på grundlag af ubetingede skylderklæringer, afgivet af solide banker, efter omstændighederne betinget af, at de forsynes med selvskyldnerkaution eller anden garanti af vedkommende lands centralbank.

Det er i første række køberens økonomiske forhold, der er bestemmende for, om solvensgaranti vil kunne gives.

Garantiprocentens størrelse fastsættes i de enkelte tilfælde under hensyntagen til vekslerens løbetid og oplysningerne om køberens

soliditet. Såfremt de foreliggende soliditetsoplysninger er ubetinget gode, kan garanti gives for 85 pct. af vekslernes pålydende. Som regel gives dog kun garanti for indtil 75 pct. af vekselsbeløbet. Finder delbetaling sted over længere tid, gradueres garanti-procenten normalt efter vekslernes løbetid, således at garantiprocenten er lavest for de sidst forfaldende vekslers.

Der garanteres normalt ikke for vekslers med en længere løbetid end 5 år, regnet fra kontraktens underskrift. Under ganske særlige forhold kan løbetiden udstrækkes til 6 år, hvis der eksporteres større kapitalgoder, f. eks. skibe og større maskinanlæg.

Det er i øvrigt i reglen et vilkår for ydelse af veksengaranti med langfristet kredit, at en passende del af købesummen betales senest ved varens levering.

Endvidere følges normalt den fremgangsmåde ved ydelse af solvensgaranti, at en eksportør må forsikre hele sin samhandel på vekselsbasis med den pågældende køber. En sådan bestemmelse er hensigtsmæssig ikke alene for at undgå faren for at eksportøren, hvis køberen kommer i betalingsvanskeligheder, sikrer sine ikke-garanterede fordringer på bekostning af de statsgaranterede fordringer, men også af hensyn til de vanskeligheder, der vil kunne opstå i forbindelse med opgørelsen af eksportørens tab.

Indfries en af staten garanteret veksels ikke ved forfaldstid, indfrier staten sin garanti over for eksportøren eller dennes bank mod at få transport på vekslens.

Ydelse af garanti efter reglerne oven for under *B* (*transfereringsgaranti*) dækker eksportøren mod tab, der opstår som følge af, at den aftalte betaling ikke kan overføres her til landet ved forfaldstidens indtræden. Sådan garanti kan gives for indtil 85 pct. af fordringens beløb, men i reglen garanteres kun for 75 pct.

Overføres beløbet ikke rettidigt her til landet, indfrier staten sin garanti. Det er en forudsætning for indfrielse af garantien, at køberen gennem indbetaling til en af handelsministeriet godkendt bank i importlandet har stillet købesummen til eksportørens rådighed på forfaldsdagen eller senest 2 måneder derefter.

Der gives ingen garanti mod kurssvingninger.

Som ovenfor nævnt erstatter man ved ydelse af solvens- og transfereringsgaranti kun en del af tabet. Eksportøren må selv bære resten, idet man anser det for vigtigt, at han forbliver interesseret i sin fordring på udlandet.

En væsentlig del af solvens- og transfereringsgarantierne gives som revolverende garantier omfattende eksportørens salg i 6 måneder til en bestemt køber eller et bestemt land inden for et fastsat maksimum. Denne fremgangsmåde er hensigtsmæssig og sparer megen tid både for eksportøren og for administrationen.

De ovenfor nævnte to former for statsgaranti tager sigte på risikodækning i forbindelse med en stedfunden vareeksport.

Af en noget anden karakter er den under *G* nævnte garanti mod tab ved udsendelse af danske varer i *consignation* i udlandet og mod tab ved kontrakter om leverancer til udlandet.

Ordene „og mod tab ved kontrakter om leverancer til udlandet" kunne muligvis opfattes som givende hjemmel til ydelse af anden garanti ved siden af de øvrige i lovens § 2 A-D nævnte garantier, men handelsministeriet er af den opfattelse, at bestemmelsen ikke afgiver hjemmel til at yde særlig tabsdækning, f. eks. garanti mod risici, der opstår i produktionstiden.

Ved ydelse af garanti til eksportører, der har konsignationslager i udlandet, foreligger der ikke kontrakt om salg af en vare, idet det er selve risikoen for, at en planlagt forretning ikke lykkes, som danner grundlag for garantien. Ydelse af sådan konsignationsgaranti er erfaringsmæssigt forbundet med en større og mere uberegnelig risiko, og i de gældende regler for ydelse af konsignationsgaranti har man derfor fastsat garantiprocenten til 50 pct. af de tab, der opstår ved at udsende danske varer i *consignation*. Tabet deles således ligeligt mellem staten og eksportøren.

II. Kaution over for banker.

Ydelse af *finansieringsgaranti* i henhold til bestemmelserne i lovens § 2, *D*, samt § 3 tager som nævnt sigte på at kationere over for banker for lån, der ydes i eksportøjemed, og sådan garanti er som foran nævnt

af en anden beskaffenhed end de garantier, der ydes på forsikringsmæssig grundlag i henhold til lovens § 2, A, B og C.

Sådanne finansieringsgarantier ydes under følgende former:

A.

Garanti for lån, der ønskes stillet til rådighed til gennemførelse af *konkrete eksportordrer*.

a. *Afskibningsgaranti* for lån, der stilles til eksportørens rådighed, når varens afskibning (afsendelse) dokumenteres over for den långivende bank ved overgivelse til banken af forsendelsesdokumenterne.

Garantien kan ikke overstige 75 pct. af fakturabeløbet.

Lånet tilbagebetales til banken, efterhånden som betalingerne indgår fra køberen i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat for den enkelte garanti.

b. *Oparbejdningssgaranti* på grundlag af konkrete ordrer. Den konkrete eksportordre må endelig dokumenteres, inden der kan trækkes på det statsgaranterede lån.

Det statsgaranterede lån skal anvendes til indkøb af råmaterialer og betaling af arbejds lønninger i forbindelse med fremstillingen af de af ordrene omfattede varer.

Garantien kan ikke overstige 75 pct. af varernes salgspris.

Lånet tilbagebetales til banken, efterhånden som betalingerne indgår fra køberen, i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat for den enkelte garanti.

Allerede før ikrafttrædelsen af 1954-loven var man i begrænset omfang gået over til at yde finansieringsgarantier enten som afskibningsgaranti eller som oparbejdningssgaranti. I flere tilfælde skønnede man, at oparbejdningssgarantier, der muliggjorde det for eksportøren at anvende det statsgaranterede lån allerede fra ordrens modtagelse, var for risikable, og man begrænsede derfor ofte statskaution for banklån til sådanne tilfælde, hvor varen var produceret og afsendt, fordi dette erfaringsmæssigt var mindre risikabelt. Imidlertid har praksis efter eksportkreditloven af 1954 udviklet sig derhen, at man til den samme eksportør samtidig har ydet afskibningsgaranti og oparbejdningssgaranti. Det havde man i øvrigt i stærkt

begrænset omfang gjort inden ikrafttrædelsen af loven af 1954.

For at hindre, at eksportøren opnår dobbeltbelåning af foreliggende eksportordrer, indeholder sådanne kombinerede afskibnings- og oparbejdningsskredder hertil sigtende bestemmelser.

Angående oparbejdningssgarantierne er forholdet i øvrigt det, at eksportøren ved at dokumentere ordren over for banken straks kan belåne ordren under statens garanti. Det er ikke et vilkår, at eksportøren først kan trække på det statsgaranterede lån, efterhånden som der er brug herfor til fremstilling af eksportvarer. Derimod er det et fast vilkår i alle oparbejdningssgarantier, at det statsgaranterede lån alene kan anvendes til indkøb af råmaterialer og udbetaling af arbejds løn o. lign. Dette vilkår har i flere tilfælde vist sig at skabe vanskeligheder.

En række virksomheder har under forhandling om dette spørgsmål fremhævet at en streng gennemførelse af vilkåret ville medføre gennemgribende kontrolforanstaltninger, som ville være meget byrdefulde.

B.

Garanti for lån, der stilles til rådighed, uden at konkrete ordrer foreligger (*sandsynliggjort eksport*).

Det statsgaranterede lån må anvendes til indkøb af råmaterialer, betaling af arbejds løn (efter omstændighederne tillige til anskaffelse af maskiner og værktøj eller udvidelse af bestående anlæg) i forbindelse med fremstillingen af de til eksport bestemte varer.

Garantien kan normalt ikke overstige 65 pct. af de projekterede udgifter, dog at der i særlige tilfælde vil kunne gives garanti for indtil 75 pct. af de projekterede udgifter.

Eksportøren må fremsende så konkrete oplysninger som muligt til bedømmelse af de foreliggende eksportmuligheder, ligesom der må fremsendes en af virksomhedens (statsautoriserede) revisor attesteret, specificeret redegørelse for de påtænkte eksportforretninger, der ønskes gennemført under statens garanti, og omkostningerne herved, samt en rentabilitetsberegning for den tilsigtede eksport.

Det statsgaranterede lån skal afvikles inden for en i hvert enkelt tilfælde nærmere

fastsat frist og under hensyntagen til de fra udlandet indgående betalinger.

For ydelse af finansieringsgaranti, betinger staten sig fuld regres over for eksportøren for det banklån, denne opnår mod statens kaution.

Eksportøren må endvidere for sådanne statskautionerede banklån efter omstændighederne sikre statens regreskrav ved at give transport på fordringer, pant i fast ejendom eller anden betryggende sikkerhed.

III. Administrationen.

Garantierne gives af handelsministeriet efter indstilling fra det i henhold til eksportkreditlovens § 5 nedsatte eksportkreditudvalg. Udvalget er sammensat af repræsentanter for erhvervsorganisationerne og banker samt de interesserede ministerier.

Inden de til udvalget indkomne ansøgningsforelægges på udvalgets møder, behandles ansøgningerne af udvalgets sekretariat.

Ved ansøgning om solvensgaranti er den udenlandske købers soliditet afgørende, og der indhentes derfor omgående oplysninger til bedømmelse heraf.

Når oplysning om køberen foreligger, foretages en gennemgang af den i ansøgningsblanketten givne redegørelse om den pågældende forretning, og eventuelle supplerende oplysninger indhentes.

Ansøges der om transfereringsgaranti, vil den forberedende behandling væsentligst bestå i tilvejebringelse eller fremdragelse af oplysninger om vedkommende lands økonomiske og politiske forhold.

Såfremt sagen nødvendiggør indhentelse af yderligere oplysninger, søges disse fremskaffet gennem de ministerier og institutioner, der må antages at være i besiddelse af disse oplysninger.

Dernæst skal nævnes, at den samlede størrelse af allerede ydede transfereringsgarantier på et bestemt land og afviklingen af allerede ydede garantier kan få betydning ved sagens behandling i udvalget.

Ved ansøgning om finansieringsgaranti skal medfølge virksomhedens 2 sidste årsregnskaber med tilhørende status i revideret stand. Oplysningerne i regnskaberne drøftes med ansøgeren, såfremt omstændighederne gør dette fornødent, og ofte med firmaets revisor.

Udnyttelsen af finansieringsgaranti (afskibnings- eller oparbejdningsgaranti) forudsætter normalt, at afsætning af den pågældende vare er sikret ved endelige ordrer. Afskibningsgaranti ydes for lån, der stilles til eksportørens rådighed, når varens levering dokumenteres over for den långivende bank ved overgivelse til banken af forsendelsesdokumenter, og denne garanti støtter således eksportørens likviditet i tiden mellem afskibningen af varerne og købesummens indgang. Oparbejdningsgaranti sætter eksportøren i stand til på grundlag af konkrete ordrer at afholde udgifter ved varernes fremstilling i egen virksomhed eller hos underleverandører.

Som bilag til ansøgningen indsendes normalt ordrer i original, fotokopi eller bekræftet afskrift, dersom forretningen er endelig afsluttet, når ansøgningen indgives. Foreligger ikke sådan dokumentation for, at afsætningen af den pågældende vare er sikret, må dette dokumenteres over for den långivende bank ved fremlæggelse af ordrer, inden der kan trækkes på det statsgaranterede lån.

Ved ansøgning om garanti for lån, der stilles til rådighed uden at konkrete ordrer foreligger (lovens § 3), ligger det forberedende arbejde på linie med behandlingen af ansøgninger om en af de øvrige former for finansieringsgaranti.

Da det hyppigt vil være af vigtighed for eksportøren ved forhandling med udenlandske ordregivere om det nærmere indhold af en kontrakt at have kendskab til, i hvilket omfang eksportkreditstøtte kan forventes, indsendes ofte forespørgsler herom med angivelse af det grundlag, på hvilket forhandlingerne på forespørgslens tidspunkt føres. For at sætte eksportøren i stand til at videreføre sine forhandlinger med vedkommende udenlandske køber gives der ofte foreløbige tilsagn om ydelse af eksportkreditgaranti, idet tilsagn gives under forbehold af, at grundlaget ikke forrykkes.

IV. Risikopræmier.

I henhold til § 4, stk. 2, i den gældende eksportkreditlov fastsætter handelsministeren for hvert enkelt tilfælde den risiko-præmie, der skal betales for en given garanti.

Om beregningen af risikopræmie for de forskellige former for garanti skal bemærkes følgende:

Solvensgaranti. Præmien fastsættes sædvanligvis til $1\frac{1}{2}$ pct. p. a. af det garanterede beløb. For vekslers med en løbetid på under 6 måneder fastsættes præmien dog til $\frac{3}{4}$ pct. af det garanterede beløb.

Sker salg til statsorganer nedsættes præmien for en ydet solvensgaranti normalt til 1 pct. p. a. Det samme gælder i de tilfælde, hvor en første klasses bank garanterer vekslens betaling.

Transfereringsgaranti. Også Her udgør præmien normalt $1\frac{1}{2}$ pct. p. a. af det garanterede beløb. Skal betaling i henhold til kontrakten ske inden 6 måneder, er præmien $\frac{3}{4}$ pct.

Ved salg til statsorganer nedsættes præmien til 1 pct. p. a. Det samme gælder i de tilfælde, hvor centralbanken i køberens land garanterer beløbets rettidige overførsel til Danmark.

Sker den eksport, der ønskes forsikret, til lande, hvor der erfaringsmæssigt ikke opstår transfereringshindringer, nedsættes præmien ligeledes til 1 pct. p. a. Dette gjaldt således eksport til lande, der var medlemmer af Den europæiske Betalingsunion (EPU).

Når der omvendt skønnes at være særlig stor risiko forbundet med ydelse af transfereringsgaranti, forhøjes præmien.

Konsignationsgaranti. Risikopræmien er $\frac{1}{2}$ pct. P.a. af det garanterede beløb.

Finansieringsgaranti. Risikopræmien er $\frac{1}{2}$ pct. P.a. af det beløb, hvormed det statsgaranterede lån til enhver tid er udnyttet.

Eksportørens finansieringsomkostninger forøges dog ikke fuldt ud med den fastsatte præmie på $\frac{1}{2}$ pct., idet de private banker som regel nedsætter udlånsrenten i de tilfælde, hvor staten kautionerer over for bankerne. Eksportørens reelle omkostningsforøgelse ved opnåelse af finansieringsgaranti vil herefter normalt kun andrage $\frac{1}{2}$ pct. p. a. for finansieringsgarantier.

I en række tilfælde har eksportørerne ansøgt om statsgaranti såvel for konkret som for sandsynliggjort eksport. Imødekommelse af sådanne ansøgninger har ofte skabt vanskeligheder ved sagens behand-

ling og ved administrationen af sådanne sideløbende garantier.

Det store antal ansøgninger om finansieringsgaranti og nødvendigheden af at afgøre indkomne ansøgninger så hurtigt som muligt har efterhånden ført til, at man i stigende omfang er gået over til at give finansieringsgarantier som revolve-rende, hvorved det muliggøres for eksportøren at anvende de statsgaranterede eksportlån flere gange indenfor et nærmere angivet tidsrum. Ydelse af sådanne revolverende statsgarantier — ydet samtidig under forskellige former — har ganske vist lettet administrationens arbejde, fordi man ikke har skullet tage stilling til lånets anvendelse ved de enkelte eksportordrer, men denne praksis har på den anden side ført med sig, at man har mødt stigende vanskeligheder ved at følge lånenes anvendelse.

I sådanne tilfælde, hvor en eksportør har statsgaranti for et revolverende banklån med henblik på konkrete eksportordrer og samtidig har statsgaranti for banklån til fremstilling af varer, for hvilke der endnu ikke foreligger ordrer, har man i realiteten formidlet et almindeligt driftslån i eksportøjemed, men de statsgaranterede lån tjener også i en række andre tilfælde i realiteten som almindelige statsgaranterede kassekreditter.

De pengepolitiske problemer omkring 1954 har medført en yderligere udvikling af praksis vedrørende ydelse af finansieringsgaranti, idet statsgaranti for banklån i eksportøjemed i disse år ikke alene blev givet i tilfælde hvor eksportørens bank ud fra en forretningsmæssig bedømmelse af risikoen ikke anså en yderligere finansiering af eksportordrer for mulig, men også i en række tilfælde, hvor banken af likviditetsmæssige hensyn ikke kunne yde lån uden statsgaranti.

Den stigning, der har været i ansøgningerne om finansieringsgaranti, har gjort det nødvendigt at tillemppe lovens krav til den stedfundne udvikling, for at lovens almindelige eksportfremmende formål kan tilgodeses.

En væsentlig del af de ydede finansieringsgarantier er givet, uden at eksportørerne samtidig har søgt om solvens- og/eller transfereringsgaranti.

De gældende regler for ydelse af eksportgaranti, der er optrykt i deres helhed i bilag 3, er fastsat efter forhandling med folketingets finansudvalg, jfr. eksportkreditlovens § 4. Af de vilkår, på hvilke handelsministeriet normalt giver eksportkreditgarantier, bilag 4-5, fremgår det, at det er et fælles vilkår for ydelse af solvens- og transfereringsgaranti, at ingen risiko dækkes, forinden varen er leveret, og at der i øvrigt i et vist omfang er adgang for ministeriet til at tilbagekalde ydede garantier. Reglerne er — med de ændringer, der er en følge af de nye bestemmelser i eksportkreditloven af 1954 — i alt væsentligt en videreførelse af bestemmelser, som i en årrække har været fulgt for ydelse af eksportgaranti, og reglerne er i øvrigt udformet på grundlag af den praksis, der har været fulgt af eksportkreditudvalget og af handelsministeriet. Disse regler kan efter sagens natur ikke være udtømmende, men angiver de rammer, inden for hvilke en række yderligere betingelser ofte stilles, afpasset efter de enkelte forretningers indhold og omfang og i øvrigt bestemt af en række andre forhold, der vil kunne medføre, at der stilles særlige vilkår for ydelse af en ansøgt garanti,

Eksport gennemført under ordningen.

Medens der i årene efter den anden verdenskrig i de fleste vesteuropæiske lande har fundet væsentlige ændringer sted i reglerne om ydelse af eksportgaranti af forsikringsmæssig karakter, har de ændringer, der på dette område er gennemført her i landet i samme tidsrum, været mere begrænsede. Derimod er de beløb, inden for hvilke der kan ydes garanti i eksportøjemed, flere gange blevet forhøjet, senest ved lov nr. 213 af 11. juni 1959, der forhøjede maksimum til 700 mill. kr.¹⁾

Til belysning af ordningens betydning kan der på grundlag af de som bilag 6 og 7 nævnte

beretninger om eksportkreditordningen i 1957-58 og 1958-59 og de i øvrigt af handelsministeriet meddelte oplysninger anføres følgende, hvorved bemærkes, at det i loven fastsatte maksimum for de samlede garanti-forpligtelser i den pågældende periode var 500 mill. kr.

De samlede garantitilsagn udgjorde pr. 31. marts 1958 293,7 mill. kr. og pr. 31. marts 1959 435,1 mill. kr. Da der imidlertid i en række tilfælde var givet solvens- og finansieringsgarantier i forbindelse med forretninger, i hvilke der tillige var tilsagt transfereringsgarantier, udgjorde *maksimumskæftelsen* efter fradrag af disse solvens- og finansieringsgarantier ved udgangen af de to finansår henholdsvis 265,6 og 382,0 mill. kr.

Nok så stor interesse knytter der sig dog til omfanget af de *effektive garantier*.²⁾ Disse udgjorde pr. 31. marts 1958 205,7 mill. kr. og pr. 31. marts 1959 273,0 mill. kr.

Fordelingen af disse beløb på de forskellige *garantiformer* fremgår af nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Effektive garantier pr. 31. marts 1958 og 1959 fordelt på garantiformer.

	31. marts 1958 mill. kr.	31. marts 1959 mill. kr.
Solvensgarantier.	19,1	19,2
Transfereringsgarantier.	87,8	132,8
Konsignationsgarantier	—	
Finansieringsgarantier:		
Afskibningsgarantier.	38,2	53,2
Oparbejdningssgarantier:		
konkrete ordrer.	53,7	59,1
ikke-konkrete ordrer	6,9	8,7
	205,7	273,0

Som det vil ses, beslaglagde de forsikringsmæssige garantier — solvens- og transfereringsgarantier — og finansieringsgarantierne hver ca. halvdele af det samlede effektive garantibeløb ved udgangen af de to fi-

1) Ved lov af 24. november 1959 er maksimum forhøjet til 1 milliard kr.

2) Beløbet for effektive garantier er opgjort på følgende måde:

Beløbet for solvensgarantierne er den samlede garanti for alle accepterede, ikke betalte vekslers. For transfereringsgarantiernes vedkommende er beløbet summen af det maksimale garantiansvar i alle de garantier, som eksportørerne har erklæret at ville benytte, og hvor den krævede risikopræmie er indbetalt. Finansieringsgarantierne er medregnet med summen af det maksimale garantiansvar for alle garanterede, ikke fuldt afviklede lån, hvor garantiskrivelser til banken er afgået.

Tabl 2. Beregnede afviklingstidspunkter for effektive garantier pr. 31. marts 1959.

mill. kr.	Effektive garantibeløb, der afvikles						
	inden 1 år	i resten af 1960	1961	1962	1963	1964	1965
Solvensgarantier	14,8	1,9	1,4	1,1			
Transfereringsgarantier	59,0	24,5	23,9	19,2	4,2	1,7	0,3
Finansieringsgarantier	111,7	3,9	2,6	1,7	1,1	0	
I alt	185,5	30,3	27,9	22,0	5,3	1,7	0,3

nansår. Konsignationsgarantier har kun været ydet i ganske få tilfælde. Finansieringsgarantierne er for størstedelens vedkommende baseret på konkrete ordrer og kun i beskedent omfang på sandsynliggjort eksport.

De effektive garantiers løbetid er belyst i tabel 2; her er foretaget en beregning over afviklingstidspunkter for den del af de pr. 31. marts 1959 ydede effektive garantier, hvis gyldighedsfrist strækker sig ud over ét år fra denne dato. Det viser sig her, at solvens- og især transfereringsgarantierne har en væsentlig længere løbetid end finansieringsgarantierne, der for mere end 90 pct.s vedkommende var givet for lån med en afviklingstid på under 1 år. At en så stor del af det samlede garantibeløb er ydet til finansiering af eksport af varer

Tabel 3. Finansieringsgarantier pr. 31. marts 1959 fordelt efter størrelse.

Garantibeløbets størrelse i kr. pr. 31. marts 1959	Antal firmaer
under 100 000	115
100- 200 000	64
200- 500 000	86
500-1 000 000	32
over 1 000 000	25
	322

med kort kredittid, er bemærkelsesværdigt, idet det i andre lande i særlig grad er finansieringen af den lange kredittid, der er hovedproblemet. Tildels kan denne for-

Tabel 4. Effektive garantier pr. 31. marts 1958 og 1959 fordelt på landområder.

	31. marts 1958		31. marts 1959	
	mill. kr.	pet.	mill. kr.	pet.
Dollarområdet	15,1	7,3	18,6	6,8
OEEC-lande med oversøiske territorier..	73,7	35,9	75,3	27,6
Sydamerikanske lande uden for dollarområdet	35,6	17,3	36,0	13,2
Østlande inkl. Kina	34,0	16,5	64,6	23,6
Andre lande inkl. Jugoslavien	10,9	5,3	16,6	6,1
Flere områder under ét ¹⁾	36,4	17,7	61,9	22,7
	205,7	100,00	273,0	100,0

skel formentlig forklares ved, at man i de andre lande gennem bedre udbyggede forsikringsordninger har fjernet en stor del af risikoen, således at de korte kreditter i

udlandet har kunnet ydes af bankerne uden finansieringsgaranti.

Det fremgår dernæst af tabel 3, at det hidtil kun er *forholdsvis få firmaer*, der har

¹⁾ Finansieringsgarantier givet til eksport til en række lande under ét.

Tabel 5. Effektive garantier pr. 31. marts 1958 og 1959 fordelt på varegrupper.

	31. marts 1958		31. marts 1959	
	mill. kr.	pet.	mill. kr.	pet.
Landbrugsvarer:				
animalske ¹⁾	21,5	10,5	34,0	12,5
vegetabiliske.....	6,8	3,3	4,7	1,7
Fisk og fiskeriprodukter.....	5,5	2,7	9,6	3,5
Andre næringsmidler.....	0,7	0,3	0,6	0,2
Metaller og metalvarer ²⁾	12,3	6,0	15,6	5,7
Varer af ikke metalliske mineraler ³⁾	2,2	1,1	0,8	0,3
Kapitalgoder ⁴⁾	119,8	58,2	164,3	60,2
Andre varer.....	36,9	17,9	43,4	15,9
	205,7	100,0	273,0	100,0

gjort brug af finansieringsgarantierne, og at det er de *store virksomheder*, der beløbsmæssigt dominerer. Det kan således oplyses, at de 25 firmaer, der pr. 31. marts 1959 havde tilsagn om finansieringsgarantier til et samlet beløb af over 1 mill. kr., beslaglagde over halvdelen af det samlede beløb, medens de 115 firmaer, hvis finansieringsgarantitilsagn var på under 100 000 kr., tilsammen kun lagde beslag på mindre end 5 pct. af totalbeløbet.

Den nærmere fordeling af de effektive garantier på *større landområder* er angivet i tabel 4.

Endelig er de effektive garantiers fordeling på de vigtigste *varegrupper* anført i tabel 5.

Sådanne opgørelser over de effektive garantier på bestemte tidspunkter giver imidlertid ikke det fulde indtryk af ordningens betydning for eksporten, idet de ikke siger noget om, for hvilke *tidsrum* garantierne er givet. På grundlag af de nævnte beretninger om eksportkreditordningen i 1957-58 og 1958-59 kan der anføres følgende tal til yderligere belysning af spørgsmålet.

Tabel 6 giver en oversigt over garantiordningernes betydning for eksporten til forskellige *geografiske områder*.

Tabel 6. Garanteret eksport fordelt på landområder 1957-58 og 1958-59.

	Finansåret 1957-58 Garanteret eksport		Finansåret 1958-59 Garanteret eksport	
	mill. kr.	i pct. af samlet eksport	mill. kr.	i pct. af samlet eksport
Dollarområdet	91,2	9,5	131,6	11,9
OEEC-lande med oversøiske territorier..	155,8	2,4	233,7	3,4
Sydamerikanske lande uden for dollarområdet	35,0	17,4	23,3	13,4
Østlande inkl. Kina.....	30,0	11,9	80,2	24,8
Andre lande inkl. Jugoslavien.....	25,2	7,4	29,2	13,3
Importland ikke oplyst.....	0,4		3,6	
I alt.....	337,6	4,2	501,6	5,8

1) Hovedsagelig mælke- og kødkonserver.

2) Råmetal, metaltråd, værktøj, redskaber o. m. a.

3) Bl. a. keramiske produkter og cement.

4) Maskiner, elektrisk udstyr, transportmidler o. lign.

Det vil heraf ses, at den i løbet af de to finansår garanterede eksport udgør et mere end halvanden gange så stort beløb som de ved årenes udgang løbende effektive garantier, hvilket giver et vist indtryk af, at den gennemsnitlige garantiperiode er væsentlig kortere end et år. Alt i alt er det dog kun 4-5 pct. af Danmarks udførsel, som er foregået med eksportgaranti.

Når den garanterede eksport udgør en så beskeden andel af den samlede vareudførsel hænger det sammen med, at der ikke er gjort brug af ordningen ved eksporten af vore vigtigste landbrugsvarer til vore gamle hovedmarkeder. Når man erindrer, at denne eksport i de pågældende år udgjorde ca. 35 pct. af Danmarks samlede udførsel, vil det forstås at ordningens betydning for den øvrige eksport har været væsentlig større. Det fremgår også af tabellen, at det navnlig er for eksporten til Sydamerika og landene i Østeuropa, at eksportgarantiordningen har haft betydning, medens det kun er en beskeden del af udførselen til OEEC-landene og de til disse knyttede oversøiske territorier, som har nydt godt af ordningen, idet denne eksport hviler på mere traditionel samhandel med firmaer, man har større kendskab til, og på betalingsvilkår, der er mere overskuelige og mindre kreditkrævende, og som erfaringsmæssigt ikke er behæftet med ekstraordinær stor risiko.

Endelig er der i tabel 7 givet en belysning af ordningens betydning for forskellige varegrupper.

Som det vil ses, udgør den garanterede udførsel af kapitalgoder (maskiner, trans-

portmidler, elektrisk udstyr m. m.) i de to år mellem $\frac{2}{5}$ og $\frac{1}{2}$ af den gennem garantiordningerne formidlede eksport.

I forhold til den samlede eksport inden for de forskellige varegrupper har ordningen betydet mest for fisk og fiskeriprodukter, men også en relativt stor andel af kapitalgodeeksporten har nydt godt af den. Til forklaring heraf kan for fisk og fiskeriprodukternes vedkommende peges på denne branches relativt store finansieringsbehov, der skyldes, at indkøbsmulighederne er sæsonbestemte, medens afsætningen er mere jævnt fordelt; desuden forsikrer forskellige eksportører den politiske risiko, selv om der ved eksport af fisk sælges med kort kredit. For fisk og fiskeriprodukternes vedkommende gælder det desuden, at den ekspansion i kapitalinvestering, som i nogle tilfælde har fundet sted indenfor fiskeindustrien, har båndlagt midler, som fiskeindustrien skulle have haft til rådighed til eksportekspansionens finansiering, jfr. bilag 17. At ordningen har haft forholdsvis stor betydning for kapitalgodeeksporten hænger sikkert først og fremmest sammen med, at der her ofte må gives lang kredit, ligesom eksporten af disse varer i vidt omfang foregår til lande, hvis økonomiske forhold har været vanskelige for eksportørerne at bedømme. Desuden sker en væsentlig del af landbrugseksporten gennem eksportorganisationer, der i mindre omfang end de private virksomheder har gjort brug af ordningen.

Betydningen af kredittidens længde belyses ved, at gruppen kapitalgoder som

Tabel 7. Garanteret eksport fordelt på varegrupper 1957-58 og 1958-59.

	Finansåret 1957-58 Garanteret eksport		Finansåret 1958-59 Garanteret eksport	
	mill. kr.	i pct. af samlet eksport	mill. kr.	i pct. af samlet eksport
Landbrugsvarer:				
animalske	72,4	1,8	113,7	2,7
vegetabiliske	17,1	3,5	6,9	1,3
Fisk og fiskeriprodukter	29,5	11,7	49,3	16,5
Andre næringsmidler	1,3	0,6	1,8	0,8
Metaller og metalvarer	18,1	6,8	18,0	6,7
Varer af ikke metalliske mineraler	3,3	3,8	3,1	3,3
Kapitalgoder	116,0	8,4	196,2	12,5
Andre varer	79,9	6,0	112,6	7,8

anført i tabel 5 udgør ca. 60 pct. af de ved udgangen af de to finansår løbende effektive garantier til trods for, at denne gruppe, som det fremgår af tabel 7, kun repræsenterer godt $\frac{1}{3}$ af den samlede eksport under ordningen i løbet af de to finansår. Omvendt viser tabellerne eksempelvis, at udførselen af animalske landbrugsvarer med eksportgaranti i 1958-59 udgjorde ca. 114 mill. kr. svarende til knap $\frac{1}{4}$ af den samlede eksport under ordningen, medens de effektive garantiforpligtelser inden for denne varegruppe pr. 31. marts 1959 kun androg ca. 34 mill. kr. svarende til $\frac{1}{8}$ af de samlede garantiforpligtelser. Dette afspejler den kortere kredittid, som er sædvanlig for forbrugsvareeksportens vedkommende.

Garantierne for kapitalgodeeksporten er i overvejende grad solvens- og transfereringsgarantier, medens de garantier, der gives i forbindelse med udførselen af animalske landbrugsvarer og andre forbrugsvarer næsten udelukkende er finansieringsgarantier. Som det fremgik af tabel 1 udgjorde solvens- og transfereringsgarantierne ved udgangen af de to finansår rundt regnet halvdelen af de samlede effektive garantibeløb. Men da de for eksporten af kapitalgoder givne solvens- og transfereringsgarantier gennemgående løber over et længere tidsrum end de for forbrugsvareeksporten ydede finansieringsgarantier, ville en opgørelse af, hvor stor en del af den samlede eksport inden for de forskellige varegrupper, der nyder godt af de forskellige garantiformer, vise en større procent for finansieringsgarantierne end for solvens- og transfereringsgarantierne.

Hertil kommer, at en væsentlig del af de samlede finansieringsgarantier er givet som revolverende garantier, der, selvom garantierne er knyttet til konkrete eksportordrer, bevirker en likviditetslettelse, der kommer virksomhedens samlede drift til gode, og det kan derfor ikke med sikkerhed siges, at de ydede finansieringsgarantier udelukkende har tjent eksportformål. Også de lån der etableres alene på grundlag af de forsikringsmæssige garantier vil dog naturligvis kunne betyde en likviditetslettelse, der kan komme hele virksomhedens drift til gode.

For årene før 1957-58 foreligger der ikke tilsvarende årsberetninger om eksportkred-it-

ordningen som for de sidste to finansår, men på grundlag af de løbende opgørelser af de samlede garantibeløb har man imidlertid skønnet, at den under ordningen gennemførte eksport i 1954-55 androg ca. 220 mill. kr., i 1955-56 ca. 275 mill. kr. og i 1956-57 250 mill. kr. Skønnet er dog behæftet med betydelig usikkerhed.

Indtægter og tab.

Den væsentlige stigning i omfanget af ydede eksportgarantier giver sig også udtryk ved en betydelig stigning i præmieindtægten. Medens præmieindtægterne umiddelbart efter den anden verdenskrig var forholdsvis små, er indtægterne i årene efter 1950, da der tilvejebragtes hjemmel til at yde transfereringsgaranti, og da beløbene for påtagne garantier over for bankerne i de samme år steg væsentligt, undergået en tilsvarende stigning.

Det gennem årene fremkomne regnskabsmæssige overskud er opsamlet i statens eksportkreditfond, jfr. lovens § 4, 2. stk.

Fondens formue, der findes optaget på statsregnskabet under § 30.I.G. (særlige fonde), androg pr. 31. marts 1959 ca. 15,9 mill. kr., af hvilket beløb ca. 11,3 mill. kr. er indestående hos finansministeriet, medens der er en obligationsbeholdning på ca. 3,8 mill. kr. Resten repræsenterer udestående fordringer hidrørende fra indfrieede og ikke afskrevne garantier.

Nedenstående af handelsministeriet udarbejdede tabel 8, (øverste side 18), viser de samlede årlige indtægter og tab i tiden 1. april 1950—31. marts 1959.

For finansårene 1954-55 til 1958-59 foreligger der opgørelse over *tabene* fordelt på garantiarter. Fordelingen fremgår af tabel 9 (nederste side 18), og af denne ses det, at de konstaterede tab næsten udelukkende hidrører fra ydelse af finansieringsgaranti.

Udenlandske eksportforsikrings- og eksportfinansieringsordninger.

Forinden udvalget tager stilling til de ændringer, der bør foretages i de her i landet gældende regler om forsikring af solvensrisiko og transfereringsrisiko, finder man det hensigtsmæssigt at nævne de

Tabel 8. Regnskabsresultater for eksportkreditordningen 1950-51—1958-59.

Finansår	Indtægter			Udgifter			Overskud	Eksportkreditfondens formue ved slutningen af det pågældende finansår
	Risiko-premier	Andre indtægter ¹⁾	Ialt	Tab	Administrationsomkostninger ²⁾	Ialt		
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1950-51	101	151	252	40	18	58	194	5 046
1951-52	348	163	511	—	21	21	490	5 536
1952-53	1 070	239	1 309	235	44	279	1 030	6 565
1953-54	784	287	1 071	48	57	105	966	7 531
1954-55	1 086	312	1 398	20	112	132	1 266	8 797
1955-56	1 721	306	2 027	33	148	181	1 846	10 575
1956-57	1 499	440	1 939	323	200	523	1 416	12 098
1957-58	1 977	495	2 472	296	202	498	1 974	14 187
1958-59	2 486	561	3 047	919	286	1 205	1 842	15 890

¹⁾ Hovedsagelig renteindtægter.

²⁾ Omfatter kun en del af omkostningerne ved ordningens drift, idet en væsentlig del af udgifterne ikke kan udskilles fra handelsministeriets administrationsudgifter.

principper, efter hvilke eksportforsikring kan opnås i andre lande, og de regler, efter hvilke sådan tab sf or sikring gives.

Handelsministeriet har til belysning heraf givet følgende oplysninger:

Ydelse af eksportgaranti af forsikringsmæssig karakter for vareleverancer sker normalt med staten som garant for tab hidrørende fra manglende betaling fra køberens side (solvensrisiko) eller manglende overførsel af købesummen (transfereringsrisiko).

Før den anden verdenskrig ydedes i de forskellige lande i det hele og store kun eksportgaranti mod den kommercielle risiko (solvensgaranti) hidrørende fra den enkelte købers insolvens, idet dog ydelse af trans-

fereringsgaranti i enkelte vesteuropæiske lande påbegyndtes allerede i midten af 30'erne.

I årene efter den anden verdenskrig udbyggedes imidlertid i en række vesteuropæiske lande på grund af den manglende økonomiske og politiske balance flere steder i verden reglerne om ydelse af garanti af forsikringsmæssig karakter, og igennem de seneste år er disse regler yderligere blevet så stærkt udbygget, at eksportørerne i de fleste andre vesteuropæiske lande nu kan dække sig mod en lang række tab allerede fra det tidspunkt, da fabrikationen af en eksportordre sættes i gang. De tab, mod hvilke andre landes eksportører kan søge forsikringsmæssig dækning, kan kort an-

Tabel 9. Tab få ydede garantier 1954-55—1958-59.

	1954-55 kr.	1955-56 kr.	1956-57 kr.	1957-58 kr.	1958-59 kr.
Solvensgarantier	—	—	10 323	—	40 000
Transfereringsgarantier	—	—	—	—	—
Konsignationsgarantier	—	—	20 668	—	—
Finansieringsgarantier iflg. § 2	20 081	32 572	292 027	296 166	878 944
Finansieringsgarantier iflg. § 3	—	—	—	—	—
I alt	20 081	32 572	323 018	296 166	918 944

gives som tab, der skyldes forhold, som ligger uden for eksportørens kontrol, og som normalt ikke kan dækkes hos de private forsikringselskaber.

Oprindeligt ydedes sådan garanti i begrænset omfang og i henhold til tidsbegrænsede love, men de vilkår, under hvilke der eksporteres, har efterhånden ført til ydelse af eksportgaranti som en normal form for forsikring af forskellige eksportrisici.

Den meget væsentlige udbygning, der efter verdenskrigen 1939-45 har fundet sted i en række lande af reglerne om forsikring af kommercielle og politiske risici, har imidlertid ikke alene til formål at give eksportørerne en bredere risikodækning.

Formålet har også været at give bankerne forøget mulighed for at finansiere eksporten, fordi eksportørernes risiko for tab på eksportordrer ikke i samme omfang som før ville belaste virksomhedernes hele økonomiske stilling.

Den større adgang til forsikring af udenlandske fordringer fik navnlig betydning ved finansiering af den kortfristede kredit til udenlandske købere.

Det var imidlertid stadig et problem for mange eksportører at skaffe den kapital, der var nødvendig til finansiering af produktionen, og reglerne om forsikring af eksportrisici suppleredes derfor i mange lande med særlige finansieringsordninger for at lette fremskaffelse af kapital. Det viste sig ligeledes nødvendigt, bl. a. af hensyn til bankernes likviditet at give regler om tilvejebringelse af kapital til finansiering af kreditiden efter varens levering, særlig i de tilfælde hvor eksporten bestod af kapitalvarer, der solgtes med flere års kredit. De likviditetsproblemer, som de lange varekreditter således rejste for bankerne, søgtes løst ved særlige bestemmelser.

På side 56 og 57 findes anført et udførligt materiale, dels vedrørende forskellige landes love og andre bestemmelser, hvis indhold danner grundlaget for forsikring af eksportordrer, dels en på foranledning af Den europæiske økonomiske samarbejdsorganisation (O.E.E.C.) i 1957 udarbejdet oversigt over den virksomhed med forsikring af eksportrisici, der drives i forskellige lande.

I det følgende er derfor kun i korte træk omtalt karakteristiske hovedtræk i disse regler.

Sverige.

Reglerne om eksportgaranti har været genstand for undersøgelse i en kommission, der afgav betænkning den 29. november 1958.

Betænkningens resultater har fundet udtryk i de ændrede regler for ydelse af eksportgaranti, som indeholdes i „Kungl. Maj. Kungörelse nr. 271 af 28. maj 1959 om statsgaranti för täckning av formst i samband med export”.

Der kan ydes garanti mod tab som følge af

- at* køberen bliver insolvent eller undlader at opfylde sine betalingsforpligtelser,
- at* der indtræder transfereringshindringer, importforbud, almindelig moratorium eller anden begivenhed i udlandet, som medfører betydelig forstyrrelse i de økonomiske forhold, eller
- at* der i forbindelse med varens transport til køberen indtræder upåregnelige begivenheder, som hverken kan lægges køberen eller sælgeren til last.

Garanti gives normalt for hver enkelt kontrakt, men kan også gives som „ræmme-garanti”, der giver forsikringsmæssig dækning for en mere omfattende del af eksportørens salg til udlandet, således at en passende risikospredning opnås.

Foruden garanti mod tab efter varens levering, kan der ydes „produktionsgaranti”, der sikrer eksportøren mod tab allerede fra det tidspunkt, da produktionen påbegyndes.

Garanti kan ydes ikke alene i forbindelse med vareeksport, men også i forbindelse med entreprenørarbejder og teknisk konsultativ virksomhed i udlandet.

Der kan endvidere gives garanti i forbindelse med varelagre i udlandet.

Den del af tabet, som garantierne dækker, er varierende, men kan ikke overstige 90 pct,

Der har indtil for nylig kunnet ydes finansieringsgaranti i forbindelse med eksport til dollarområdet.

Efter den ovenfor nævnte eksportkreditlov (Kungl. Maj. Kungörelse nr. 271 af 28. maj 1959) er ydelse af finansieringsgarantier imidlertid udgået af eksportkreditnæmdens normale forretningsområde, men der er dog fortsat hjemmel til at yde

sådanne garantier efter særskilt kongelig bemyndigelse.

Det er oplyst, at sådan bemyndigelse påtænkes givet i perioder, hvor f. eks. konjunkturerne er mindre gode eller forholdene på verdensmarkedet for en svensk eksportvare vanskelige, eller under forhold, hvor arbejdsløshed tilsiger, at staten bør hjælpe en eksportindustri ved at yde finansieringslettende garantier.

Norge.

Ifølge Stortings Proposisjon nr. 17 af 16. januar 1959 som tiltrådt af stortinget den 18. marts 1959 kan der ydes statsgaranti ved eksport mod tab som følge af:

- at* den udenlandske debitor bliver insolvent eller ikke betaler modtagne varer inden en vis tid efter forfald,
- at* der gennemføres handels- og valutarestriktioner i debitors hjemland, herunder at der indtræder almindelig standsning i betalingsoverførslerne eller vareudvekslingen mellem dette land og Norge,
- at* fremmede stater, offentligretlige institutioner eller offentlige monopolselskaber ikke opfylder deres betalingsforpligtelser.

Der kan ikke alene gives garanti mod tab efter varernes levering, men også mod tab i produktionstiden, ligesom forsikring kan ydes i form af „rammegaranti“.

Garanti kan gives såvel i forbindelse med eksport af norske varer som i forbindelse med entreprenør arbejder, tjenesteydelser m. v.

Garantien kan normalt ikke overstige 75 pct. af tabet. Når forholdene gør det nødvendigt, og nationaløkonomiske hensyn tilsiger det, kan garantiprocenten dog forhøjes til 85 for den kommercielle risiko, og til 90, når der garanteres mod politiske risici.

Der kan også garanteres mod tab i forbindelse med salgs- og reklamekampagner i udlandet. Disse garantier dækker sædvanligvis 50 pct af tabet.

Finansieringsgarantier kan ydes med hjemmel i Stortingsbeslutning af 18. marts 1959.

Efter denne bestemmelse, der i det store og hele opretholder den hidtidige ordning på dette område, kan der ydes finansierings-

garanti, når særlige valutamæssige og andre samfundsøkonomiske hensyn tilsiger det. Sådanne garantier kan ydes i forbindelse med finansiering af lagre samt produktion og levering under faste salgskontrakter.

Endvidere kan finansieringsgarantier gives i forbindelse med udførelse af entreprenørarbejder i udlandet samt i forbindelse med salgsarbejde og andre eksportformål i udlandet.

England.

Ifølge Export Guarantees Act af 9. marts 1949 kan der ydes garanti i forbindelse med eksport af varer, tjenesteydelser m. v. De nærmere bestemmelser herom findes ikke i loven, men er udformet af Board of Trade.

Ifølge de gældende regler kan der forsikres mod tab på grund af følgende risici:

- Køberens insolvens, herunder unkladelse af at betale inden 6 måneder efter forfaldstid, såfremt varerne er leveret og accepteret af køberen,
- køberens unkladelse af at modtage varer, der er afsendt, når nægtelsen ikke skyldes sælgerens forhold,
- politiske risici såsom transfereringshindringer, importforbud, eksportforbud, krig m. v., samt
- andre årsager, som ligger uden for køberens og sælgerens kontrol, og som hidrører fra forhold uden for Storbritannien.

Der kan forsikres mod tab som følge af de nævnte risici, både i kredittiden og i produktionstiden.

Normalt dækkes 85 pct. af tab på grund af insolvens, medens der kan dækkes indtil 95 pct. af tab på grund af andre risici, dog at der er foreskrevet en væsentlig lavere garantiprocent, hvor tabet skyldes, at køberen nægter at modtage allerede afsendte varer.

Endvidere er der adgang til at opnå dækning af tab i forbindelse med kontrakter vedrørende filmlicenser, royalties, tjenesteydelser o. lign., ligesom forsikring i visse tilfælde kan ydes i forbindelse med eksport af udenlandske varer.

Der kan endelig forsikres mod risici i forbindelse med salgs- og reklamekampagner. Sådanne forsikringer dækker op til 50 pct. af tabet.

Export Credit Guarantee Department kan yde finansieringsgarantier i forbindelse med eksport af kapitalvarer med flere års kredit.

Finansieringsgarantier kan kun ydes efter at varerne er leveret og af køberen godkendt som kontraktmæssige.

Det er en forudsætning for opnåelse af finansieringsgaranti, at eksportøren har forsikret sin fordring på den udenlandske køber mod solvens- og transfereringsrisiko.

Vesttyskland.

Eksportgaranti ydes i henhold til lov af 26. august 1949 med senere ændringer.

Der kan forsikres mod tab som følge af køberens insolvens og som følge af visse politiske risici, såsom transfereringshindringer for købesummens overførsel, krig, importforbud m. v.

De nævnte risici kan dækkes både efter varenes levering og i produktionstiden. Garanti kan ydes i forbindelse med salg af såvel tyske varer som varer af udenlandsk oprindelse. Endvidere kan garanti ydes i forbindelse med oprettelse af filialer i udlandet, tjenesteydelser i udlandet, herunder entreprenørkontrakter o. s. v.

Den del af tabet, som dækkes, andrager, når tabet opstår efter leveringen, højst 70 pct. i tilfælde af køberens insolvens og højst 80 pct., såfremt tabet skyldes en politisk risiko såsom transfereringshindringer.

For tab i produktionstiden dækkes indtil 80 pct.

Garantiordningen administreres på statens vegne af „Hermes Kredit Versicherungs A. G.“ i samarbejde med „Deutsche Revision und Treuhand A. G.“. „Hermes“ driver for egen regning kreditforsikring på hjemmemarkedet.

Eksportens finansiering varetages af Deutsche Bundesbank, Ausfuhrkredit-Aktiengesellschaft samt Kreditanstalt für Wiederaufbau, efter følgende regler:

I. Kortfristede eksportlån.

Kortfristede eksportforretninger, d. v. s. forretninger, der forudses afviklet over en periode på højst 6 måneder, finansieres af Deutsche Bundesbank derved, at banken

rediskonterer vekslere, som eksportørerne efter visse nærmere regler kan diskontere i de private banker.

II. Mellemlange eksportlån.

Denne finansiering foretages af Ausfuhrkredit-Aktiengesellschaft (AKA). Såvel produktionstiden som kredittiden finansieres.

Grundlaget for finansieringen er en af eksportøren udstedt veksel, der direkte diskonteres i AKA. De nødvendige midler til udlån skaffes tilveje af AKA ved rediskontering af sådanne vekslere enten i de private banker, der står bag AKA, eller i Deutsche Bundesbank.

Ved denne ordning finansieres forretninger med en kredittid fra 1-4 år.

Finansiering af kreditter med en længere løbetid end 2 år forudsætter, at fordringer på den udenlandske køber er forsikret mod solvens- og transfereringsrisiko.

III. Langfristede eksportlån.

Finansieringen af de lange kreditter finder sted gennem Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), der finansierer kontrakter med en løbetid, der overstiger den for AKA-kreditter fastsatte 4-årige grænse.

De midler, hvormed KfW deltager i eksportfinansieringen, hidrører dels fra renter og tilbagebetalinger på ydede Marshall-lån, dels fra indskud fra forsikringselskaber og andre institutioner, ligesom der skaffes kapital tilveje ved udstedelse af kortfristede obligationer.

Lånene ydes ikke direkte til eksportørerne, men til den bank, i hvilken eksportøren opnår lånet.

Det er en betingelse for opnåelse af lånet, at fordringen på den udenlandske køber er forsikret mod solvens- og transfereringsrisiko.

Frankrig.

Eksportgaranti ydes i henhold til lov af 2. december 1945 med senere ændringer.

Der kan forsikres mod tab som følge af køberens insolvens og som følge af en række politiske risici som transfereringshindringer, importforbud, kursrisici m. v. og politiske uroligheder. Herudover dækkes tab som følge af naturkatastrofer o. lign.

Der kan garanteres mod tab såvel efter varenes levering som i produktionstiden.

Garantiprocenten kan for solvensrisici ikke overstige 80 pct., medens politiske risici kan dækkes med indtil 90 pct. af tabet.

Endvidere dækkes visse økonomiske risici som prissvingninger på råvarer, der indgår i produktionen af eksportvarer.

Endelig kan der forsikres i forbindelse med salgs- og reklamekampagner i udlandet.

Lån, som ydes af bankerne til eksportformål, kan efter visse nærmere regler genbelånes hos centralbanken, Banque de France, der foretager rediskontering af de veksler, som eksportørerne diskonterer i de private banker.

Banque de France's genbelåningsregler omfatter såvel finansiering af produktions-tiden som finansiering af kredittiden.

Det er en forudsætning for genbelåning af de længere kreditter, at eksportøren har forsikret sin fordring på den udenlandske køber mod solvens- og transfereringsrisi-koen.

Medens Banque de France som nævnt kun deltager i eksportens finansiering ved gennem rebelåning at lette bankernes likviditet, foretager den statsejede bank, Banque Francaise du Commerce Exterieur (B.F.C. E.) direkte udlån til eksportørerne. Udlånsmidlerne tilvejebringes ved rediskontering af eksportørernes veksler hos Banque de France.

B. F. C. E. finansierer såvel produktions-tiden som kredittiden.

Holland.

Efter de gældende regler ydes der forsikring mod tab som følge af købers insolvens eller som følge af, at betaling udebliver udover en vis frist, såfremt varerne er leveret og accepteret af køberen.

Endvidere forsikres mod tab som følge af politiske risici, såsom manglende transferering af købesummen, almindeligt moratorium, importstop, krig o. lign., samt i visse tilfælde kurssvingninger.

De nævnte risici kan forsikres ikke alene efter varernes levering, men også i produktionstiden.

Der kan også forsikres mod tab på fordringer, der hidrører fra tjenesteydelser (entreprenørkontrakter o. lign.).

Indtil 90 pct. af tabet kan forsikres, alt efter de konkrete forhold.

Garantiordningen administreres af Nederlandsche Creditverzekering Maatschappij N.V., som dels driver kreditforsikring for egen regning ved at påtage sig solvensgaranti for kortfristet kredit indtil 6 måneder, dels på statens vegne efter nærmere fastsatte regler forsikrer de kommercielle risici (solvensgaranti) ved langfristet kredit og politiske risici (transfereringsgaranti) i forbindelse med vareleverancer og tjenesteydelser til udlandet.

I den hollandske centralbank, Nederlandsche Bank, rediskonteres de i de private banker diskonterede kortfristede eksporttratter.

Direkte udlån til eksportformål foretages af institutionen Export-Financiering Maatschappij (EFM). Dette selskab finansierer kun kredittiden, derimod ikke produktions-tiden.

EFM skaffer de nødvendige udlånsmidler ved hos centralbanken at rediskontere de diskonterede eksportveksler.

Med hensyn til finansieringen af skibsværfternes nybygninger kan anføres, at sådan kun finder sted efter at skibet er bygget. Som sikkerhed over for den udenlandske køber forbeholder EFM sig pantet i skibet, samt transport på eventuelle charteraftaler.

Internationale drøftelser og aftaler.

De europæiske landes bestræbelser for efter 2. verdenskrig at forøge eksporten har medført, at internationale organisationer har taget spørgsmålet om de i en række lande indførte lettelser for eksporten op til undersøgelse. Som resultat af sådanne undersøgelser foreligger det som bilag 54 anførte af O.E.E.C. udarbejdede dokument „Studier over eksportkredit“, og samtidig har specielle spørgsmål i forbindelse med ydelse af eksportgaranti været forhandlet i O.E.E.C., fordi det fra flere sider blev fremført, at de forskellige landes eksportgarantiregler ville kunne gribe forstyrrende ind i bestående konkurrence forhold mellem landene.

Under drøftelse af spørgsmålet om kredit-tidens længde har der været enighed om,

at sådanne regler næppe vil kunne udformes uden en vis elasticitet, fordi de enkelte lande havde forskellige handelspolitiske hensyn at tage, ligesom forskellige langfristede lån ydet fra lande uden for Europa gjorde det ønskeligt, at der ikke fastsattes ufravigelige grænser for krediteksport.

I øvrigt har man i O.E.B.C. i dette spørgsmål henholdt sig til de overvejelser og undersøgelser, der jævnlig finder sted i den nedenfor omtalte Berner-Union.

De stedfundne overvejelser i O.E.E.C. angående andre spørgsmål om de i forskellige lande gældende regler vedrørende ydelse af eksportgaranti har ført til, at man har fremhævet betydningen af, at der er kontakt mellem medlemslandene om eksportforsikring, for at det kan søges undgået, at der gennem kunstige støtteforanstaltninger gribes ind i de normale konkurrencevilkår.

Drøftelsen af disse spørgsmål fortsættes stadig i et permanent udvalg, der viderefører de påbegyndte undersøgelser. Foreløbig er arbejdet resulteret i en udtalelse om, at ydelse af eksportgaranti ikke må ske under former og på vilkår, der forrykker de normale konkurrenceforhold, f. eks. ved at fastsætte præmier, der ikke er tilstrækkelige til dækning af tab, eller ved at tilbyde kredit på vilkår, der er gunstigere end de, der normalt tilbydes.

Medens drøftelserne om eksportgarantier i O.E.E.C. foregår mellem medlemslandenes regeringer, samarbejder de enkelte eksportgarantiinstituter i Union d'Assureurs des Credits Internationaux — Berner-Unionen.

Berner-Unionen stiftedes før den anden verdenskrig som en sammenslutning af eksportgarantiorganisationer med det formål gennem udveksling af oplysninger at opnå indseende med de kreditter, der forsikredes af medlemmerne. I unionen er alle vesteuropæiske lande og en række oversøiske eksportgarantiinstitutter repræsenteret. Samarbejdet i Berner-Unionen er efterhånden udviklet således, at organisationen beskæftiger sig med en række principielle spørgsmål ved ydelse af eksportgaranti, ligesom særlig spørgsmålet om kredittidens længde gøres til genstand for regelmæssige drøftelser.

Det tilstræbes ved sådanne forhandlinger at nå frem til visse grundregler for ydelse

af eksportgaranti. Der afgives årlige indberetninger fra samtlige medlemmer, og herigennem opnås der mulighed for en vis indseende med ydede eksportgarantier. Særlig med hensyn til ydelse af langvarig kredit i tilfælde af eksport af kapitalgoder har man i Berner-Unionen udtalt, at man bør tilstræbe ikke at forsikre længere kredit end 5 år fra varens levering.

Under drøftelser af spørgsmålet om finansiering af ordrer med langvarig kredit er i den senere tid et særligt problem rykket i forgrunden ved ydelse af langvarig varekredit til lande, der i henseende til produktion står tilbage for en række lande. Sådanne lande har ofte et stort behov for kapitalvarer, der er nødvendige for på længere sigt at muliggøre oprettelse og udvikling af industriproduktionen.

Ofte vil de regler, der gives om garanti inden for rammerne af en bestående eksportgarantiordning, ikke være tilstrækkelige til formidling af sådanne kontrakter. Dels vil den kredit, der ønskes, gå ud over de 5 år, der for tiden normalt er maksimum for ydelse af eksportgaranti, og dels vil forholdene ofte kunne nødvendiggøre ydelse af kredit efter særlige regler, der afviger fra vedtagne bestemmelser om ydelse af eksportgaranti, bl. a. derved at ingen del af købsummen normalt betales kontant ved varens levering, fordi det forudsættes, at et leveret maskinanlæg o. l. gennem stedfindende produktion skal tilvejebringe de midler, der er nødvendige til betaling af eksportøren.

Køberne i sådanne lande vil som oftest for at kunne opnå en sådan lang kredit være henvist til hos myndighederne i deres eget land at opnå særlig garanti, enten garanti fra landets centralbank eller fra landets regering, og ofte nødvendiggør således hele situationen i køberens land, at det i realiteten er landets regering, der indtræder som garant for alle forpligtelser i henhold til en kontrakt om levering af kapitalvarer med særlig lang kredit.

Den nødvendige kapital skaffes til veje af det offentlige i eksportørens land, der for at medvirke til udvikling af industriproduktionen i vedkommende land, påtager sig en af særlige forhold betinget lånerisiko.

Et sådant lån kan kun anvendes til køb af varer fra eksportørens land. Køberen kan trække på lånet til betaling af varerne, efterhånden som de fremstilles. Det er ikke nødvendigt at løse eksportørens finansieringsproblemer ved hjælp af normal eksportkreditgaranti, og der opstår således intet problem om regres mod eksportøren for ydede lån, fordi lånet er ydet til køberen — eller køberens land — og ikke til eksportøren. Der er i realiteten i sådanne tilfælde spørgsmål om ydelse af korte statslån for at muliggøre produktion til eksport. De tjener samme formål, som statsgaranterede lån til eksportører: at fremme eksporten,

og de administreres ofte af den myndighed, der yder normale eksportgarantier.

I forskellige lande er der givet særlige regler og indgået aftaler om sådanne specielle leverancer.

Også den af Eximbanken i Washington udøvede virksomhed tager bl. a. sigte på at yde langfristede lån til udenlandske købere, der skal anvende lånenes provenu til køb af kapitalvarer i U.S.A. Om den af Eximbanken udøvede virksomhed henviser man til bilag 53, der indeholder en kort oversigt over de eksportformål, der kan tilgodeses gennem bankens virksomhed.

Udvalgets overvejelser og forslag.

I. Folsikring af tabsrisici.

Under udvalgets drøftelser af, om de gældende regler for ydelse af eksportgarantier er tidssvarende, har man i første række gennemgået de regler, der for tiden er gældende om tabsdækning på forsikringsmæssigt grundlag ved ydelse af solvens- og transferingsgaranti. I denne forbindelse har man ligeledes foretaget en gennemgang af de vilkår, der af eksportkreditudvalget og handelsministeriet normalt stilles for ydelse af sådanne garantier.

A. Tab ved eksport af daeske varer.

En sammenligning mellem de danske regler om forsikring af eksportrisici og de bestemmelser, der gælder i forskellige andre lande, gav udvalget den opfattelse, at de udenlandske regler på dette område stillede eksportørerne i en række lande væsentlig bedre i konkurrencen om de udenlandske markeder.

For nærmere at undersøge, i hvilket omfang det ville være ønskeligt at ændre dette forhold ved at udbygge de gældende danske bestemmelser, besluttede udvalget derfor på et møde den 28. november 1958 at nedsætte et underudvalg.

Underudvalgets beretning.

Underudvalget aflagde den 15. maj 1959 beretning, der er sålydende:

På mødet den 28. november 1958 i udvalget vedrørende revision af eksportkreditordningen blev det besluttet at nedsætte et underudvalg med den opgave at gennemgå de forskellige problemer, der rejser sig i forbindelse med etablering af en forsikringsmæssig eksportkreditordning på bredere basis, idet udvalget var af den opfattelse, at en udvidet forsikringsmæssig dækning af forskellige risici i forbindelse med eksport frembød en række fordele, der ville kunne virke eksportfremmende. Underudvalget skulle til det af handelsministeriet nedsatte udvalg afgive indstilling angående en sådan udvidet eksportforsikring og de nærmere retningslinier herfor.

Til medlemmer af underudvalget valgtes professor *Poul Andersen*, hovedbogholder *Bering*, direktør *Glashof*, direktør *Kæstel*, direktør *Saugman* samt direktør *Thygesen* (formand).

Kontorchef *Backhaus* har repræsenteret handelsministeriet i underudvalget.

Grundlaget for underudvalgets arbejde har været de gældende regler om ydelse af eksportgaranti tilligemed forskelligt bilagsmateriale tilvejebragt af handelsministeriet, herunder materiale vedrørende ydelse af eksportgaranti i en række lande, samt det af erhvervsorganisationerne til udvalget fremsendte materiale vedrørende eksportørernes bedømmelse af den gældende ordning og om ændringer i denne.

I henhold til de for ydelse af eksport-

kredit gældende regler, jfr. § 2 A og B i lovbekendtgørelse nr. 307 af 6. oktober 1954 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, kan der ydes solvensgaranti og transfereringsgaranti i forbindelse med eksport af danske varer. Herved gives der eksportørerne mulighed for i et vist omfang på vekselbasis at forsikre den tabsrisiko, der er forbundet med den udenlandske købers solvens, samt til at forsikre mod tab som følge af, at en af den udenlandske køber i sit hjemland foretagen betaling ikke kan overføres her til landet på grund af transeringshindringer i køberens land. Angående det nærmere indhold af de garantier, der for tiden kan ydes eksportørerne, henviser man til de af handelsministeriet efter samråd med finansudvalget fastsatte regler (bilag 3).

Underudvalget har alene drøftet eksportgarantiordningens forsikringsmæssige side og de ændringer og tilføjelser, der bør foretages i reglerne om disse garantier.

En sammenligning mellem de her i landet gældende regler om ydelse af solvensgaranti og transfereringsgaranti og de i en række andre lande (England, Norge, Sverige, Tyskland m. fl.) gældende bestemmelser om eksportrisikodækning på forsikringsmæssigt grundlag viser, at det i de nævnte lande er muligt for eksportørerne at opnå væsentlig bredere forsikringsmæssig dækning af en række med eksport forbundne risici. Således kan i de nævnte lande f. eks. køberens solvens ofte forsikres, selv om der ikke foreligger vekslerskyldgrundlag, og manglende betaling fra køberens side ved forfaldstid afgiver efter visse nærmere regler i nogle lande grundlag for, at eksportøren kan påberåbe sig tab i henhold til en udstedt police, selv om insolvens ikke foreligger. Endvidere kan den udenlandske eksportør ofte opnå garanti mod tab, som opstår allerede fra det tidspunkt, da kontrakten indgås med køberen (produktionsgaranti) f. eks. på grund af et i køberens land efter produktionens påbegyndelse etableret importforbud.

En sådan bred risikodækning, der tager sigte på at sikre eksportøren mod forskellige tab allerede fra det tidspunkt, da fremstillingen af eksportordren påbegyndes, stiller i betydeligt omfang den udenlandske eksportør væsentligt gunstigere i konkurrencen

om markederne særlig i de tilfælde, hvor varens fremstilling er tidkrævende og den større mulighed for forsikring af eksportrisici giver tilsvarende større mulighed for eksportørerne i andre lande for at opnå den nødvendige finansiering hos pengeinstitutterne, uden at det er nødvendigt at søge statskaution for banklån.

Underudvalget er af den opfattelse, at de her i landet gældende regler om opnåelse af solvensgaranti og transfereringsgaranti bør ændres med det formål at gøre det muligt for den danske eksportør i større omfang end hidtil på forsikringsmæssig basis at opnå dækning af forskellige tabsrisici, som ikke i øjeblikket kan forsikres. I forbindelse hermed bør man ved udarbejdelsen af ændrede regler om ydelse af solvensgaranti og af transfereringsgaranti tilstræbe en klarlæggelse af forsikringens indhold på forskellige punkter. Endvidere foreslår underudvalget, at der i visse tilfælde gives eksportøren adgang til at forsikre en større andel af tabet, end det er muligt efter gældende praksis, da en sådan forhøjelse af garantiprocenten vil kunne gøre eksportørerne mere interesseret i visse eksportforretninger ved at formindske selvriskoen og endelig stiller underudvalget forslag om ændringer på nogle andre punkter.

Herom bemærkes følgende:

De risici, som fremtidig bør kunne foiesikres.

A. Risici efter levering af varen.

a) Den kommercielle risiko (solvensgaranti).

Der bør som hidtil være adgang for eksportørerne til at forsikre sig mod køberens insolvens. Indgår betaling ikke fra køber ved forfaldstid, kan eksportøren gøre krav gældende i henhold til policen, dersom den manglende betaling skyldes manglende betalingsevne hos køberen.

Erfaringsmæssigt kan det undertiden være vanskeligt for eksportøren at dokumentere insolvens hos den udenlandske køber, og derfor giver regler i nogle lande (først og fremmest England) da også eksportørerne adgang til at gøre erstatningskrav gældende ud over de tilfælde, hvor insolvens foreligger.

Der har i underudvalget været enighed om, at den gældende ordning, der forudsætter dokumenteret insolvens, for at erstatningskrav kan gøres gældende, ikke er fyldestgørende, og at der i et vist omfang bør være adgang for eksportørerne til at gøre erstatningskrav gældende udover de oplagte tilfælde af insolvens, men der har ikke inden for underudvalget kunnet opnås fuld enighed om en sådan bestemmelses indhold.

Underudvalgets flertal er af den opfattelse, at man bør tilstræbe en ordning som den der findes i England, og som går ud på, at erstatningskrav kan gøres gældende, når den udenlandske køber senest 6 måneder efter forfaldstid (evt. 12 måneder, hvis kontrakten forudsætter kredit over flere år) ikke har betalt, forudsat at varen er modtaget og accepteret af køberen som kontraktmæssig. Flertallet anser en sådan regel som hensigtsmæssig, fordi den giver et fast objektivi kriterium for, hvornår erstatningskrav kan gøres gældende. Dette har også betydning med henblik på den forsikrede fordrings belåning hos pengeinstitutterne, og eksportøren har med denne regel opnået sikkerhed for, at erstatning af tab altid vil finde sted en vis tid efter forfaldstid, uden at eksportøren skal dokumentere manglende betalingssevne hos køberen.

Et mindretal (professor *Poul Andersen*) anser en sådan regel for at være for vidtgående, fordi den medfører erstatningspligt for tab som følge af manglende betalingsvilje hos køberen. Mindretallet foreslår derfor, at den af flertallet foreslåede bestemmelse ændres til en bestemmelse, der opstiller en vis formodning for insolvens. Mindretallet mener dernæst, at fristens begyndelsestidspunkt under alle omstændigheder bør ændres.

Mindretallets forslag er sålydende:

„Har køberen undladt at betale varer, efter at der er forløbet 6 måneder efter forfaldstid og fra det tidspunkt, da varen er modtaget og accepteret af køberen som kontraktmæssig, anses insolvens at foreligge, medmindre andet oplyses.“

Kontorchef *Backhaus* er enig i den af professor *Poul Andersen* foreslåede formulering af bestemmelsen, men mener, at det dog måske bør overvejes at indføre en regel,

som den af flertallet foreslåede, såfremt det under de videre drøftelser i udvalget bliver muligt at tilvejebringe en ordning, hvorefter sådanne statsgaranterede fordringer kan belånes i pengeinstitutter uden samtidig statskaution for banklån.

Der er inden for underudvalget fuld enighed om, at en ændret solvensregel ikke medfører, at eksportøren kan gøre krav på tabsdækning i sådanne tilfælde, hvor den leverede vare er mangelfuld, eller der i øvrigt foreligger misligholdelse fra eksportørens side.

I forbindelse med det under den ovennævnte „6 måneders-regel“ indsatte vilkår, hvorefter varen skal være modtaget og accepteret af køberen som kontraktmæssig, har direktør *Saugman* dog ønsket dette vilkår mindre stramt, således at reglen skulle gælde, selv om køber påberåber sig mangler, når det af samtlige sagens omstændigheder fremgår, at købers påstand er urigtig.

Der har i underudvalget været enighed om, at der i et vist omfang bør være adgang for eksportørerne til at opnå solvensforsikring, selv om køberen ikke accepterer veksler for købesummen. Dette er muligt i de fleste lande, hvor der finder forsikring af solvensrisici sted på grundlag af den mellem køber og sælger truffe aftale.

Underudvalget har udarbejdet vedlagte udkast til solvensgarantipolice, i hvilket er optaget ikke alene bestemmelser om den forsikrede risiko, men tillige regler om beregning af tabet, erstatningens beregning og eksportørens omsorgspligt m. v.

Man finder særlig anledning til at henlede opmærksomheden på bestemmelsen i udkastets § 7, sidste stykke, hvorefter ethvert beløb, som efter statens indfrielse af sin garantiforpligtelse indgår fra køberen, skal deles forholdsvis mellem handelsministeriet og eksportøren.

Herved har man imødekommet et af flere eksportører fremsat forslag om ændring i de gældende regler, der foreskriver, at ethvert fra den udenlandske køber indkommet beløb forlods anvendes til nedskrivning af den af staten indfrielede del af fordringen.

b) Den politiske risiko (transfereringsgaranti).

Forsikring mod tab som følge af, at den af køberen erlagte betaling ikke kan over-

føres her til landet på grund af valutariske orholdsregler i køberens land, er forholdsvis ny her i landet. Den indførtes ved lov nr. 236 af 27. maj 1950 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

Transfereringsgaranti bør også omfatte den manglende overførsel her til landet af købesummen, som er en følge af f. eks. opståede uroligheder i køberens land, og der er derfor i underudvalget enighed om, at årsagerne til den manglende overførsel, som forsikringen dækker, nærmere bør angives i policen, samt om at forsikringen skal kunne dække ikke alene den transfereringshindring, som er af juridisk karakter hidrørende fra en offentligretlig bestemmelse, men tillige i et vist omfang den hindring som alene skyldes faktiske forhold i køberens land. Udvalget foreslår herefter, at en transfereringsforsikring skal dække risiko for sådan manglende betalingsindgang, der er en følge af

1. sådanne valutariske forhold i køberens land, som hindrer eller forsinker betalings overførsel, og som ikke er en følge af eksportørens eller køberens fejl eller undladelse.
2. krigshandlinger, borgerkrig, oprør eller lign. uroligheder i køberens land, samt
3. krig mellem køberens land og Danmark.

Den foreslåede formulering af bestemmelsen svarer til de regler, som i en række lande er fastsat for ydelse af transfereringsgaranti.

Underudvalget har overvejet, om dækning af de ovenfor nævnte risici tillige bør omfatte dækning af det kurstab, der, når varen faktureres i danske kroner, opstår f. eks. som følge af, at myndighederne i køberens land, fra hvilket der for tiden ikke kan overføres valuta til Danmark, træffer bestemmelse om at devaluere i tiden mellem fordringens forfaldstid og købesummens senere overførsel til Danmark.

En sådan begrænset kursrisiko dækkes i flere lande, bl. a. i Sverige.

Underudvalget er af den opfattelse, at det i sådanne tilfælde vil være rimeligt at yde dækning for denne begrænsede kursrisiko.

Kontorchef Backhaus anser det ikke for hensigtsmæssigt at dække den omhandlede kursrisiko: Efter de gældende regler ydes

der ikke garanti mod kurstab. Hvis eksportøren fakturerer i danske kroner, er det bl. a. udtryk for, at han ikke ønsker at løbe nogen kursrisiko, der således bæres af køberens, og dennes ansvar for kurssvingninger bør ikke forflygtiges ved, at staten dækker den udenlandske købers risiko. Navnlig over for valutasvage lande, hvor betalingstilladelse til udlandet ofte er løst fra importen, må det forekomme særlig risikabelt at påtage sig en devalueringssrisiko, som vil kunne være uberegnelig.

Underudvalget har udarbejdet vedlagte udkast til transfereringsgarantipolice og knytter til denne tilsvarende bemærkninger som ovenfor vedrørende det udarbejdede udkast til solvensgarantipolice.

c) Rammegaranti.

Ydelse af solvensgaranti bør som hidtil kunne ske i forbindelse med salg til en enkelt udenlandsk køber eller til flere udenlandske købere. På tilsvarende måde bør transfereringsgaranti kunne gives i forbindelse med et eller flere salg til købere i det pågældende land. De pågældende garantier bør endvidere kunne gives som revolverende, således at de dækker eksportørens løbende salg, normalt på vekselbasis, til en eller flere købere i et nærmere angivet tidsrum.

Dette stemmer med den praksis, der allerede gennem årene har udviklet sig på grundlag af den bestående ordning. Efter praksis er det eksportøren, der afgør, i hvilket omfang han ønsker sine eksportrisici dækket. På et enkelt punkt har praksis dog udviklet sig derhen, at en eksportør, der ønsker at opnå solvensgaranti på en udenlandsk køber, må forsikre hele sin samhandel på kreditbasis med den pågældende køber. En sådan bestemmelse er hensigtsmæssig ikke alene for at undgå faren for, at eksportøren, hvis køberens kommer i betalingsvanskeligheder kan føle sig fristet til at sikre sine ikke-garanterede fordringer på de statsgaranterede fordringers bekostning, men også af hensyn til de vanskeligheder, der vil kunne opstå i forbindelse med opgørelsen af eksportørens tab.

Underudvalget har overvejet, om det vil være rigtigt at søge gennemført en bestemmelse, hvorefter en eksportør, dersom han ønsker at forsikre eksportrisici, i princippet skal forsikre hele sin eksport på solide købere.

En sådan regel er gældende i nogle lande og menes at frembyde den fordel, at den, der forsikrer risikoen, opnår en spredning af denne, som gør tab mindre uberegnelige, samtidig med at det giver mulighed for en nedsættelse af risikopræmien.

Underudvalget mener — i hvert fald for nærværende — at det ikke vil være hensigtsmæssigt generelt at foreslå en sådan „total forsikring“.

Derimod mener underudvalget, at det vil kunne være hensigtsmæssigt, at der gives eksportørerne adgang til at forsikre en nærmere angiven del af deres eksportrisiko inden for visse rammer og gældende for et nærmere angivet tidsrum, normalt 6-12 måneder. Sådanne rammegarantier er der fastsat regler for bl. a. i Sverige. De frembyder væsentlige praktiske fordele og de sparer eksportørerne og administrationen for meget besvær.

Det tidsrum, i hvilket vareleverancer kan finde sted under sådanne rammegarantier kan opnås, bør ikke overstige 6 måneder, og kredittiden bør ikke overstige 6-12 måneder.

Rammegarantier vil formentlig kunne ydes til en lavere risikopræmie.

Underudvalget har udarbejdet vedlagte udkast til rammegaranti for leverede varepartier. Indholdet af rammegarantien svarer til det indhold, der er foreslået for solvensgarantier og transfereringsgarantier.

B. Risici før levering af varen.

Efter de gældende regler for ydelse af eksportgaranti kan en eksportør kun opnå statsgaranti for risici, der opstår efter varens levering, og garantien omfatter således alene risiko for tab på aktuelle fordringer på køberen.

I en række tilfælde, særlig hvor fremstilling af en vare specielt med henblik på forholdene i køberens land er tidkrævende, kan transfereringshindringer eller importstop m. v., medens varen er under produktion her i landet, skabe ekstraordinære vanskeligheder for eksportøren og påføre ham større eller mindre tab, enten fordi produktionen må indstilles, eller fordi varen må søges afhændet til anden side til lavere pris.

Adgang til dækning af disse risici i produktionstiden står åben for eksportører i andre vesteuropæiske lande, hvor man har

erfaring for, at denne særlige risikodækning i produktionstiden virker eksportfremmende og i øvrigt er stærkt efterspurgt af eksportørerne. En række danske eksportører har stillet forslag om, at denne „produktionsrisiko“ fremtidig dækkes, og underudvalget foreslår, at der tilvejebringes mulighed for dækning af disse særlige i produktionstiden opståede risici.

Produktionsgarantier vil i første række finde anvendelse på kontrakter med forholdsvis lang produktionstid, men det kan dog ikke udelukkes, at der også vil vise sig et behov for dækning af „produktionsrisikoen“ med henblik på fremstilling af varer, hvis produktion tager kort tid. Navnlig i sådanne tilfælde, hvor den pågældende produktion sker specielt med henblik på et bestemt udenlandsk marked.

En sådan produktionsgaranti bør foruden de ovenfor under A nævnte risici omfatte forsikring mod tab, der opstår som følge af sådanne forhold i køberlandet, som hindrer varens indførsel, herunder tilbagekaldelse af allerede meddelt importtilladelse.

Det spørgsmål har været drøftet, om der bør være adgang for eksportørerne til gennem eksportgaranti at forsikre sig mod den risiko, der består i, at den vare, der fremstilles til en eksportordre belægges med udførselsforbud, men underudvalget har ikke ment, at en risiko for tab som følge af forholdsregler i Danmark bør kunne forsikres.

Den foreslåede garantiform vil være ny her i landet og kan, når den skal føres ud i praksis, give anledning til en række praktiske spørgsmål, bl. a. med henblik på tabets beregning. Da grundlaget for det tab, forsikringen dækker, bør være de direkte og indirekte omkostninger ved produktionen i tiden, indtil denne standses, vil det formentlig ofte være hensigtsmæssigt at kræve indsendt en forkalkulation, der viser det maksimale beløb, som risikoen vedrører under produktionstiden. Udvalget finder i øvrigt anledning til at bemærke, at erfaringerne fra andre lande angående de tab, der udredes på grundlag af produktionsgarantier, ikke synes at være afskrækkende. Anvendt med forsigtighed og hensyntagen til alle de forhold, der må indgå i overvejelserne, forinden sådan produktionsgaranti gives, vil disse garantier efter underudval-

gets opfattelse være velegnede til at fremme eksporten til forskellige markeder.

Underudvalget har udarbejdet vedlagte udkast til produktionsgaranti, og knytter i øvrigt vedrørende udkastet tilsvarende bemærkninger som til de øvrige af underudvalget udarbejdede udkast.

De i foranstående forslag indeholdte regler om forsikring af visse eksportrisici må betragtes som maksimum for den risikodækning, en eksportør kan opnå i de enkelte tilfælde, og underudvalgets forslag er naturligvis derfor ikke til hinder for, at den forsikrede dækning i de enkelte tilfælde får et mere begrænset indhold, såfremt dette skønnes hensigtsmæssigt under hensyntagen til de konkrete forhold.

Udvalget har gennemgået underudvalgets beretning og de forslag, der indeholdes i denne.

Udvalget er med underudvalget enig i, at de gældende regler ikke giver de danske eksportører tilstrækkelig mulighed for forsikring af eksportrisici, og det vil efter udvalgets opfattelse derfor være nødvendigt at ændre reglerne, for at det kan blive muligt for danske eksportvirksomheder at opnå en større risikodækning på lige fod med andre landes eksportører.

- Udvalget finder særlig anledning til at påpege, at en gennemførelse af underudvalgets forslag om adgang til at opnå produktionsgaranti vil afhjælpe en væsentlig mangel ved den nugældende ordning. Som anført vil denne garantiform især være af betydning for eksport af kapitalvarer. Kontrakter om sådanne leverancer repræsenterer ofte store beløb, og afgørelsen af, om en dansk eksportvirksomhed tør indgå en sådan kontrakt, vil ofte kunne være afhængig af størrelsen af den risiko, der er forbundet hermed. En adgang til at få forsikret denne risiko vil kunne være bestemmende for eksportørens dispositioner.

Udvalget finder ligeledes anledning til at henlede opmærksomheden på det af underudvalget stillede forslag om, at der i et vist omfang bør være adgang til at opnå solvensgaranti, selv om den udenlandske køber ikke accepterer veksler for købesummen.

Navnlig i de tilfælde hvor den udenland-

ske køber er et statsorgan, eller hvor købesummens betaling og overførsel garanteres af en første klasses bank, bør forsikringsmæssig dækning kunne opnås, selv om veksler ikke udstedes.

De tilfælde, hvor forsikring af solvensrisikoen kan gives, selv om der ikke udstedes veksler, vil i første række være sådanne, hvor der sælges mod kort kredit.

Udvalget finder i det hele de i underudvalgets beretning indeholdte forslag om udvidet adgang til fordringsforsikring egnede til at bringe den danske ordning vedrørende forsikring af eksportrisici å jour med den udvikling, der i de senere år har fundet sted i udlandet inden for dette område. Udvalget tiltræder underudvalgets beretning og de forslag der indeholdes i denne.

Udvalget er med hensyn til det i underudvalgets beretning omhandlede kursrisikospørgsmål af den opfattelse, at det ikke vil være rimeligt i almindelighed at erstatte tab opstået ved kurssvingninger, men mener dog at den begrænsede kursrisiko bør dækkes, der er en følge af, at køberen, når kontrakten fastsætter, at betaling skal ske i danske kroner, med frigørende virkning har indbetalt et beløb i lokal valuta, som på grund af en efterfølgende devaluering ikke er tilstrækkelig til at udrede den aftalte kontraktsum til sælgeren.

Danske Bankers Fællesrepræsentation og Håndværkerrådet henholder sig til underudvalgets udtalelse vedrørende dette spørgsmål.

Den af professor Poul Andersen afgivne udtalelse om solvensgarantiens omfang tiltrædes af professor Carl Iversen, der ligeledes mener, at en selvskyldnerkaution for køberens forpligtelser vil være for vidtgående.

Kontorchef Backhaus henholder sig til sine udtalelser ovenfor side 27.

De af underudvalget udarbejdede udkast til garantidokumenter indgår i nærværende betænkning side 40-49.

De pågældende udkast må betragtes som vejledende med henblik på den endelige fastsættelse af indholdet af de fremtidige garantidokumenter.

Den foreslåede udvidelse af forsikringsordningen vil efter udvalgets opfattelse betvirke, at eksportørerne i videre omfang end hidtil forsikrer udenlandske fordringer.

B. Tab ved eksport af udenlandske varer.

Efter den gældende lov er det et vilkår for opnåelse af eksportgaranti, at den vare, der skal eksporteres, er produceret her i landet.

Udvalget er af den opfattelse, at det også i fremtiden normalt bør være et vilkår for ydelse af garanti, at varen er af dansk produktion.

Imidlertid vil det kunne være rimeligt, at der bliver adgang til at opnå eksportgaranti for varer af udenlandsk oprindelse. Eksportgaranti bør kunne gives i tilfælde, hvor der sker en bearbejdelse af varen her i landet, selv om denne ikke er af så stort et omfang, at varen efter de gældende regler kan opnå dansk oprindelsescertifikat. I nogle tilfælde vil det imidlertid også kunne være naturligt at give eksportgaranti, selv om der foreligger rene re-eksportforretninger, idet valutamæssige grunde vil kunne tilsi dette. Det må dog være en forudsætning for ydelse af eksportgaranti i forbindelse med re-eksportforretninger, at de varer, der ønskes videresolgt til udlandet, ikke konkurrerer med afsætningen af danske produkter. Ydelse af eksportgaranti for sådanne forretninger må endvidere være afhængig af, at den kredittid, der betinges, er kort, maksimalt nogle få måneder, idet de beskæftigelsesmæssige og andre hensyn, der betinger ydelse af garanti med langfristet kredit, her ikke foreligger i samme omfang.

I øvrigt bør der foretages en nærmere vurdering af forretningens samfundsøkonomiske betydning.

C. Tab ved eksport af tjenesteydelser.

Som det fremgår af foranstående, har de af udvalget ovenfor foreslåede ændringer i de gældende regler til formål at give adgang til udvidet forsikring af risici i forbindelse med vareleverancer.

Udvalget har herefter overvejet, i hvilket omfang der i fremtiden tillige bør være adgang til at forsikre fordringer, der opstår i forbindelse med forretningsaftaler med udlandet, som ikke forudsætter nogen vareeksport, eller hvor den eksport, der finder sted, indgår som led i en større aftale om tjenesteydelser.

Udvalget har her i første række haft opmærksomheden henvendt på spørgsmålet om

forsikring af fordringer hidrørende fra kontrakter om udførelse af ingeniørarbejder i udlandet og fra kontrakter om teknisk konsultativ virksomhed og anden virksomhed, der kan sidestilles hermed samt af fordringer hidrørende fra licensbetalinger o. lign.

1. Ingeniørarbejder m. v.

Efter de gældende bestemmelser er det muligt at forsikre risici i forbindelse med danske ingeniørvirksomheders tilgodehavender i udlandet, idet der kan ydes garanti for „ingeniørarbejder og lignende, som danske virksomheder udfører i udlandet”.

Udvalget har forstået, at de gældende regler om garanti for ingeniørarbejder og lignende af handelsministeriet fortolkes således, at det kun er muligt at give garanti i forbindelse med ingeniørarbejder, der udføres i udlandet, og at garanti i forbindelse med teknisk konsultativ virksomhed, ingeniørfirmaers tegningsarbejder m. v. ikke gives, medmindre sådanne arbejder er led i en aftale om udførelse af ingeniørarbejder.

I forskellige lande findes der regler, hvor efter fordringer, der hidrører fra udførelse af ingeniørarbejder i udlandet, kan opnå samme forsikringsmæssige dækning som fordringer, der opstår i forbindelse med vareleverancer. De regler, der herom er gældende i flere lande, går imidlertid videre, idet de også giver adgang til forsikring af udenlandske betalinger, der hidrører fra teknisk konsultativ virksomhed i ind- eller udland, tegningsarbejder o. l. uafhængigt af, om der samtidig er sluttet aftale om udførelse af ingeniørarbejder.

Udvalget er af den opfattelse, at det i fremtiden bør være muligt at opnå eksportgaranti såvel i forbindelse med ingeniørarbejder o. l. for firmaer i udlandet, som i forbindelse med teknisk konsultativ virksomhed, ingeniørfirmaers tegningsarbejder o. l. uafhængigt af, om der samtidig foreligger aftale om udførelse af egentlige ingeniørarbejder i udlandet.

2. Licenskontrakter, „royalties”, „know how” m. v.

Udvalget har endvidere overvejet, om der fremover bør være adgang til at forsikre licensbetalinger samt betaling i hen-

hold til andre lignende kontrakter, f. eks. kontrakter, der fastsætter betaling for en sagkundskab, der stilles til rådighed med henblik på iværksættelse af fabrikation af maskiner, anlæg og lignende virksomhed.

Begrundelsen for forsikring af betalingsrisici i forbindelse med sådanne kontrakter må i første række være, at de kan give væsentlige indtægter i fremmed valuta. Hvor udenlandsk produktion på grundlag af dansk licens eller teknisk bistandsydelse træder i stedet for eksport af varer produceret her i landet, må det bl. a. bero på branchens beskæftigelsesforhold, kapacitetsudnyttelse og udvidelsesmuligheder, om det vil være rimeligt at yde sådanne garantier. Men i andre tilfælde kan alternativet være, at danske varer helt udelukkes fra det pågældende marked. Og i så fald kan det undertiden tænkes, at visse dele af de i udlandet på dansk licensbasis producerede varer eller af det til deres fremstilling nødvendige maskineri vil blive importeret herfra, således at der kan knytte sig en positiv dansk beskæftigelsesinteresse til afslutning af sådanne kontrakter.

Selv om de ydelser, der ved kontrakter af denne art stilles til udlandets rådighed, kan være tilvejebragt med betydelige omkostninger, vil der normalt ikke kunne konstateres nogen sammenhæng mellem disse forlængst afholdte omkostninger og de forlangte licensafgifter, royalties og betalinger for bistandsydelse, uanset om disse betalinger udgør et fast beløb eller varierer med omfanget af den i udlandet etablerede produktion. Såfremt man her ligesom ved flere af de ovenfor omtalte garantier anlægger den betragtning, at den forsikringsmæssige garanti kun skal dække konstaterede tab og ikke en udebleven fortjeneste, vil det derfor være betænkeligt at udvide garantiordningen til kontrakter af den her omhandlede art.

Sådanne kontrakter vil i det hele taget ofte være vanskelige at bedømme. Licensaftaler, der fastsætter afgifter baseret på omfanget af produktionen i udlandet på grundlag af den benyttede danske fremstillingsmetode eller lignende, vil kunne rejse særlige problemer f. eks. med hensyn til udøvelse af kontrol med den produktion, der finder sted.

Alt taget i betragtning har der dog inden

for udvalget været overvejende stemning for, at man på lignende måde, som det sker i andre lande, bør åbne en vis mulighed for at yde garanti mod tab i forbindelse med licenskontrakter o. l., men det må være en forudsætning for ydelse af sådan garanti, at skyldgrundlaget er uomtvisteligt.

Det vil næppe være muligt at give faste generelle retningslinier for ydelse af sådanne garantier. Garantiprocentens størrelse bør fastsættes under hensyn til forholdene i de enkelte tilfælde. Det vil være nødvendigt, at der foretages indgående undersøgelser af hver enkelt sag til konstatering af, om de forhold, der ligger til grund for licensaftalen, er af en sådan beskaffenhed, at det vil være rimeligt og forsvarligt at dække en passende del af tabet.

D. Tab ved udlæggelse af lager i udlandet.

De af udvalget ovenfor foreslåede regler om ydelse af garanti forudsætter alle en endelig afsluttet kontrakt.

Som ovenfor side 9 omtalt, kan der i henhold til de gældende regler i et vist omfang ydes garanti, selvom der ikke er afsluttet aftale om køb og salg af en vare, idet man ved ydelse af konsignationsgaranti forsikrer mod den risiko, der består i, at en planlagt forretning i udlandet ikke gennemføres.

Sådan forsikring giver eksportøren adgang til at opnå erstatning for indtil halvdelen af det med udsendelsen forbundne tab. Udgangspunktet for beregningen af tabet er varens kostpris incl. fragt til bestemmelsesstedet.

Udvalget har undersøgt, om de gældende regler for ydelse af konsignationsgaranti bør udvides.

Selvom der gennem de senere år kun i begrænset omfang er givet garanti mod tab i forbindelse med konsignationslager i udlandet, har de undersøgelser, udvalget har foretaget, vist, at de eksporterende virksomheder har megen interesse i, at reglerne om konsignationsgaranti videreføres og udbygges. Fra erhvervsside er det under de stedfundne drøftelser anført, at garanti mod tab på lager i udlandet bør kunne gives ikke alene, når varerne er udlagt på konsignationslager, men også i sådanne tilfælde, hvor eksportøren selv ønsker at holde lager

i udlandet, uden at noget mellemed indskydes. Det er fremhævet, at det i mange tilfælde er ligeså praktisk og vigtigt for en eksportør at holde lager for egen regning i udlandet, idet sådan lagerføring i mange tilfælde foretrækkes for etablering af et egentligt konsignationslager, som i enkelte lande ikke nyder tilstrækkelig retlig beskyttelse.

Lagergaranti vil formentlig i første række kunne få betydning i forbindelse med udlæggelse af lagre i oversøiske lande, men kan dog også tænkes at ville virke eksportfremmende på de europæiske markeder.

Udlæggelse af lagre i udlandet vil særlig under de ændrede markedsforhold i Europa være af betydning for dansk industri, og den hidtidige forsikringsordning inden for dette område bør derfor efter udvalgets opfattelse videreføres og udbygges.

Udvalget stiller herefter forslag om, at de gældende regler om ydelse af konsignationsgaranti bibeholdes og udvides, således at de får anvendelse ikke alene på konsignationslagre, men også på danske eksportvirksomheders egne lagre i udlandet.

Man har udarbejdet udkast til garanti-dokument vedrørende salgslagre i udlandet, lagergaranti I, side 50-51.

Da en lagergaranti forsikrer den risiko, der er knyttet til varens afsætningsmulighed, som bedst kan vurderes af eksportøren selv, bør den del, tabsgarantien dækker, fastsættes til maksimalt 50 pct. Grundlaget for tabsberegningen i den ovennævnte lagergaranti er de udlagte varers samlede kostpris.

Under udvalgets drøftelser i forbindelse med denne garantiform er det synspunkt imidlertid blevet fremført, at det tab, der skal kunne forsikres, ikke bør overstige et beløb, der svarer til de særlige udgifter, som er påløbet i forbindelse med varens udlæggelse, såsom fragt, told, lagerleje m. v. Begrænses tabet til dette beløb, vil det på den anden side være muligt at dække en større procentdel af tabet.

Dette synspunkt deles, efter det for udvalget oplyste, af store kredse inden for eksportindustrien, der vil foretrække en form for garanti, der kun yder erstatning for de direkte udgifter, der dokumenteres i forbindelse med udlæggelse af lager og eventuel hjemtagelse fra lager i udlandet.

Udvalget er af den opfattelse, at det vil kunne være hensigtsmæssigt at give adgang til at opnå lagergaranti også efter de ovenfor anførte retningslinier. Garantiprocentens størrelse bør ikke overstige 75. Man har derfor udarbejdet udkast til regler om ydelse af sådan garanti, lagergaranti II, side 52.

Eksportøren kan herefter afgøre, om han ønsker den ene eller den anden form for lagergaranti, idet der ikke er mulighed for at kombinere de to former for garanti.

E. Tab ved markedsundersøgelser.

Udvalget har drøftet spørgsmålet, om der også bør være adgang til at forsikre visse tab i forbindelse med udgifter til markedsundersøgelser, reklame m. v. med henblik på salg af danske varer i udlandet.

Spørgsmålet om ydelse af sådan garanti er allerede for år tilbage taget op af en række forskellige lande. I en af O.E.E.C. i 1950 udsendt rapport er det anbefalet, at der som led i det daværende europæiske genopbygningsprogram blev tilvejebragt mulighed for eksportører i medlemslandene for at opnå garanti for tab opstået i forbindelse med markedsundersøgelser, reklamekampagner m. v. på specielle fremmede markeder. Det fremhævedes, at det — særlig på markeder med hård valuta — ofte kunne være nødvendigt at investere betydelig kapital i markedsanalyser m. v., at der måtte ydes en større service over for køberne, samt at markeder med svag valuta ofte var lettere at bearbejde og ofte levnede en større fortjeneste til eksportøren. Det kunne derfor være nødvendigt at yde særlige garantier med henblik på eksport til lande med hård valuta. Igennem sådanne garantier skulle man opmuntre eksportørerne til at ofre mere opmærksomhed på disse markeder og styrke deres evne til at bearbejde markeder på denne måde og i den udstrækning, som markederne krævede.

Sådan særlig garanti skulle i øvrigt fortrinsvis gives i forbindelse med eksport af konsumvarer, der omsættes hurtigt, og som normalt betales kontant eller med kort kredit.

Udviklingen siden da har medført, at den særlige baggrund for indtjening af hård valuta ikke længere er den samme, men til-

bage bliver dog, at det stadig må påkalde interesse ved særlig garantiydelse at stimulere eksporten til lande, fra hvilke betalinger frit kan overføres til Danmark uden transfereringshindringer.

En effektivt gennemført salgskampagne vil ofte medføre betydelige omkostninger og stor økonomisk risiko. Selvom eksportøren efter omhyggelig foretagen undersøgelse kommer til det resultat, at en salgskampagne vil kunne gennemføres med positivt resultat, og at den udgift, der afholdes, vil kunne give sig udtryk i et effektivt varesalg, vil grundlaget for eksportørens skøn ofte hurtigt kunne ændres på afgørende måde, uden at eksportøren er i stand til at øve indflydelse på de begivenheder, der griber ind i mulighederne for at gennemføre et vel forberedt salg af danske varer i vedkommende udland; f. eks. vil toldforhøjelser eller indførselsrestriktioner på afgørende måde kunne forringe en planlagt omsætnings størrelse og nedsætte en beregnet fortjeneste. De udgifter, som er afholdt til reklame, markedsanalyse o. l. med henblik på et sådant salg, vil derfor kunne blive uforholdsmæssigt store sammenlignet med det opnåede resultat. Denne risiko kan — særlig for mindre kapitalstærke eksportører — medføre, at der udvises tilbageholdenhed med at bearbejde udenlandske markeder.

Garanti ydet i forbindelse med markedsundersøgelser, reklamekampagner m. v. har væsentlige lighedspunkter med lagergarantier, idet man i sådanne tilfælde erstatter tab opstået ved, at et af eksportøren forberedt salg af varer ikke får det beregnede positive udfald.

Udvalget mener, at ydelse af garanti mod tab i forbindelse med afholdte udgifter til markedsanalyse, reklameudgifter o. lign. vel vil kunne være betænkelig i mange tilfælde, idet det vil kunne være vanskeligt såvel for eksportøren som for staten at bedømme den reelle risiko. På den anden side anser udvalget det for forsvarligt at forsøge gennem forsikring af de i forbindelse med markedsundersøgelser m. v. opstående risici at give eksportørerne mulighed for en vis tabsdækning ved sådant forberedende salgsarbejde. Det er udvalgets opfattelse, at det ved ydelse af sådanne garantier er af væsentlig betydning, at der tilvejebringes så udførlige og præcise oplysninger om den påtænkte

markedsundersøgelse eller reklamekampagne som muligt, ligesom der må gives bestemmelser om eksportørens oplysningspligt.

Ydelse af garanti i forbindelse med et I sådant salgsarbejde vil først og fremmest blive af betydning for eksportører af forbrugsvarer, der ofte sælges som mærkevarer. Garantien er i sin opbygning tænkt som en forsikring mod tab, der opstår ved, at et salgsarbejde iværksat af en enkelt virksomhed ikke medfører en eksport, der er tilstrækkelig til at dække de af den pågældende virksomhed afholdte omkostninger.

Garantiprocenten bør fastsættes til maksimalt 50 pct. af de konstaterede tab.

Ved ydelse af sådanne garantier vil det være af særlig betydning, at der er fastsat nøje udformede regler for beregningen af det eventuelle tab.

Udvalget har ikke udarbejdet særligt garantidokument vedrørende forsikring af sådanne risici, idet man mener, at de oplysninger, der må tilvejebringes som grundlag for sådan forsikring, varierer fra tilfælde til tilfælde.

Det er oplyst over for udvalget, at der til det forberedende salgsarbejde, der foretages af hele brancher, påtænkes indført visse støtteforanstaltninger.

Udvalget mener, at de ovenfor foreslåede regler om udvidet adgang til forsikring af udenlandske fordringer og om ydelse af garanti mod tab i produktionsperioden vil kunne bidrage væsentligt til at fremme eksporten af danske varer, samt af arbejds- og tjenesteydelser.

De af udvalget samtidigt foreslåede bestemmelser om udvidet adgang for danske virksomheder til at forsikre tab i forbindelse med lagerføring i udlandet, markedsanalyser, reklamekampagner o. lign. anser udvalget ligeledes som egnede til fremme af danske virksomheders arbejde for dansk eksport.

II. Finansieringsgaranti.

De ovenfor under I foreslåede ændringer i og udvidelser af de forsikringsmæssige garantier (solvens- og transfereringsgarantier) skulle efter udvalgets opfattelse føre til, at eksportørerne i større omfang end

hidtil vil søge forsikringsmæssig dækning for de særlige tabrisici, der kan være knyttet til eksport af varer og tjenesteydelser, og at dette skulle give bankerne forøgede muligheder for at yde eksportkreditter uden finansieringsgaranti.

Fiskerirådets repræsentant i udvalget har dog peget på nødvendigheden af en eksport med hurtig omsætning, der kan skabe det nødvendige valutaoverskud, som kapitalgodeproduktionen på grund af lang kreditgivning har et stigende behov for, når denne eksport skal kunne ekspandere, samtidig med at den skal finansiere sine kunder i stigende grad, helst op til 5 år uanset at store summer skal investeres til køb af råvarer i fremmed valuta.

Fiskerirådets repræsentant mener derfor, at behovet for finansiering af kortfristede kreditter fremover vil være progressivt stigende med ekspansionen i kapitalgodeeksporten.

Selv om fordringsforsikring således efter udvalgets opfattelse bør blive det centrale område i den kommende eksportgarantiordning, er udvalget dog af den mening, at der også efter gennemførelse af de foreslåede ændringer i reglerne om forsikring af udenlandske fordringer fortsat vil være brug for at yde finansieringsgarantier.

Det vil i første række være finansieringen i produktionstiden, som kan være vanskelig at opnå uden garanti. Her har eksportøren endnu ikke nogen fordring på en køber, og sikkerheden for den bank, der skal finansiere produktionen, vil derfor i første række bero på eksportørens hele økonomiske stilling.

Behovet for finansieringsgaranti i produktionstiden vil antagelig være særlig føleligt ved fremstilling af kapitalvarer til eksport, idet det her ofte drejer sig om ret store kontraktbeløb, der også kan være betydelige i forhold til eksportørens egenkapital.

Eksportøren kan ganske vist ved en produktionsgaranti forsikre visse tab i produktionstiden, men alligevel vil en sådan forsikring ikke altid være tilstrækkeligt grundlag for banken til at finansiere produktionen.

Inden for produktionen af andre varer vil der hyppigere være tale om finansiering af en række mindre eksportordrer, som indgår nogenlunde regelmæssigt. Også her kan der være et finansieringsbehov, som ikke kan

dækkes ved hjælp af eksportørens egne midler eller normal bankkredit. Det er imidlertid ikke mindst i disse tilfælde, man må være opmærksom på, at det lån, der kationeres for over for eksportørens bank, vanskeligt kan udskilles fra virksomhedens øvrige finansiering. Ydelse af finansieringsgaranti i sådanne tilfælde må derfor ske på grundlag af en vurdering af virksomhedens hele karakter, ledelse, bonitet og kapacitet; der må selvsagt også lægges stor vægt på de opnåede hidtidige eksportresultater, foreliggende eksportordrer m. v. til belysning af, om og i hvilket omfang finansieringsgaranti bør ydes.

Men selv om spørgsmålet om finansieringsgaranti navnlig opstår i produktionstiden, kan der også være behov for at opnå sådan garanti i kredittiden efter varens eller ydelsens levering. Eksportørens mulighed for at belåne de fordringer, han har på sine købere i udlandet, vil bl. a. være forskellig for kortfristede og langfristede fordringer.

For varer, der sælges på kort kredit, vil tegning af forsikringsmæssig garanti (solvens- og transfereringsgaranti) ofte være tilstrækkelig til at gøre eksportørens bank villig til at belåne den udenlandske fordring.

Danske Bankers Fællesrepræsentationsrepræsentant i udvalget har dog gjort opmærksom på, at det i udkastet til solvens- og transfereringsgarantierne tagne forbehold med hensyn til modfordringer fra køberens side reducerer garantiens værdi som belåningsgrundlag. Det erkendes, at dette forbehold er naturligt i forholdet til eksportøren, der naturligvis ikke skal dækkes for mere, end hvad han har krav på, når forholdet mellem eksportør og køber gøres rigtigt op. På den anden side er det klart, at en bank ved finansieringen af den forsikrede fordring, f. eks. ved diskonteringen af den af køberen accepterede veksler, må tage det med forbeholdet forbundne usikkerhedsmoment i betragtning, således at den forsikrede fordring alene ikke kan tjene som grundlag for finansieringen. Banken må i det enkelte tilfælde afgøre, om eksportørens forhold, navnlig hans økonomiske forhold, er således, at banken kan indgå på finansieringen uden yderligere sikkerhed. Den omstændighed, at garantien automatisk bliver effektiv, når køberen har undladt at betale modtagne og accepterede

varer i seks eller tolv måneder efter forfald, er naturligvis ikke uden betydning. Men selv om banken i det enkelte tilfælde mener at kunne se bort fra den sisiko, der er forbundet med, at varen viser sig at være mangelfuld og derfor ikke accepteres, bliver der dog det tilbage, at der kan blive gjort modkrav gældende af anden grund, måske drejer det sig om modkrav, der ikke har nogen forbindelse med den leverance, der er genstand for forsikringen.

For at lette finansieringen af solvens- og/eller transfereringsgaranterede fordringer vil repræsentanten for Danske Bankers Fællesrepræsentation derfor mene, at der bør gives banker, der finansierer sådanne forsikrede fordringer, og som med handelsministeriets samtykke får garantierne overdraget, en ubetinget garanti for, at de dækkes for de beløb, hvormed fordringerne er finansieret. Kommer handelsministeriet derved til at betale mere til banken, end eksportøren har krav på, er eksportøren regrespligtig over for handelsministeriet. Den yderligere risiko, som handelsministeriet derved kommer ud for, vil spredt over samtlige forsikringer efter repræsentanten for Danske Bankers Fællesrepræsentations skøn være så ringe, at den ikke begrundes nogen forhøjelse af præmien for disse forsikringer.

Kan en sådan risikodækning ikke gives som et tillæg til forsikringen, gældende i forholdet til banken, kan det blive nødvendigt forinden varens afskibning at henvise eksportøren til også at søge finansieringsgaranti for et banklån med regres til eksportøren. Mener man, at denne fremgangsmåde vil være nødvendig, skulle sådan garanti efter repræsentanten for Danske Bankers Fællesrepræsentations opfattelse kunne gives uden forøgelse af risikopræmien.

Udvalget udtaler i denne anledning, at de præmier, der skal betales for kaution for lån, bør fastsættes således, at præmieindtægten i det lange løb er tilstrækkelig til at dække opståede tab.

Lang kredittid — 1-5 år — forekommer som tidligere nævnt navnlig ved eksport af kapitalgoder (skibe, større maskinanlæg m. v.). Også her gælder det ovenfor anførte med hensyn til den risiko, eksportørens bank løber ved at belåne den udenlandske fordring, men der vil dog, når det drejer

sig om at belåne sådanne lange kreditter, kunne opstå et særligt likviditetsproblem for eksportørens bank.

Efter den hidtil gældende praksis har bankerne kunnet løse det i forbindelse med ydelsen af eksportkreditter opståede likviditetsproblem ved i Danmarks Nationalbank at opnå genbelåning eller tilsagn om genbelåning af sådanne eksportkreditter. Sådanne genbelåningstilsagn er i øvrigt givet ikke blot for eksportkreditter sikret ved finansieringsgaranti eller anden form for statsgaranti, men også for fordringer uden sådan garanti. Bankerne har dog kun i ringe omfang udnyttet de givne tilsagn om genbelåning af eksportkreditter.

Såfremt denne genbelåningsordning opretholdes, og tilsagnene udnyttes i betydeligt omfang, kan man ikke se bort fra, at den forøgelse af landets pengeforsyning, som dette ville indebære, i givne situationer vil kunne virke inflationsfremmende. Udvalget har imidlertid betragtet det som liggende uden for dets opgave at gå ind i en nærmere drøftelse af dette problem eller af, hvorledes en sådan inflationsfase eventuelt kunne tænkes modvirket.

Man kunne også tænke sig at henvise en større eller mindre del af de langfristede eksportkreditter — f. eks. i forbindelse med skibskontrakter — til et særligt finansieringsinstitut. Det er udvalget bekendt, at dette spørgsmål for tiden er genstand for overvejelser.

Som det fremgår af det foranstående, er det vanskeligt på forhånd at skønne over det fremtidige behov for finansieringsgarantier i kredittiden, men det er utvivlsomt især på dette område, at den foreslåede udbygning af forsikringsgarantierne m. v. vil kunne tænkes at mindske finansieringsgarantiernes fremtidige omfang. Det er da også som fremhævet foran, specielt for så vidt angår finansieringen i produktions-tiden, at der stadig vil være trang for særlige ordninger.

Der er indenfor udvalget givet udtryk for det principielle synspunkt, at al ydelse af finansieringsgarantier burde overlades til det private initiativ. I det omfang, banker efter udbygning af de forsikringsmæssige garantier fremdeles mener dog at måtte kræve finansieringsgaranti, kunne denne f. eks. tænkes givet af et af bankerne,

eventuelt i forbindelse med erhvervslivet i øvrigt, skabt institut, hvis aktie- eller garantikapital da selvsagt helt eller overvejende måtte søges tilvejebragt fra privat side.

Disse synspunkter har ikke kunnet opnå fornøden tilslutning i udvalget, idet det bl. a. er blevet anført, at det i høj grad vil vanskeliggøre hele administrationen, hvis forsikringsordningen, hvor staten jo under alle omstændigheder må bære den væsentlige risiko, skulle administreres ét sted og finansieringsgarantierne et andet, ligesom man har peget på, at det må anses for betænkeligt, på nuværende tidspunkt at anbefale en form for eksportkreditordning, der helt afviger fra den, der gennem en år-række har virket tilfredsstillende for dansk næringsliv.

Da der ikke menes at foreligge praktiske muligheder for etablering af et privat institut, ligesom tidligere forsøg i denne henseende ikke har ført til positive resultater, og da udviklingen i de kommende år formentlig bl. a. på grund af ændrede markedsforhold vil skærpe konkurrencen på eksportmarkederne og øge erhvervslivets kapitalbehov, mener udvalget, at staten også fremover bør medvirke til at forøge dansk eksportproduktions konkurrenceevne ved ydelse af finansieringsgarantier i det omfang, forholdene gør det nødvendigt.

Om retningslinierne for ydelse af kautionsfor banklån i eksportøjemed (finansieringsgaranti) er udvalget af den opfattelse, at det også under en kommende eksportgarantiordning må gælde, at sådan kautionsfor kun gives, når vedkommende bank ikke anser det for muligt at give (yderligere) lån.

Af hensyn til den ensartede behandling og til lettelse af ekspeditionen bør eksportøren normalt fremsende sin ansøgning om kautionsfor lån gennem sin bank.

Danske Bankers Fællesrepræsentationsrepræsentant i udvalget mener, at det kan påregnes, at bankerne vil være villige til, naturligvis uden derved at påtage sig noget ansvar, at medvirke til en sådan fremgangsmåde, som også vil gøre det lettere for myndighederne gennem henvendelse til ban-

ken at få tilvejebragt eventuelle ønskede yderligere oplysninger, f. eks. om udenlandske køberes soliditet etc.

Ved afgørelse af en ansøgning vil det først og fremmest være de af eksportøren indsendte regnskabsmæssige oplysninger — herunder driftsregnskab og status — der er bestemmende for sagens udfald, men der kan dog være tilfælde, hvor kreditydelse i eksportøjemed i første række vil være en tillidssag.

Eksportøren må redegøre for den eksport, der skal finde sted, og må begrunde sit behov for kapital til udførelse af de pågældende forretninger.

Sikkerhed (pant, kautionsfor, m. v.) bør søges opnået også i fremtiden, selv om sikkerheden efter sin beskaffenhed måske kan forekomme utilstrækkelig, hvorved bemærkes, at den sikkerhed, som eksportøren kan tilbyde, i den overvejende del af sagerne ikke vil kunne sidestilles med den sikkerhed, der normalt ydes for lån i erhvervsøjemed. Det foreligger oplyst for udvalget, at den sikkerhed, handelsministeriet under den gældende ordning har kunnet opnå for ydede finansieringsgarantier, som regel har været af utilstrækkelig karakter.

Angående den risiko, som staten løber ved ydelse af kautionsfor banklån, udtaler udvalget, at erfaringen viser, at sådanne statsgaranterede lån, der gives til finansiering af kredittiden efter varernes afsendelse, afvikles uden væsentlige tab, og at den reelle risiko, som staten løber ved garanti for eksportlån, i første række knytter sig til de statsgaranterede lån, der stilles til rådighed til at producere varer til eksport. Selv om statskautionsfor sådanne lån efter det oplyste har medført nogle tab, anser udvalget det dog for rimeligt fortsat at yde sådanne statskautionsfor til produktion af varer til eksport, dersom hensynet til beskæftigelse og indtjening i fremmed valuta taler for at støtte en virksomhed, der ikke har kunnet opnå normal bankmæssig finansiering. Ved afgørelse af sådanne sager vil den omstændighed, at det foreligger oplyst, at der er sluttet endelig aftale om levering af varer til udlandet, kunne støtte en eksportørs ansøgning.

Kan eksportøren ikke dokumentere endelige ordrer, men dog sandsynliggøre, at ordrer vil indgå, vil garanti for eksportlån

kunne gives på grundlag af de regnskabsmæssige oplysninger, dersom sagens forhold i øvrigt gør det sandsynligt, at de varer, der påtænkes produceret med senere eksport for øje, kan forventes solgt inden for en nærmere angiven tid.

I tilfælde, hvor det drejer sig om sandsynliggjort eksport, bør der selvsagt finde en efterfølgende kontrol sted vedrørende anvendelsen af det statskautionerede lån. En sådan efterfølgende kontrol vil imidlertid også i visse tilfælde, hvor endelig ordre foreligger, kunne træde i stedet for et krav om dokumentation af den enkelte ordre. Det drejer sig om sådanne tilfælde, hvor det lån, for hvilket staten kautionerer, gøres revolverende, og hvor anden kontrol med eksportens forløb efter sagens natur er vanskelig.

Da en væsentlig del af de virksomheder, der har opnået finansieringsgaranti, regelmæssigt har søgt forlængelse af ydede garantier, vil det være naturligt at bestemme, at en ansøgning om forlængelse eller forhøjelse af et ydet statskautioneret banklån skal ledsages af en erklæring afgivet f. eks. af virksomhedens statsautoriserede revisor angående anvendelsen af det lån, der søges forlænget eller forhøjet.

Samtidig må eksportøren dokumentere den eksport, der er blevet resultat af det tidligere statsgaranterede banklån.

Tilsvarende efterfølgende kontrol bør finde sted også i de tilfælde, hvor eksportøren ikke søger en bevilget statsgaranti forlænget.

De regler, der forudses anvendt i det store antal tilfælde, vil i sager, der frembyder særlig risiko, eller i sager hvor andre grunde taler for en nøjere gennemført kontrol, kunne suppleres med andre bestemmelser.

Det ovenfor anførte tager særlig sigte på de tilfælde, hvor en eksportør søger statskaution til finansiering af varens fremstilling.

I de tilfælde, hvor en ansøgning alene går ud på at opnå kaution for et banklån til finansiering i kredittiden efter varens levering, må det som hidtil være en forudsætning, for at udbetaling kan finde sted i henhold til et statsgaranteret lån, at eksportøren over for banken dokumenterer, at beordrede varer er afsendt (afskibet).

Finansieringsgaranti bør som hidtil kunne gives med indtil 75 pct. af de beløb for hvilke der kan eksporteres.

Det bemærkes, at reglerne om ydelse af garanti med henblik på produktion af eksportvarer ikke tænkes at skulle danne basis for lån i almindelige investeringsøjemed.

Udvalget er opmærksom på, at der i henhold til gældende lovgivning er mulighed for erhvervsvirksomheder for at opnå investeringslån eller garanti for sådanne til forskellige erhvervsformål.

Det er af betydning, at de myndigheder og organer, der har til opgave at formidle finansiering af erhvervslivets kapitalbehov, koordinerer deres arbejde, således at der til stadighed er klarhed over størrelsen af ansøgte og bevilgede garantier og lån til de virksomheder, der også søger statsgaranti for lån i eksportøjemed.

III. Principper for risikopræmieberegning.

Idet udvalget understreger betydningen af, at eksporten belastes med mindst mulige udgifter til risikopræmier, mener udvalget samtidig at måtte udtale, at præmierne bør fastsættes således, at der i det lange løb må være balance mellem indtægter og udgifter.

I nogle lande fastsættes præmiens størrelse for solvensgarantier på grundlag af inddeling i grupper af de udenlandske købere under hensyntagen til disses økonomiske situation. En tilsvarende gruppdeling finder sted med henblik på ydelse af transfereringsgaranti for rettidig overførsel af beløb fra forskellige lande.

Udvalget vil finde det hensigtsmæssigt, at det tages under overvejelse at foretage en vis graduering af præmierne under hensyntagen til forholdene til enhver tid, således at der med regelmæssige mellemrum finder ændringer sted i præmierne på grundlag af indhentede oplysninger om udenlandske købere og om de økonomiske forhold i vedkommende land.

IV. Kredittidens længde.

Konkurrencen om de udenlandske markeder er i de senere år vokset, og en række

lande — først og fremmest oversøiske lande — har samtidig været inde i et kapitalkrævende opbygningsarbejde, der har haft til følge, at kravet om langfristet kredit for vareleverancer er steget, krav, som i stigende omfang er blevet imødekommet af eksportører i forskellige lande.

Denne udvidelse af kredittiden har herhjemme ført til, at der er ydet langvarig varekredit til betydelige beløb, bl. a. til købere i oversøiske lande, der fra anden side har modtaget favorable tilbud om lang tids kredit.

Kredittiden er under de forhåndenværende forhold blevet en væsentlig faktor i konkurrencen.

Efter den praksis, der følges i de forskellige lande vedrørende salg af varer på kredit til udenlandske købere, forsikres fordringer på udenlandske købere som regel kun, såfremt kredittiden ikke er længere end 5 år regnet fra varens levering, og såfremt der finder regelmæssige delbetalinger sted i kredittiden.

Eksportkreditloven fastsætter ikke grænser for længden af statsforsikrede eller -kautionerede kreditter, men de gældende regler for ydelse af eksportgaranti bestemmer, at der normalt ikke garanteres for veksler med en længere løbetid end 5 år, regnet fra kontraktens underskrift. Under ganske særlige forhold kan løbetiden udstrækkes til 6 år, hvis der eksporteres større kapitalgoder, f. eks. større maskinanlæg, skibe o. l.

Ved ydelse af garantier følges imidlertid den praksis, at der, hvor forholdene taler derfor, ved eksport af kapitalvarer garanteres for betalinger over en kreditperiode på indtil 5 år regnet fra kontraktens underskrift eller fra varens levering. Det er normalt et vilkår for ydelse af garanti, at en passende del af købesummen skal betales, inden varen overgives til køberen.

Udvalget mener, at denne praksis også bør følges i fremtiden. For Danmark må det være af betydning, at man så længe der ikke fra anden side tages skridt til ydelse af eksportgaranti over længere tidsrum end 5 år bibeholder den gældende internationale praksis for ydelse af garanti i forbindelse med vareleverancer med langvarig kredit og i det omfang, det er muligt

medvirker til en begrænsning af de lange varekreditter.

V. Lov og administration.

Udvalget har overvejet, i hvilket omfang de af udvalget stillede forslag om ændringer i de gældende regler for eksportkredit bør lovfæstes, eller om reglerne bør fastsættes af handelsministeren som almindelige regler, der foreskriver, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår eksportgaranti skal kunne gives. Efter den gældende lov er der givet handelsministeren vidtgående bemyndigelse til at fastsætte de nærmere regler for ydelse af eksportgaranti, og det har inden for udvalget bl. a. på baggrund af de meget betydelige beløb, med hvilke staten efterhånden er engageret i eksportgaranti, været overvejet, om det er muligt i selve loven at give mere detaljerede regler for ydelse af eksportgaranti.

Udvalget er kommet til den opfattelse, at praktiske hensyn tilsiger, at lovens regler om eksportgaranti udformes således, at der alene gives almindelige bestemmelser om de forskellige former for eksportgaranti.

Udvalget har drøftet et af handelsministeriet udarbejdet udkast til bestemmelser om ydelse af eksportgaranti og om kaution for banklån. De pågældende bestemmelser, der er optrykt som bilag 1, dækker efter udvalgets opfattelse de i betænkningen indeholdte forslag og kan derfor tiltrædes af udvalget.

Et mindretal (Poul Andersen og Carl Iversen) foreslår, at der i lovudkastets stk. F indenfor det samlede maksimum fastsættes et særskilt maksimum for kautionsforpligtelserne.

Udvalget ønsker særligt at fremhæve, at man er enig i at den daglige administration af eksportkreditordningen bør udgå af handelsministeriets forretningsområde og henlægges til et organ (institution) der administrerer eksportkreditrådets beslutninger.

Det kan næppe påregnes, at betydningen af den af udvalget foreslåede ordning uden videre vil kunne bedømmes af alle ekspor-

tører, medmindre der på passende måde finder udbredelse sted af kendskabet til ordningen og de muligheder, den giver eksportørerne for gennemførelse af eksport, som ikke ville være muligt uden statens garanti.

Udvalget henstiller derfor, at myndighederne i samarbejde med erhvervsorganisationerne træffer foranstaltning til at udbrede kendskabet til de ændrede regler, efter hvilke der kan ydes eksportgaranti under en kommende lov.

København, den 10. december 1959.

Poul Andersen.	O. Bering.	I. C. C. Dyekjær.	E. Glashof.	Herbert P. A. Jerichow. (formand)
Carl Iversen.	Jørgen Paldam.	Byrge Quist.	M. J. Rosenberg.	Chr. Saugman.
	H. C. Schmidt.	J. C. Thygesen. (næstformand)	V. Østergaard.	

Udkast til garantidokumenter.

A.

Solvensgaranti.

(omfattende den kommercielle risiko for tab efter levering).

Garantitager:
(eksportør)

På grundlag af de i ansøgning af.....
givne oplysninger, samt under forudsætning af at risikopræmie bliver betalt, forpligter handelsministeriet sig herved til på de nedenfor anførte vilkår at erstatte en andel af det tab, som eksportøren måtte lide som følge af manglende betaling for nedennævnte leverance:

(beskrivelse af ordren)
(normalt veksler, eventuelt almindelig fordring)

Den forsikrede risiko.

§ 1. Garantien omfatter kun manglende betaling, som er en følge af:

- køberens insolvens som nedenfor defineret;
- køberens undladelse af senest 6 måneder efter forfaldstid at betale varer, der er modtaget og accepteret af køberen som kontraktmæssige.

Insolvens anses at foreligge når eksportøren godtgør, at

- køberen er blevet erklæret konkurs,
- køberen har standset sine betalinger,
- eksportøren har søgt den garanterede fordring inddrevet ved retsforfølgning mod køberen uden at dette har ført til fuld dækning, eller
- når eksportøren på anden måde godtgør, at køberen har været ude af stand til at opfylde sine forpligtelser.

Det er en forudsætning for garantien, at køberen opnår import og/eller betalingstiladelse, såfremt sådan kræves efter de ved varernes afskibning gældende regler i importlandet.

Beregning af tabet.

§ 2. Tabet er det udeblevne fakturabeløb med fradrag af

- sådanne modfordringer som køberen ved tabets indtræden eller i tiden indtil er-

statningens udbetaling kan gøre gældende mod eksportøren,

- sådanne beløb, som eksportøren er berettiget til at anvende til dækning af sit tilgodehavende, herunder værdien af sikkerheder og garantier i forbindelse hermed,
- agentprovision og lignende udgifter, der bortfalder som følge af manglende betaling, samt
- de beløb, som eventuelt indgår ved salg af varerne til anden side, jfr. § 6, stk. 2.

Hvis eksportørens fordring er angivet i fremmed valuta, udbetales erstatning efter køberkursen i København på leveringsdagen eller den eventuelt lavere kurs, som måtte gælde, når handelsministeriets erstatningspligt indtræder.

Beregning af erstatningen.

§ 3. Erstatningen andrager pct. af tabet.

Handelsministeriets samlede erstatningsforpligtelse ifølge nærværende garanti kan højst andrage kr.....

Erstatningens udbetaling.

§ 4. Krav om erstatning i henhold til nærværende garanti må sammen med behørig dokumentation for, at betingelserne efter § 1 foreligger, og for tabets størrelse

indsendes til handelsministeriet inden 3 måneder efter, at eksportøren har fået kendskab til de omstændigheder, hvorpå kravet støttes.

Erstatningen udbetales, hvis tabet skyldes de forhold, der er anført under:

§ 1 a), når insolvens er fastslået;

§ 1 b), efter udløbet af den nævnte 6 måneders periode.

Eksportørens underretningspligt.

§ 5. De ovenfor anførte kontraktsbetingelser må ikke ændres uden handelsministeriets skriftlige samtykke, ligesom eksportøren straks må give handelsministeriet underretning såfremt eksporten ikke afvikles normalt.

Varerne må være afsendt senest den Ved afsendelsen må eksportøren straks tilsende handelsministeriet genpart af forsendelsesdokumenterne.

Når betaling er modtaget, må eksportøren straks give handelsministeriet underretning herom. Sker betaling ikke rettidigt, må eksportøren ligeledes give handelsministeriet underretning med oplysning om den formodede årsag til den manglende betaling.

Eksportørens omsorgspligt.

§ 6. Eksportøren skal vise tilbørlig omsorg og træffe alle rimelige og hensigtsmæssige forholdsregler for at undgå eller begrænse tab. Eksportøren skal underrette handelsministeriet, hvis han får kendskab til forhold, der vil kunne medføre tab.

Levering må ikke finde sted, såfremt eksportøren har kendskab til, at køberen ikke vil kunne opfylde sin betalingspligt. Får eksportøren sådant kendskab, efter at varerne er afsendt, skal han om muligt drage omsorg for, at disse ikke bliver overgivet i køberens besiddelse og efter samråd med handelsministeriet søge varerne solgt til anden side til bedst mulig pris.

Inddrivelse af nødlidende fordringer.

§ 7. Eksportøren skal træffe alle nødvendige og hensigtsmæssige forholdsregler

til at inddrive den nødlidende fordring, ligesom eksportøren skal foretage retslig inddrivelse af sin fordring, såfremt handelsministeriet anmoder derom.

Sådan pligt påhviler også eksportøren, efter at erstatning i henhold til nærværende police er udbetalt.

Ønsker handelsministeriet at søge fordringen inddrevet, skal eksportøren ved modtagelse af erstatningssummen til handelsministeriet overdrage den nødlidende fordring med tilhørende dokumenter.

Ethvert beløb, som indgår, efter at udbetaling af erstatning har fundet sted, skal med fradrag af nødvendige omkostninger ved inddrivelsen deles mellem handelsministeriet og eksportøren i forholdet.....

Tilbagekaldelse af garantien.

§ 8. Handelsministeriet forbeholder sig ret til ved skriftlig meddelelse til eksportøren at tilbagekalde garantien, så længe afskibning ikke har fundet sted.

Ugyldighedsrunde.

§ 9. Handelsministeriets ansvar i henhold til nærværende garanti bortfalder, og modtagne erstatningsbeløb skal tilbagebetales, såfremt eksportøren:

- a) gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til nærværende garanti og de i henhold til denne afgivne erklæringer.
- b) giver eller har givet urigtige oplysninger eller undlader eller har undladt at give oplysninger om forhold, om hvilke han ved eller bør vide, at de er af betydning for garantien.

Transport af garantien.

§ 10. Retten til erstatning i henhold til nærværende garanti kan ikke overdrages uden handelsministeriets skriftlige samtykke.

Præmie.

§ 11. For nærværende garanti andrager risikopræmien kr.....

B.

Transfereringsgaranti.

(omfattende den politiske risiko for tab efter levering).

Garantitager:
(eksportør)

På grundlag af de i ansøgning af afgivne oplysninger, samt under forudsætning af at risikopræmie bliver betalt, forpligter handelsministeriet sig herved til på de nedenfor anførte vilkår at erstatte en andel af det tab, som eksportøren måtte lide som følge af manglende betaling for nedennævnte leverance:

(Beskrivelse af ordren).

Den forsikrede risiko.

§ 1. Garantien omfatter kun manglende betaling som er en følge af:

- a) sådanne valutariske forhold i køberens land, som hindrer eller forsinker betalingens overførsel, og som ikke er en følge af eksportørens eller køberens fejl, forsømmelser eller undladelser,
- b) krigshandlinger, borgerkrig, oprør eller lignende uroligheder i køberens land;
- c) krig mellem køberens land og Danmark.

Det er en forudsætning for garantien, at køberen opnår import- og/eller betalingstil-ladelse, såfremt sådan kræves efter de ved varenes afskibning gældende regler i importlandet.

Endvidere er det en forudsætning for handelsministeriets erstatningsansvar i henhold til punkt a), at køberen inden en måned efter forfaldstid har foretaget en uigenkaldelig indbetaling til en af handelsministeriet godkendt bank af et til den forfaldne gæld svarende beløb i køberlandets valuta med uigenkaldelig anmodning om overførsel af beløbet, medmindre køberen er forhindret heri som følge af de i køberens land herom gældende bestemmelser.

Beregning af tabet.

§ 2. Tabet er det udeblevne fakturabeløb med fradrag af:

1. sådanne modfordringer, som køberen ved tabets indtræden eller i tiden indtil erstatningens udbetaling kan gøre gældende mod eksportøren,
2. sådanne beløb, som eksportøren er berettiget til at anvende som betaling af sit tilgodehavende, herunder værdien af sikkerheder og garantier i forbindelse hermed,
3. agentprovision og lignende udgifter, som bortfalder som følge af manglende betaling.

Hvis eksportørens fordring er angivet i fremmed valuta, udbetales erstatning efter køberkursen i København på leveringsdagen eller den eventuelt lavere kurs, som måtte gælde, når handelsministeriets erstatningspligt indtræder.

Beregnings af erstatningen.

§ 3. Erstatningen andragerpct. af tabet.

Handelsministeriets samlede erstatningsforpligtelse ifølge nærværende garanti kan højst andrage kr.....

Erstatningens udbetaling.

§ 4. Krav om erstatning i henhold til nærværende garanti må sammen med behørig dokumentation for tabets størrelse indsendes til handelsministeriet inden 3 må-

neder, efter at eksportøren har fået kendskab til de omstændigheder, hvorpå kravet støttes.

Erstatningen udbetales, hvis tabet skyldes de forhold, der er anført under:

§ 1 a) 6 måneder efter forfaldstid eller — hvis køberen har foretaget ugenkaldelig indbetaling — 6 måneder efter betalingstidspunktet, såfremt dette falder senere.

§ 1 b) og c) 6 måneder efter forfaldstid.

Eksportøren skal ved modtagelse af erstatningssummen til handelsministeriet overdrage den nødlidende fordring med tilhørende dokumenter.

Eksportørens underretningspligt.

§ 5. De oven for anførte kontraktbetingelser må ikke ændres uden handelsministeriets skriftlige samtykke, ligesom eksportøren straks må give handelsministeriet underretning, såfremt eksporten ikke afvikles normalt.

Varerne må være afsendt senest den..... Ved afsendelsen må eksportøren straks tilsende handelsministeriet genpart af forsende lsesdokumenterne .

Når en betaling er modtaget, må eksportøren straks give handelsministeriet underretning herom. Såfremt en betaling ikke modtages rettidigt, må eksportøren ligeledes give handelsministeriet underretning med oplysning om den formodede årsag til den udeblevne betaling.

Eksportørens omsorgspligt.

§ 6. Eksportøren skal vise tilbørlig omhu og træffe alle rimelige og hensigtsmæssige forholdsregler for at undgå eller begrænse tab. Eksportøren skal underrette handelsministeriet, hvis han får kendskab til forhold, der vil kunne medføre tab.

Inddrivelse af nødlidende fordringer.

§ 7. Eksportøren skal i samråd med handelsministeriet træffe alle nødvendige og hensigtsmæssige forholdsregler med henblik på inddrivelse af den nødlidende fordring.

Ethvert beløb, som indgår, efter at udbetaling af erstatning har fundet sted, skal — med fradrag af nødvendige omkostninger ved inddrivelsen — deles mellem handelsministeriet og eksportøren i forholdet.....

Tilbagekaldelse af garantien.

§ 8. Handelsministeriet forbeholder sig ret til ved skriftlig meddelelse til eksportøren at tilbagekalde garantien, sålænge afskibning ikke har fundet sted.

Ugyldighedsgrunde.

§ 9. Handelsministeriets ansvar i henhold til nærværende garanti bortfalder, og modtagne erstatningsbeløb skal tilbagebetales, såfremt eksportøren:

- a) gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til nærværende garanti og de i henhold til denne afgivne erklæringer;
- b) giver eller har givet urigtige oplysninger eller undlader eller har undladt at give oplysninger om forhold, om hvilke han ved eller bør vide, at de er af betydning for garantien.

Transport af garantien.

§ 10. Retten til erstatning i henhold til nærværende garanti kan ikke overdrages uden handelsministeriets skriftlige samtykke.

Præmie.

§ 11. For nærværende garanti andrager risikopræmien kr.....

C.

Rammegaranti.

(omfattende såvel den kommercielle som den politiske risiko).

Garantitager:
(eksportør)

På grundlag af de i ansøgning af.....
givne oplysninger, samt under forudsætning af at risikopræmie bliver betalt, forpligter handelsministeriet sig herved til på de nedenfor anførte vilkår at erstatte en andel af det tab, som eksportøren måtte lide som følge af manglende betaling for de vareleverancer, som har fundet sted i tiden fra.....til.....til de købere, som omfattes af garantien.

Den forsikrede risiko.

§ 1. Garantien omfatter kun manglende betaling som er en følge af:

- a) køberens insolvens som nedenfor defineret;
- b) køberens undladelse af senest 6 måneder efter forfaldstid at betale varer, der er modtaget og accepteret af køberen som kontraktmæssige;
- c) sådanne valutariske forhold i køberens land, som hindrer eller forsinker betalings overførsel, og som ikke er en følge af eksportørens eller køberens fejl, forsummelse eller undladelse,
- d) krigshandlinger, borgerkrig, oprør eller lign. uroligheder i køberens land.
- e) krig mellem køberens land og Danmark.

Insolvens anses at foreligge, når eksportøren godtgør, at:

1. køberen er blevet erklæret konkurs;
2. køberen har standset sine betalinger;
3. eksportøren har søgt den garanterede fordring inddrevet ved retsforfølgning mod køberen uden at dette har ført til fuld dækning, eller
4. når eksportøren på anden måde godtgør, at køberen har været ude af stand til at opfylde sine forpligtelser.

Det er en forudsætning for garantien, at køberen opnår import- og/eller betalingstilladelse, såfremt sådan kræves efter de ved varernes afskibning gældende regler i importlandet.

Endvidere er det en forudsætning for handelsministeriets erstatningsansvar i henhold til punkt c), at køberen har foretaget en uigenkaldelig indbetaling til en af handelsministeriet godkendt bank af et til den forfaldne gæld svarende beløb i køberlandets valuta med uigenkaldelig anmodning om overførsel af beløbet, medmindre køberen er forhindret heri som følge af de i køberens land herom gældende bestemmelser.

Beregning af tabet.

§ 2. Tabet er det udeblevne fakturabeløb med fradrag af:

1. sådanne modfordringer, som køberen ved tabets indtræden eller i tiden indtil erstatningens udbetaling kan gøre gældende mod eksportøren,
2. sådanne beløb som eksportøren er berettiget til at anvende til dækning af sit tilgodehavende, herunder værdien af sikkerheder og garantier i forbindelse hermed.
3. agentprovision og lignende udgifter, der bortfalder som følge af manglende betaling, samt
4. de beløb, som eventuelt indgår ved salg af varer til anden side, jfr. § 7, stk. 2.

Hvis eksportørens fordring er angivet i fremmed valuta, udbetales erstatning efter køberkursen i København på leveringsdagen eller den eventuelt lavere kurs, som måtte

gælde, når handelsministeriets erstatningspligt indtræder.

Beregning af erstatningen.

§ 3. Erstatningen andrager pct. af tabet, når årsagen hertil er de under § 1 a) og b) anførte forhold, og pct. af tabet, når årsagen hertil er de under § 1 c), d) og e) anførte forhold.

Handelsministeriets samlede erstatningsforpligtelse ifølge nærværende garanti kan højst andrage kr.

Erstatningens udbetaling.

§ 4. Krav om erstatning i henhold til nærværende garanti må med behørig dokumentation for, at betingelserne efter § 1 foreligger, og for tabets størrelse indsendes til handelsministeriet inden 3 måneder efter, at eksportøren har fået kendskab til de omstændigheder, hvorpå kravet støttes.

Erstatningen udbetales, hvis tabet skyldes de forhold, der er anført under:

- § 1 a), når insolvens er fastslået;
- § 1 b), efter udløbet af den nævnte 6 måneders periode;
- § 1 c), 6 måneder efter forfaldstid eller — hvis køberen har foretaget uigenkaldelig indbetaling — 6 måneder efter betalingstidspunktet, såfremt dette falder senere.
- § 1 d) og e), 6 måneder efter forfaldstid.

Køber — kreditbegrænsning • — kreditfrist.

§ 5. Garantien omfatter kun leverancer til købere, der er godkendt af handelsministeriet, som ved særskilt skrivelse til eksportøren fastsætter:

- a) det samlede tilgodehavende, som eksportøren til enhver tid kan have udestående for leverancer til en enkelt køber, og
- b) de betalingsvilkår, herunder længste betalingsfrist, som eksportøren kan indrømme for salg under nærværende garanti.

Eksportøren må indsende kreditoplysninger om de købere, der ønskes godkendt. Sådanne oplysninger skal hidrøre fra to forskellige pålidelige kilder, hvoraf den ene, medmindre anden aftale foreligger, skal være et anerkendt kreditoplysningsbureau.

For nye købere eller for købere, som eksportøren ikke har opretholdt regelmæssig forretningsforbindelse med i de to sidste år, må oplysningerne ikke være ældre end tre måneder.

Ønsker eksportøren fastsat en højere grænse for udestående beløb eller en længere betalingsfrist i forbindelse med leverancer til en køber, må sagen forelægges til særskilt skriftlig godkendelse.

Garantien omfatter kun salg, som sker i danske kroner eller sådan fremmed valuta, som godkendes af handelsministeriet. Sluttes salget i fremmed valuta, skal salgsbeløbet i forhold til bestemmelserne i nærværende pragraf omregnes til danske kroner efter køberkursen i København på denne valuta på leveringsdagen.

Eksportørens underretningspligt.

§ 6. Inden den 10. i hver måned skal eksportøren give skriftlig meddelelse til handelsministeriet om:

- a) samtlige leverancer under garantien i den foregående måned med oplysning om købere, fakturabeløb og betalingsbetingelser,
- b) de leverancer under garantien, som i den foregående måned er betalt helt eller delvis.
- c) alle salgsbeløb, som ved udgangen af den foregående måned helt eller delvis har henstået ubetalt i mere end 1 måned fra den oprindelige forfaldsdag, med oplysning om grunden hertil.

Eksportørens omsorgspligt.

§ 7. Eksportøren skal vise tilbørlig omhu og træffe alle rimelige og hensigtsmæssige forholdsregler for at undgå eller begrænse tab. Eksportøren skal underrette handelsministeriet, hvis han får kendskab til forhold, der vil kunne medføre tab.

Levering må ikke foretages til en køber, efter at eksportøren har fået kendskab til, at køberen ikke vil kunne opfylde sin betalingspligt. Får eksportøren sådant kendskab, efter at varerne er afsendt, skal han om muligt sørge for, at disse ikke bliver overgivet i køberens besiddelse og efter samråd med handelsministeriet søge varerne solgt til anden side til bedst mulig pris.

Inddrivelse af nødlidende fordringer.

§ 8. Eksportøren skal træffe alle nødvendige og hensigtsmæssige forholdsregler for at inddrive nødlidende fordringer. Eksportøren skal foretage retslig inddrivelse af sine fordringer, såfremt handelsministeriet anmoder derom.

Sådan pligt påhviler også eksportøren, efter at erstatning i henhold til nærværende police er udbetalt.

Ønsker handelsministeriet at søge fordringen inddrevet, skal eksportøren ved modtagelse af erstatningssummen til handelsministeriet overdrage den nødlidende fordring med tilhørende dokumenter.

Ethvert beløb, som indgår, efter at udbetaling af erstatning har fundet sted, skal — med fradrag af nødvendige omkostninger ved inddrivelsen — deles mellem handelsministeriet og eksportøren i samme forhold som erstatning er udbetalt, svarende til de i § 3 anførte procenter.

Tilbagekaldelse af garantien.

§ 9. Handelsministeriet forbeholder sig ret til ved skriftlig meddelelse til eksportøren når som helst at tilbagekalde garantien for enkelte eller alle købere i et eller flere lande. Sådan tilbagekaldelse af garantien har dog ikke gyldighed for leverancer, der er foretaget, før eksportøren har modtaget meddelelse om garantiens tilbagekaldelse.

Ugyldighedsgrunde.

§ 10. Handelsministeriets ansvar i henhold til nærværende garanti bortfalder, og modtagne erstatningsbeløb skal tilbagebetales, såfremt eksportøren

- a) gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til nærværende garanti og de i henhold til denne afgivne erklæring;
- b) giver eller har givet urigtige oplysninger eller undlader eller har undladt at give oplysninger om forhold, om hvilke han ved, eller bør vide, at de er af betydning for garantien.

Transport af garantien.

§ 11. Retten til erstatning i henhold til nærværende garanti kan ikke overdrages uden handelsministeriets skriftlige samtykke.

Importlande.

§ 12. Nærværende garanti gælder kun for eksport til lande, der i henhold til særskilt skrivelse fra handelsministeriet er omfattet af garantien.

Præmie.

§ 13. Præmien fastsættes ved særskilt skrivelse fra handelsministeriet.

D.

Produktionsgaranti.

(forsikring af kommercielle og politiske risici i såvel fabrikationstiden som i kredittiden).

Garantitager:
(eksportør)

Ovennævnte eksportør oplyser at have afsluttet kontrakt med.....
om følgende leverance:

I henhold til ovenstående og til de oplysninger, som eksportøren i øvrigt har givet, forpligter handelsministeriet sig herved til på de nedenfor anførte vilkår at erstatte en andel af det tab, som eksportøren måtte lide i forbindelse med opfyldelsen af kontrakten.

Den forsikrede risiko.

§ 1. Garantien omfatter kun tab, som er en følge af, at levering af eller betaling for de kontraherede varer ikke gennemføres, og som skyldes:

- a) køberens insolvens som nedenfor defineret;
- b) køberens undladelse af senest 6 (12) måneder efter forfaldstid at betale varer, der er modtaget og accepteret af køberen som kontraktsmæssige;
- c) sådanne valutariske forhold i køberens land, som hindrer eller forsinker betalings overførsel, og som ikke er en følge af eksportørens eller køberens fejl, forsømmelser eller undladelser;
- d) krigshandlinger, borgerkrig, oprør eller lign. uroligheder i køberens land;
- e) krig mellem køberens land og Danmark;
- f) gennemførelse af sådanne forholdsregler i køberens land, som hindrer varens indførsel, herunder annullation af allerede meddelt importtilladelse;

Insolvens anses at foreligge, når eksportøren godtgør, at

1. køberen er blevet erklæret konkurs;
2. køberen har standset sine betalinger;
3. eksportøren har søgt den garanterede fordring inddrevet ved retsforfølgning mod køberen, uden at dette har ført til fuld dækning, eller

4. når eksportøren på anden måde godtgør, at køberen har været ude af stand til at opfylde sine forpligtelser.

Såfremt der på tidspunktet for kontraktens indgåelse i køberens land kræves særlig tilladelse til at indføre varerne og/eller betale disse som aftalt, er handelsministeriet ikke ansvarlig for tab, der er en følge af, at sådan tilladelse som følge af køberens eller sælgerens forsømmelighed ikke opnås.

Det er en forudsætning for handelsministeriets erstatningsansvar i henhold til punkt c), at køberen har fortaget en uigenkaldelig indbetaling til en af handelsministeriet godkendt bank af et til den forfaldne gæld svarende beløb i køberlandets valuta med uigenkaldelig anmodning om overførsel af beløbet, medmindre køberen er forhindret heri som følge af de i køberens land herom gældende bestemmelser.

Beregning af tabet.

§ 2. 1. Tab, som indtræder, inden levering har fundet sted, er de direkte og indirekte omkostninger, som eksportøren har afholdt i forbindelse med produktion af varerne i tiden indtil kontraktens afbrydelse, og som ikke dækkes af:

- a) sådanne beløb, som eksportøren er berettiget til at anvende til dækning af sit tilgodehavende, herunder værdien af

- sikkerheder og garantier i forbindelse hermed;
- b) beløb, som er indgået ved realisation af de fremstillede varer og af de til fremstillingen indkøbte materialer m. v.;
 - c) sådanne modfordringer, som køberen ved tabets indtræden eller i tiden indtil erstatningens udbetaling kan gøre gældende mod eksportøren;
 - d) forsikringsbeløb og andre indtægter, som eksportøren har modtaget i forbindelse med gennemførelse af kontrakten.

2. Tab, som indtræder efter leveringen, er leverancens fakturabeløb med de fradrag, som er anført under a), c) og d). Endvidere fradrages agentprovisionen og lignende udgifter, som bortfalder som følge af manglende betaling.

Dersom eksportørens fordring er angivet i fremmed valuta, udbetales erstatning efter køberkursen i København ved nærværende garantis ikrafttræden eller den eventuelt lavere kurs, som måtte gælde på forfaldsdagen eller på det tidspunkt, da handelsministeriets erstatningspligt indtræder.

Beregning af erstatningen.

§ 3. Erstatningen andrager pct af tabet, når årsagen hertil er de under § 1 a) og b) anførte forhold, og pct. af tabet, når årsagen hertil er de under § 1 c), d), e) og f) anførte forhold.

Handelsministeriets samlede erstatningsforpligtelse ifølge nærværende garanti kan højst andrage kr.

Erstatningens udbetaling.

§ 4. Krav om erstatning må med behørig dokumentation for, at betingelserne efter § 1 foreligger, og for tabets størrelse indsendes til handelsministeriet inden 3 måneder, efter at eksportøren har fået kendskab til de omstændigheder, hvorpå kravet støttes.

For tab, der indtræder, inden levering har fundet sted, udbetales erstatning inden 6 måneder, efter at eksportøren har fremsat krav herom.

For tab efter leveringen udbetales erstatningen, hvis tabet skyldes de forhold, der er anført under § 1 a), når insolvens er fastslået;

§ 1 b), efter udløbet af den nævnte 6 (12) måneders periode;

§ 1 c), 6 måneder efter forfaldstid eller — hvis køberen har foretaget uigenkaldelig indbetaling — 6 måneder efter betalingstidspunktet, såfremt dette falder senere;

§ 1 d) og e), 6 måneder efter forfaldstid;

§ 1 f), 6 måneder efter den tabsforvoldende begivenheds indtræden.

Disposition over varen ved kontraktens afbrydelse.

§ 5. Er leverancen ikke blevet gennemført, skal eksportøren med hensyn til de færdige varer og til de halvfabrikata og råmaterialer, der er fremstillet eller indkøbt med henblik på kontraktens opfyldelse, efter samråd med handelsministeriet træffe dispositioner, som må anses for bedst egnede til at forhindre eller begrænse tab. Afhændelse af færdigvarer, halvfabrikata og råmaterialer m. v. kan kun ske med handelsministeriets skriftlige samtykke.

Handelsministeriet kan bestemme, at produktionen skal fuldføres helt eller delvis.

Eksportørens omsorgspligt.

§ 6. Eksportøren skal vise tilbørlig omhu og træffe alle rimelige og hensigtsmæssige forholdsregler for at undgå eller begrænse tab.

Eksportøren skal underrette handelsministeriet, hvis han får kendskab til forhold, der vil kunne medføre tab.

De ovenfor anførte betalingsvilkår må ikke ændres, ligesom der heller ikke må gives afkald på nogen med fordringen forbunden sikkerhed uden skriftligt samtykke fra handelsministeriet.

Dersom der indtræder sådanne omstændigheder, som er nævnt i § 1, skal varer, der er afskibet, men ikke overgivet i køberens besiddelse, søges tilbageholdt og realiseret efter samråd med handelsministeriet.

Inddrivelse af kravet mod køberen.

§ 7. Eksportøren skal træffe alle rimelige og hensigtsmæssige forholdsregler med henblik på at begrænse et opstået tab. Eks-

portøren skal foretage retslig inddrivelse af sin fordring, såfremt handelsministeriet anmoder derom.

Ønsker handelsministeriet selv at søge fordringen inddrevet, skal eksportøren ved modtagelsen af erstatningssummen til handelsministeriet overdrage den nødlidende fordring med tilhørende dokumenter.

Ethvert beløb, som indgår, efter at handelsministeriet har udbetalt erstatning, skal med fradrag af påløbne nødvendige omkostninger deles mellem handelsministeriet og eksportøren i forholdet

Ansvar for skader.

§ 8. Eksportøren bærer selv risikoen for ødelæggelse eller forringelse af færdige varer og materialer etc., som indgår i erstatningsgrundlaget. Ved enhver værdiforringelse, der er en følge af, at skade opstår før varernes eventuelle realisation, nedsættes den værdi, som lægges til grund for erstatningsberegningen, tilsvarende.

Eksportørens oplysningspligt.

§ 9. Eksportøren skal med henblik på tabets endelige fastsættelse give alle så-

danne oplysninger, som ønskes af handelsministeriet.

Ugyldighedsgrunde.

§ 10. Handelsministeriets ansvar i henhold til nærværende garanti bortfalder, og modtagne erstatningsbeløb skal tilbagebetales, såfremt eksportøren:

- a) gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til nærværende garanti og de i henhold til denne afgivne erklæringer;
- b) giver eller har givet urigtige oplysninger eller undlader eller har undladt at give oplysninger om forhold, om hvilke han ved eller bør vide, at de er af betydning for garantien.

Transport af garantien.

§ 11. Retten til erstatning i henhold til nærværende garanti kan ikke overdrages uden handelsministeriets skriftlige samtykke.

Præmien.

§ 12. For nærværende garanti andrager risikopræmien kr.....

E.

Lagergaranti I.

(omfattende den økonomiske risiko ved udlæggelse af salgslagre).

Firmaets navn:

På grundlag af de i firmaets ansøgning af givne oplysninger forpligter handelsministeriet sig herved til at deltage i den økonomiske risiko, der er forbundet med udlæggelse af et salgslager af..... (i det følgende benævnt „varen”) hos/i.....

For garantien gælder følgende vilkår:

§ 1. Handelsministeriet erstatter . . pct. af det tab, der fremkommer ved, at nedenævnte konto ved garantiperiodens udløb udviser en debetsaldo.

Handelsministeriets erstatningsansvar kan ikke overstige et beløb af.....kr.

§ 2. Handelsministeriet er ikke ansvarlig for tab, som skyldes:

- 1) risici, der normalt dækkes af kommercielle forsikringsselskaber, eller
- 2) risici, der vil kunne dækkes efter reglerne om ydelse af solvens- og transfereringsgaranti, eller
- 3) handlinger eller undladelser, der må anses som fejl eller forsømmelser fra firmaets eller konsignatarens side.

§ 3. Garantiperioden løber fra dags dato og indtil den.....

§ 4. Firmaet skal føre en særlig konto vedrørende afskibninger til og salg fra lageret.

Kontoen skal debiteres med:

- a) udgifter til råmaterialer og arbejds løn;
- b) andel af generalomkostninger;
- c) forsendelsesudgifter, told m. v.;
- d) lagerudgifter.

Kontoen skal krediteres med:

Salgsværdien for alle i garantiperioden afsendte og solgte varer.

Ved garantiperiodens udløb skal kontoen endvidere krediteres med:

Værdien af alle i garantiperioden afsendte varer, som endnu findes på lageret, jfr. bestemmelsen i § 6, stk. 2.

Firmaet skal hvert kvartal indsende oplysning om bevægelserne på kontoen, første gang den

§ 5. Lagerets værdi, opgjort på grundlag af kostprisen incl. udlæggelsesomkostningerne må på intet tidspunkt overstige

§ 6. Krav i henhold til nærværende garanti må behørigt dokumenteres ved en af en statsautoriseret revisor attesteret udskrift af den i § 4 nævnte konto.

Ved vurderingen af de varer, der findes på lageret ved garantiperiodens udløb, skal der ikke alene tages hensyn til varenes salgsværdi i det pågældende land, men også til alle andre relevante forhold, herunder muligheden for at varerne kan sælges i andre lande, også i Danmark. Endeligt salg af varerne efter garantiperiodens udløb kan kun ske efter handelsministeriets forudgående skriftlige samtykke.

Erstatningsbeløbet udbetales senest 60 dage efter, at tabet er fastslået.

§ 7. Firmaet må udvise fornøden omhu med hensyn til de udlagte varer og træffe enhver af handelsministeriet krævet forholdsregel for at forhindre eller formindske tab.

§ 8. Handelsministeriets garantiforpligtelser bortfalder, og firmaet skal tilbagebetale modtagne erstatningsbeløb, såfremt det

- a) gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til nærværende garanti.
- b) giver eller har givet urigtige oplysninger eller undlader eller har undladt at give oplysninger om forhold, om hvilke firmaet ved eller bør vide, at de er af betydning i forbindelse med garantien.

§ 9. Opstår der mellem handelsministeriet og firmaet tvivlsspørgsmål med hensyn til garantien, skal disse, såfremt enighed

ikke opnås imellem parterne, afgøres ved voldgift.

Voldgiftsretten skal bestå af 3 medlemmer, hvoraf firmaet udnævner det ene medlem, handelsministeriet det andet medlem, medens voldgiftsrettens tredje medlem, der skal opfylde betingelserne for at være fast dommer i en kollegialret, udnævnes af præsidenten for sø- og handelsretten. Voldgiftsrettens afgørelse er endelig.

§ 10. Risikopræmien fastsættes til

F.

Lagergaranti II.

(omfattende en del af den økonomiske risiko ved udlæggelse af salgslagre).

Firmaets Navn:

På grundlag af de i firmaets ansøgning af.....
 givne oplysninger forpligter handelsministeriet sig herved til at deltage i den økonomiske
 risiko, der er forbundet med udlæggelse af et salgslagre af.....
 (i det følgende betegnet som „varen“) hos/i.....

For garantien gælder følgende vilkår:

§ 1. Såfremt de udlagte varer eller en del af disse ikke inden garantiperiodens udløb har kunnet sælges til en pris, der står i et rimeligt forhold til kostprisen og derfor hjemtages, erstatter handelsministeriet 75 pct. af de med varernes udlæggelse og hjemtagelse forbundne omkostninger, såsom emballering, kørsel og fragt, udgifter til forsendelsesdokumenter, told, gebyrer, skatter, pladsleje, forsikringer under forsendelse og oplagring samt finansieringsomkostninger.

Såfremt det skønnes, at tabet ved hjemtagelsen af varerne vil blive større end ved realisering på stedet, kan handelsministeriet efter aftale med firmaet bestemme, at varerne skal sælges på stedet. Der erstattes 75 pct. af udgifterne ved varernes udlæggelse m. v. som i stk. 1 nævnt, dog højst 75 pct. af det dokumenterede tab.

Såfremt udførselsforbud o. 1. er til hinder for varernes hjemtagelse, kan handelsministeriet ligeledes efter aftale med firmaet bestemme, at varerne skal sælges på stedet.

§ 2. Garantiperioden løber fra dags dato og indtil den.....

§ 3. Erstatningen udbetales senest 60 dage efter, at tabet er fastslået.

Såfremt varerne er blevet hjemtaget i henhold til § 1, 1. stk. betragtes tabet som summen af de nævnte omkostninger.

§ 4. Lagerets værdi, opgjort på grundlag af kostprisen incl. udlæggelsesomkostningerne må på intet tidspunkt overstige.....kr.

Handelsministeriets erstatningsansvar kan ikke overstige.....kr.

§ 5. Firmaet må udvise fornøden omhu med hensyn til de udlagte varer og træffe enhver af handelsministeriet krævet forholdsregel for at forhindre eller formindske tab.

§ 6. Handelsministeriets garantiforpligtelser bortfalder, og modtagne erstatningsbeløb skal tilbagebetales såfremt firmaet:

- a) gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til nærværende garanti.
- b) giver eller har givet urigtige oplysninger eller undlader eller har undladt at give oplysninger om forhold om hvilke firmaet ved eller bør vide, at de er af betydning i forbindelse med garantien.

§ 7. Opstår der mellem handelsministeriet og firmaet tvivlsspørgsmål i forbindelse med garantien, skal disse, såfremt enighed ikke opnås imellem parterne, afgøres ved voldgift.

Voldgiftsretten består af 3 medlemmer, hvoraf firmaet udnævner det ene medlem, handelsministeriet det andet medlem, medens voldgiftsrettens tredje medlem, der skal opfylde betingelserne for at være fast dommer i en kollegialret, udnævnes af præsidenten for sø- og handelsretten. Voldgiftsrettens afgørelse er endelig.

§ 8. Risikopræmien fastsættes til.....

BILAG

I.
Bilagsfortegnelse.
Oprykkte dokumenter.

nr.:

1. Udkast til lovregler om ydelse af eksportgaranti m. v.

Den gældende lov og de i henhold til loven givne bestemmelser.

2. Lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser som ændret senest ved lov nr. 306 af 6. oktober 1954, jfr. lovbekendtgørelse nr. 307 af samme dato.
3. Gældende regler for ydelse af eksportkreditgaranti (fastsat efter forhandling med finansudvalget, jfr. lovens § 4).

Skrivelser angående ydelse af eksportkreditgaranti i henhold til gældende lov.

4. *Eksportgaranti.*
 - a. Solvensgaranti.
 - b. Transfereringsgaranti.
 - c. Konsignationsgaranti.
5.
 - a. Afskibningskredit i forbindelse med konkret ordre.
 - b. Oparbejdningkredit i forbindelse med konkret ordre.
 - c. Oparbejdningkredit i forbindelse med sandsynliggjort eksport.

II.

Fortegnelse over dokumenter, der iøvrigt er forelagt udvalget.

Ikke-optrykte dokumenter.

6. Beretning om eksportkreditordningen for finansåret 1957-58.
7. Beretning om eksportkreditordningen for finansåret 1958-59.

Skrivelser fra erhvervsorganisationer.

8. Skrivelse af 25. august 1959 fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.
9. Skrivelse af 7. september 1959 fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.
10. Skrivelse af 22. november 1958 med bilag fra Grosserer Societetets Komité.
11. Skrivelse af 21. november 1958 fra Håndværksrådet.
12. Skrivelse af 27. november 1958 fra Håndværksrådet.
13. Skrivelse af 3. november 1958 med bilag fra Industrirådet.
14. Skrivelse af 21. november 1958 med bilag fra Industrirådet.
15. Skrivelse af 19. august 1959 fra Landbrugsrådet.
16. Skrivelse af 20. maj 1959 fra Fiskerirådet.
17. Skrivelse af 2. oktober 1959 med bilag fra Fiskerirådet.
18. Skrivelse af 6. december 1958 fra Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark.

Materiale vedrørende udenlandske ordninger.*Norge.*

19. Indstilling af august 1958 fra „Komiteen til undersøkelse av Eksportkredittforsikring av 1957 med tilhørende bilag.
20. Stortingsproposisjon nr. 17 af 16. januar 1959 som tiltrådt af Stortinget den 18. marts 1959.
21. Kort oversigt over hovedpunkterne i den norske eksportgarantiordning.
22. Eksportgarantipolice (generalpolice).
23. Regler for kredittforsikring ved eksport af kapitalvarer.
24. Eksportgarantipolice vedrørende kapitalvarer.
25. Garantipolice i forbindelse med salgs- og reklamekampagner i udlandet.
26. Finansieringsgaranti.

Sverige.

27. En af eksportkreditnämnden, Stockholm, under 29. november 1958 afgiven betænkning om ændring af den svenske eksportkreditordning.
28. Kungl. Majrts Kungörelse nr. 271 af 28. maj 1959.
29. Alm. vilkår for solvens- og transfereringsgarantier af 6. september 1957.
30. Garantidokument vedrørende solvens- og transfereringsgaranti.
31. En af eksportkreditnämnden, Stockholm, i april 1957 udarbejdet redegørelse for solvens- og transfereringsgarantier i form af „rammegarantier“.
32. Et af eksportkreditnämnden, Stockholm, i januar 1957 udarbejdet notat vedrørende "dækning af risici før levering (fabrikationsrisikogaranti).
33. Præmiatarif for transfereringsgaranti.
34. Præmiatarif for transfereringsgaranti og solvensgaranti.

England.

35. Export Guarantees Act 1949.
36. Garantidokument vedrørende forsikring af eksport med kort kredittid (shipment policy).
37. Garantidokument vedrørende forsikring af eksport med lang kredittid (kapitalvarer) (pre-shipment policy).
38. Garantidokument vedrørende lager i udlandet.
39. Garantidokument vedrørende markedsundersøgelser.
40. Garantidokument vedrørende salg og reklame.

Vesttyskland.

41. Almindelige betingelser for garanti ved salg til private købere.
42. Almindelige betingelser for garanti ved salg til udenlandske stater.
43. Almindelige betingelser for garanti til dækning af fabrikationsrisici.
44. Vejledning ved ansøgning om eksportgaranti.
45. Almindelige betingelser for konsignationsgaranti.
46. Præmiatariffer.

Frankrig.

47. En af Compagnie Francaise d 'Assurance pour le Commerce Extérieur, Paris, i maj 1958 udarbejdet oversigt over eksportforsikring i Frankrig.
48. De af Compagnie Francaise d'Assurance pour le Commerce Extérieur, Paris, i 1955 udarbejdede særlige regler for eksportforsikring af kapitalvarer.
49. De af Banque de France fastsatte regler for bankernes adgang til rebelåning af ydede eksportlån.

50. En af Office National du Dueroire, Bruxelles, udarbejdet redegørelse for forsikring af eksportrisici i Belgien.
- Canada.*
51. De gældende regler om eksportforsikring.
- Schweiz.*
52. Eksportkreditlov af 26. september 1958.
- U. S. A.*
53. Oversigt over den af Export-importbanken drevne virksomhed.
54. En af den europæiske samarbejdsorganisation (OEEC) under 7. august 1957 afgiven rapport vedrørende studier over eksportkredit.
- I del: forsikring af eksportrisici.
 - II del: eksportens finansiering.
55. Indberetning af 10. marts 1959 fra den danske ambassade i Bonn vedrørende finansiering af eksportordrer i Tyskland.
56. Indberetning af 22. maj 1959 fra den danske ambassade i Paris vedrørende statsforsikring af eksportrisici og om privat finansiering og statsfinansiering af eksportordrer.
57. Indberetning af 23. marts 1959 fra ambassaden i Haag om finansiering af eksportordrer i Holland.
58. Indberetning af 8. juli 1959 fra den danske ambassade i Bruxelles vedrørende administrationen af eksportforsikring og eksportfinansiering i Belgien,
59. Artikel i Amsterdamsche Bank's beretning for 4. kvartal 1958 (p. 3-15): „International Aspects of Export Credit Insurance“.
- Artikler i det af Svenska Bankforeningen udgivne tidsskrift „*Ekonomisk Revy*“:
60. „*Ökat statligt stöd för eksportkrediter*“ (december 1958).
61. „*Forslaget om förstärkning av det statliga eksportkreditgarantiväsendet*“ (januar 1959).
62. Artikel i The Financial Times af 7. august 1958 om eksportens finansiering.
63. Artikel i The Board of Trade Journal af 24. april 1959 om eksportgaranti.
64. Artikel i „The Economist“ af 4. juli 1959: „A Race Better Unrun“, om kredittidens længde.
65. Memorandum fra The Federation of British Industries til The Treasury og Board of Trade med forslag til en ændring og udvidelse af den britiske eksportkreditordning.
66. Artikel i The Financial Times af 6. august 1959 om eksportens finansiering.
67. Artikel i The Financial Times af 25. august 1959 vedrørende kredittiden ved salg af kapitalvarer.
68. Artikel i det norske „Sparebankbladet“ om et nyoprettet institut for finansiering af skibsværfterne i Norge.

Udkast til lovregler om eksportgaranti m. v.

A.

Til fremme af eksporten kan eksportkreditrådet give garantier og kautioner i henhold til de i B—E indeholdte regler og inden for det i F angivne beløb.

Staten hæfter for de af eksportkreditrådet bevilgede garantier og kautioner.

B.

Garanti mod tab i forbindelse med kontrakter vedrørende eksport af danske varer kan gives her i landet hjemmehørende virksomheder. Sådant garanti kan efter omstændighederne også gives i forbindelse med eksport af varer af udenlandsk oprindelse, når eksporten skønnes ikke at ville påføre varer af dansk oprindelse konkurrence.

Med eksport af danske varer ligestilles arbejds- og tjenesteydelser.

C.

Garanti i henhold til B kan gives mod tab, der er en følge af,

1. at den udenlandske debitor bliver insolvent eller undlader at betale modtagne varer eller arbejds- og tjenesteydelser inden en vis tid efter, at fordringen er forfalden til betaling,
2. politiske forhold i debitorens hjemland, såsom hindringer for overførsel af betalinger til Danmark, importforbud, krig, oprør og sådanne borgerlige uroligheder, hvorunder krigsvåben anvendes.

D.

Garanti kan ydes mod tab ved udlæggelse

af lagre i salgsøjemed af danske varer i udlandet samt efter omstændighederne mod tab i forbindelse med andre salgsfremmende foranstaltninger i eksportøjemed.

E.

Kaution kan ydes over for banker og andre for lån, der stilles til rådighed for her i landet hjemmehørende virksomheder til finansiering af eksport af varer og danske arbejds- og tjenesteydelser samt til finansiering af de i D omhandlede salgsfremmende foranstaltninger.

F.

Statens samlede garanti- og kautionsforpligtelser i henhold til nærværende lov kan ikke på noget tidspunkt overstige et beløb afmill. kr. heri indbefattet de i henhold til den hidtidige eksportkreditlovgivning ydede garantier.

G.

Eksportkreditrådet fastsætter den risikopræmie, der skal betales for en given garanti eller kaution. De betalte risikopræmier anvendes til imødegåelse af tab og til dækning af de med eksportkreditrådets virksomhed forbundne udgifter.

H.

Handelsministeren fastsætter efter forhandling med eksportkreditrådet de nærmere bestemmelser for ydelse af de i nærværende lov omhandlede garantier m. v.

Bekendtgørelse af lov af 6. oktober 1954 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

I medfør af den ministeriet for handel, industri og søfart ved lov nr. 306 af 6. oktober 1954 tillagte bemyndigelse har ministeren ladet lov nr. 190 af 29. maj 1952 om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser, således som denne er ændret ved lov nr. 98 af 31. marts 1953, lov nr. 188 af 11. juni 1954 samt nævnte lov af 6. oktober 1954, optrykke og bekendtgør den herved som

teresser, således som denne er ændret ved lov nr. 98 af 31. marts 1953, lov nr. 188 af 11. juni 1954 samt nævnte lov af 6. oktober 1954, optrykke og bekendtgør den herved som

Lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

§ 1. Denne lov har til formål at fremme eksporten af danske varer samt at styrke erhvervenes effektivitet og konkurrenceevne overfor udlandet.

synliggjort, til indkøb af råmaterialer, udbetaling af arbejds løn samt efter omstændighederne tillige til anskaffelse af maskiner og værktøj eller udvidelse af bestående anlæg.

Kapitel I.

Støtte til fremme af eksporten m. v.

§ 2. Til fremme af eksporten af danske varer kan ministeren for handel, industri og søfart indenfor et samlet beløb af 500 mill. kr. (heri indbefattet tidligere bemyndigelser til ydelse af eksportkredit) yde støtte under følgende former:

- A. Garanti for eksportørers tratter, akcepteret af udenlandske købere.
- B. Garanti mod tab ved, at den kontraerede betaling ikke kan overføres her til landet ved forfaldstidens indtræden.
- C. Garanti mod tab ved udsendelse af danske varer i konsignation til udlandet og mod tab ved kontrakter om leverancer til udlandet.
- D. Garanti overfor banker og andre for lån, der ydes eksportører med henblik på effektivisering af konkrete eksportordrer.

§ 3. Indenfor det i § 2 nævnte beløb af 500 mill. kr. kan ministeren for handel, industri og søfart endvidere yde garanti overfor banker og andre for lån til virksomheder i sådanne tilfælde, hvor endelig eksportordre endnu ikke foreligger, men hvor afsætning i udlandet, dog må anses for sand-

§ 4. De nærmere vilkår, under hvilke garantier i henhold til §§ 2-3 skal kunne gives, fastsættes af ministeren for handel, industri og søfart efter forhandling med folketingets finansudvalg.

Handelsministeren fastsætter for hvert enkelt tilfælde den risikopræmie, der skal betales for en given garanti. De betalte risikopræmier henlægges til statens eksportkreditfond til imødegåelse af eventuelle tab og udgifter.

§ 5. Til bistand ved behandlingen af ansøgninger om støtte i henhold til §§ 2, 3 og 6 nedsætter ministeren for handel, industri og søfart et udvalg — statens eksportkreditudvalg — bestående af en repræsentant for ministeriet for handel, industri og søfart, en repræsentant for fiskeriministeriet, en repræsentant for landbrugsministeriet, en repræsentant for udenrigsministeriet, en repræsentant for Danmarks Nationalbank, en repræsentant for de private banker, en repræsentant for Grosserer-Societets Komité, en repræsentant for Industrirådet, en repræsentant for Landbrugsrådet og De samvirkende danske Husmandsforeninger i forening, en repræsentant for Fiskerirådet, en repræsentant for Håndværksrådet og en

repræsentant for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, alle med suppleanter. Ministeren udnævner et af medlemmerne til udvalgets formand.

Indenfor statens eksportkreditudvalg nedsætter handelsministeren et forretningsudvalg, bestående af udvalgets formand samt yderligere 4 af ministeren udpegede medlemmer af udvalget.

Handelsministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.

§ 6. For at fremme eksportmulighederne for danske varer og til støtte for eksporten af disse varer kan ministeren for handel, industri og søfart efter indhentet erklæring fra statens eksportkreditudvalg, indenfor et samlet beløb af 1 mill. kr. årlig afholde udgifter til følgende formål:

- a. Udsendelse af eksportstipendiater til sådanne lande, hvor det af hensyn til danske eksportinteresser skønnes at være af betydning, at undersøgelse foretages på stedet med henblik på oparbejdning eller udvidelse af dansk eksport.
- b. Tilskud (eventuelt efter omstændighederne med tilbagebetalingspligt) til foretagelse af markedsundersøgelser, deltagelse i eller iværksættelse af udstillinger, udsendelse af egnede reklamer, oprettelse af konsignations- eller prøve-lagre eller andre formålstjenlige foranstaltninger.
- c. Tilskud til iværksættelse af forsøg, teknisk og handelsmæssig konsultation og vejledning m. v. eller andre formålstjenlige foranstaltninger, der kan antages at være egnede til at skabe nye erhvervs- og beskæftigelsesmuligheder, som uden sådan støtte ikke vil kunne opnås.

Kapitel II.

Udlån til industri- og håndværksvirksomheder.

§ 7. I hvert finansår kan der indenfor et beløb af 100 mill. kr. ydes lån af statskassen til virksomheder, der med henblik på eksport iværksætter produktion af varer, til hvis afsætning i udlandet der er knyttet økonomisk eller handelspolitisk interesse.

Indenfor det i 1. stk. nævnte beløb kan lån også ydes til virksomheder, hvis dette findes påkrævet for at styrke deres konkur-

renceevne overfor udlandet eller for at muliggøre fornyelse eller rationalisering af samfundsnyttig produktion.

Om en virksomhed, der søger lån, omfattes af nærværende lov, afgøres af ministeren for handel, industri og søfart.

§ 8. I hvert finansår kan der endvidere indenfor et beløb af 5 mill. kr. ydes lån af statskassen til håndværksvirksomheder og mindre industrivirksomheder. De pågældende lån kan ydes til modernisering og rationalisering af de pågældende virksomheder.

§ 9. Lånene ydes på indtil 15 år og forrentes med 5 pct. p. a. Lånene vil kunne ydes som afdragsfrie i de første 2 år.

§ 10. For lånene skal der stilles en af ministeren for handel, industri og søfart i hvert enkelt tilfælde godkendt sikkerhed.

Ministeren kan i øvrigt fastsætte sådanne vilkår for ydelse af lån, som i det enkelte tilfælde måtte findes hensigtsmæssige.

§ 11. Ansøgninger om lån i henhold til §§ 7 og 8 indsendes på særlige ansøgningskemaer til ministeriet for handel, industri og søfart, bilagt de i ansøgningskemaet forlangte oplysninger.

I øvrigt kan ministeriet af en ansøger forlange enhver oplysning, der kan tjene til at klargøre spørgsmålet om betimeligheden og forsvarligheden af at yde det ansøgte lån.

§ 12. Til bistand ved behandlingen af ansøgninger om lån nedsætter ministeren for handel, industri og søfart et udvalg, bestående af en af handelsministeren udnævnt formand, en repræsentant for ministeriet for handel, industri og søfart, en repræsentant for finansministeriet og en repræsentant for arbejds- og socialministeriet. Udvalget tiltrædes af dertil af handelsministeren udpegede repræsentanter for sagskandskaben på det pågældende område. Handelsministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.

Til hvert amt udpeger handelsministeren efter indstilling af de lokale håndværkerorganisationer en med de lokale forhold kendt håndværkerrepræsentant, der skal

have de fra håndværkere i det pågældende amt indkomne ansøgninger forelagt til udtalelse.

Kapitel III.

Almindelige bestemmelser.

§ 13. Ministeren for handel, industri og søfart bemyndiges til af statskassen at afholde de til lovens administration fornødne beløb, der bevilges på de årlige finanslove.

§ 14. Enhver, der deltager i behandlingen af ansøgninger om støtte i henhold til denne lov, er under ansvar efter borgerlig straffelovs bestemmelser om forbrydelse i offentlig tjeneste eller hverv, jfr. lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd § 3,

stk. 3, forpligtet til at bevare fuldstændig tavshed udadtil om de forhold vedrørende ansøgerens virksomhed, der på denne måde er kommet til hans kundskab.

§ 15. De dokumenter, som måtte blive udfærdiget i anledning af støtte i henhold til denne lov, er stempelfrie, ligesom tinglysningsgebyrer og andre offentlige afgifter bortfalder.

Alle spørgsmål vedrørende udstrækningen af de her nævnte stempel- og gebyrbegunstigelser afgøres endeligt af finansministeren.

§ 16. Denne lov har gyldighed indtil udgangen af marts 1960.

Ministeriet for handel, industri og søfart, den 6. oktober 1954.

Lis Groes.

K. G. Rønn.

Gældende regler for ydelse af eksportkreditgaranti.

Til fremme af eksporten af danske varer kan handelsministeriet indenfor et samlet beløb af 500 mill. kr. yde støtte under følgende former:

- A. *Solvensgaranti (vekselgaranti)*. Garanti for eksportørers tratter, akcepteret af udenlandske købere.
- B. *Transfereringsgaranti*. Garanti mod tab ved, at den kontraherede betaling ikke kan overføres her til landet ved forfaldstidens indtræden.
- C. *Konsignationsgaranti*. Garanti mod tab ved udsendelse af danske varer i konsignation til udlandet.
- D. *Finansieringsgaranti*. Garanti overfor banker og andre for lån, der ydes eksportører i eksportøjemed.

Statens eksportkredit-udvalg, bestående af repræsentanter for erhvervsorganisationerne, bankerne og de interesserede ministerier, behandler ansøgninger i henhold til den gældende lov.

Sådanne ansøgninger må indsendes så tidligt som muligt. Ansøgninger, der indkommer efter at forsendelse af varer til udlandet har fundet sted, vil normalt ikke kunne imødekommes.

Støtte kan kun ydes til eksport af *danske* varer, herunder også til ingeniørarbejder og lignende som danske virksomheder udfører i udlandet.

Til dækning af eventuelle tab ved de påtagne garantier beregnes der en risikopræmie, der fastsættes for hvert enkelt tilfælde under hensyn til de foreliggende forhold.

Eksportkreditgaranti gives for tiden i øvrigt efter nedennævnte regler:

A. *Solvensgaranti. (vekselgaranti)*.

1. Garantien dækker eksportøren mod tab forårsaget ved, at en af køberen akcepteret veksler ikke betales ved forfaldstid. Selv om den udenlandske køber ikke har akcepteret veksler, vil solvensgaranti

dog undtagelsesvis kunne gives på grundlag af ubetingede skylderklæringer, afgivet af solide banker, efter omstændighederne tillige på vilkår, at de forsynes med selvskyldnerkaution eller anden garanti af vedkommende lands centralbank.

2. Garantien størrelse fastsættes i de enkelte tilfælde under hensyntagen til vekslernes løbetid og oplysningerne om køberens soliditet. Såfremt de foreliggende soliditetsoplysninger er ubetinget gode, kan garanti gives for 85 pct. af vekslernes pålydende. Som regel gives dog kun garanti for indtil 75 pct. af vekselsbeløbet. Finder delbetaling sted over kortere eller længere tid, gradueres garantiprocenten efter vekslernes løbetid, således at garantiprocenten er lavest for de sidst forfaldende veksler.
3. Der garanteres normalt ikke for veksler med en længere løbetid end 5 år, regnet fra kontraktens underskrift. Under ganske særlige forhold kan løbetiden udstrækkes til 6 år, hvis der eksporteres større kapitalgoder, f. eks. større maskin-anlæg, skibe o. l.
4. Indfries en garanteret veksler ikke efter sit pålydende, indløser staten inden 3 måneder efter forfald sin garanti overfor eksportøren eller den danske bank, hvori vekslen er diskonteret, mod at få transport på vekselsens fulde pålydende til dækning af statens garanti, renter, inddrivelsesomkostninger m. v. Staten har forlods dækning i den for vekslen eventuelt stillede sikkerhed, og afdrag på skylden afskrives først på statens risiko.
5. Er en garanteret veksler blevet nødlidende, kan eksportøren ikke derefter under statens garanti trække nye veksler på den pågældende køber.
6. Garantien omfatter, for så vidt der ikke tillige er ansøgt om garanti mod trans-

fereringshindringer, jfr. nedenfor under B., alene den med den udenlandske købers solvens forbundne risiko og f. eks. ikke den risiko, der måtte ligge i, at en veksler mødes med modkrav eller indsigelser med hensyn til skyldgrundlaget eller i, at valutarestriktioner og lignende måtte medføre, at beløbet ikke kan overføres her til landet, men må forblive indestående i udlandet.

B. *Transfereringsgaranti.*

1. Garantien dækker eksportøren mod tab, der opstår ved, at den kontraherede betaling ikke kan overføres her til landet ved forfaldstidens indtræden. Garantien kan gives for indtil 85 pct. af fordringens beløb.
2. Overføres beløbet ikke her til landet ved forfaldstidens indtræden, påhviler det eksportøren straks at give handelsministeriet meddelelse herom med angivelse af den formodede grund hertil. Er fordringen ikke overført her til landet inden det i garantien fastsatte tidspunkt — normalt 6 måneder efter forfaldstidens indtræden — indfrier staten sin garanti. Det er dog en forudsætning herfor, at køberen gennem indbetaling til en af handelsministeriet godkendt bank i importlandet ~~har~~ stillet købesummen til eksportørens rådighed på forfaldsdagen eller senest 2 måneder derefter.
3. Staten har ret til ved garantiens indfrielse eller senere at kræve sig tiltransporteret samtlige eksportørens rettigheder i henhold til den eller de kontrakter, som omfattes af garantien. De indkomne beløb anvendes forlods til tilbagebetaling af det af staten udlagte garantibeløb, renter, inddrivelsesomkostninger j m. v.
4. Der garanteres ikke mod kurssvingninger.

C. *Konsignationsgaranti.*

1. Staten kan deltage med indtil halvdelen af det med udsendelsen af den pågældende vare eventuelt forbundne tab. Tabet skal være konstateret inden et nærmere fastsat tidspunkt, normalt 6-12 måneder fra tilsagnets dato.

2. Tabet beregnes på grundlag af fremstillingsomkostningerne med tillæg af fragt.
3. Staten deltager ikke i tab, som skyldes ødelæggelse af varerne, eller tab, som måtte indtræde som følge af, at eksportøren ikke har forbeholdt sig og bevaret ejendomsretten til konsignationslageret i tilfælde af likvidation, konkurs eller anden retsforfølgning hos konsignatøren. Endvidere dækker garantien ikke den med kreditgivning ved salg fra lageret forbundne risiko.
4. Ved beregningen af det eventuelle tab betragtes de på grundlag af konsignationslageret afsluttede forretninger som en helhed.
5. I tilfælde af, at garantien bliver effektiv, indløser staten inden 3 måneder efter anfordring sin garanti mod at få transport på samtlige de til konsignationslageret knyttede rettigheder. Indfrielse af garantien kan efter omstændighederne gøres afhængig af, at lageret tilbagesendes her til landet til vurdering og eventuel realisation. Såfremt der senere måtte fremkomme et provenu, fordeles dette mellem firmaet og staten i forhold til den fastsatte dækningsprocent.

D. *Finansieringsgaranti.*

Finansieringsgaranti kan gives over for banker og andre for lån, der ydes i eksportøjemed.

Garantien ydes under følgende former:

1. *Garanti for lån, der ønskes stillet til rådighed til gennemførelse af konkrete eksportordrer.*
- a. *Afskibningskredit.* Garanti for lån, der stilles til eksportørens rådighed, når varens forsendelse dokumenteres over for den långivende bank ved overgivelse til banken af forretningens dokumenter.
 1. Garantien kan ikke overstige 75 pct. af fakturabeløbet.
 2. Lånet tilbagebetales til banken, efterhånden som betalingerne indgår fra køberen i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat for den enkelte garanti.
 3. Staten forbeholder sig fuld regres mod eksportøren, og denne må efter omstændighederne sikre statens re-

greskrav ved at give transport på fordringer, pant i fast ejendom eller anden betryggende sikkerhed.

- b. *Oparbejdning skr edit på grundlag af konkrete ordrer.* Den konkrete eksportordre må endelig dokumenteres, inden der kan trækkes på det statsgaranterede lån.
1. Det statsgaranterede lån skal anvendes til indkøb af råmaterialer og betaling af arbejdslønnene i forbindelse med fremstillingen af de af ordrerne omfattede varer.
 2. Garantien kan ikke overstige 75 pct. af varernes salgspris.
 3. Lånet tilbagebetales til banken, efterhånden som betalingerne indgår fra køberen, i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat for den enkelte garanti.
 4. Staten forbeholder sig fuld regres mod eksportøren, og denne må efter omstændighederne sikre statens regreskrav ved at give transport på fordringer, pant i fast ejendom eller **anden** betryggende sikkerhed.
- II. *Garanti for lån, der stilles til rådighed, uden at konkrete ordrer foreligger (sandsynliggjort eksport).*
1. Det statsgaranterede lån må udelukkende anvendes til indkøb af råmaterialer, betaling af arbejdslønnene

(efter omstændighederne tillige til anskaffelse af maskiner og værktøj eller udvidelse af bestående anlæg) i forbindelse med fremstillingen af de til eksport bestemte varer.

2. Garantien kan normalt ikke overstige 65 pct. af de projekterede udgifter, dog at der i særlige tilfælde vil kunne gives garanti for indtil 75 pct. af de projekterede udgifter.
3. Eksportøren må fremsende så detaljerede oplysninger som muligt til bedømmelse af de konkrete eksportmuligheder, ligesom der må fremsendes en af virksomhedens (statsautoriserede) revisor attesteret, specificeret redegørelse for de påtænkte eksportforretninger, der ønskes gennemført under statens garanti og omkostningerne herved, samt en rentabilitetsberegning for den tilsluttede eksport.
4. Staten forbeholder sig fuld regres mod eksportøren, og denne må efter omstændighederne sikre statens regreskrav ved at give transport på fordringer, pant i fast ejendom eller anden betryggende sikkerhed.
5. Det statsgaranterede lån skal afvikles inden for en i hvert enkelt tilfælde nærmere fastsat frist og under hensyntagen til de fra udlandet indgående betalinger.

Handelsministeriet, marts 1955.

Formularer til skrivelser om ydelse af eksportgaranti i henhold til gældende lov.

Bilag 4 a.

Solvensgaranti.

I en hertil indkommen skrivelse har firmaet ansøgt om solvensgaranti i forbindelse med den nedenfor anførte eksport:

Sælger:

Køber:

Varebetegnelse:

Ordrebeløb:

Leveringstid:

Betalingsbetingelser:

I denne anledning skal man meddele, at handelsministeriet er villigt til at yde firmaet solvensgaranti i forbindelse med de af køberens accepterede vekslers på følgende vilkår:

1. Vekslerne må foreligge i akcepteret stand senest den.....
Når levering har fundet sted, og vekslerne er akcepteret af køberens, garanterer handelsministeriet, at der til firmaet indgår 75 pct. af vekslerens pålydende, således at firmaet må løbe en egenrisiko på den resterende del af vekselbeløbet. Handelsministeriets garanti kan således højst andrage.....
2. Firmaet kan ikke uden for handelsministeriets garanti på køberens trække vekslers, der forfalder inden de af handelsministeriet garanterede vekslers.
3. Garantien omfatter alene den med den udenlandske købers solvens forbundne risiko, og f. eks. ikke den risiko, der måtte ligge i, at en veksels mødes med modkrav eller indsigelser med hensyn til skyldgrundlaget, eller i at valutarestriktioner og lignende måtte medføre, at beløbet ikke kan overføres her til landet, men må forblive indestående i udlandet.
4. Handelsministeriets garanti vil i givet

fald blive indløst med det beløb i danske kroner, der svarer til den på forfaldsdagen noterede kurs på....., dog højst med det kronebeløb, der svarer til den dags dato noterede kurs.

Såfremt en af firmaet på køberens trukket veksels er blevet nødlidende, kan firmaet ikke under handelsministeriets garanti trække yderligere vekslers på køberens.

Infries en veksels ikke til sin tid efter sit pålydende, skal der omgående ske indberetning herom til handelsministeriet, der inden 3 måneder efter forfaldstid indfrier sin garanti mod at få transport på veksels fulde pålydende til dækning af det indfrieede garantibeløb samt inddrivelsesomkostninger og renter 5 pct. p. a. fra garantiens indfrielse, indtil regressen er gennemført.

Afdrag på veksels afskrives forlods på handelsministeriets garanti, og handelsministeriet forbeholder sig adgang til forlods dækning i en med veksels eventuelt forbundet sikkerhed.

I risikopræmie til handelsministeriet må

betales.....Risikopræmien må indbetales, inden garantien træder i kraft.

Idet opmærksomheden henledes på, at firmaet må sikre sig, at ind- og udførsels-tilladelser foreligger i det omfang, dette er nødvendigt i henhold til gældende regler, skal man udbede sig underretning

inden den.....om, hvorvidt firmaet agter at gøre brug af tilsagnet på de stillede vilkår. I bekræftende fald må den fastsatte risiko-præmie samtidig indbetales til post-konto nr. 5000 på vedlagte indbetalings-kort.

Transfereringsgaranti.

I anledning af firmaets ansøgning af _____ skal man meddele, at handelsministeriet i forbindelse med den nedenfor anførte eksport herved påtager sig transfereringsgaranti indenfor et maksimalt garantiansvar af kr. _____ svarende til — skriver

Sælger:

Køber:

Varebetegnelse:

Ordrebeløb:

Leveringstid:

Betalingsbetingelser:

Garantien indebærer, at handelsministeriet, såfremt en af garantien omfattet betaling som følge af transfereringshindringer i importlandet ikke er overført her til landet inden 6 måneder efter forfaldstidens indtræden, udbetaler firmaet pct. af det udeblevne beløb.

For garantien gælder følgende vilkår:

1. Ved afsendelsen af varerne må der straks tilsendes handelsministeriet genpart af forsendelsesdokumenterne. Varerne må være afsendt senest.....
2. Når en betaling er modtaget, må der straks gives handelsministeriet underretning herom. Såfremt en betaling ikke modtages rettidigt, må der ligeledes gives handelsministeriet underretning med angivelse af den formodede årsag.
3. De oven for anførte kontraktbetingelser må ikke ændres uden handelsministeriets samtykke, ligesom der straks må gives handelsministeriet meddelelse, såfremt eksporten ikke afvikles normalt.
4. Der ydes ingen garanti mod kurssvingninger.
5. Det er en forudsætning for garantien, at der opnås fornøden udførselstilladelse for de nævnte varer, dersom sådan tilladelse kræves efter de for tiden gældende regler, ligesom det er en forudsætning, at

de på tidspunktet for varernes afsendelse gældende bestemmelser i importlandet om ret til at indføre varerne og betale disse som aftalt er opfyldt af køberen. Det er ligeledes en forudsætning, at køberen med henblik på transferering har indbetalt den forfaldne fordring eller et dertil svarende beløb i importlandets valuta på forfaldsdagen eller senest 2 måneder derefter og i øvrigt har foretaget sådanne skridt, som det i henhold til det pågældende lands regler påhviler ham at foretage med henblik på beløbets transferering.

Firmaet må såvel før som efter statens indfrielse af garantien udvise fornøden omhu i arbejdet med afvikling af engagementet samt tage alle nødvendige eller hensigtsmæssige skridt — herunder skridt som måtte blive krævet af handelsministeriet — for at opnå beløbets overførsel her til landet. Handelsmini-

steriet har ret til ved garantiens indfrielse eller senere at kræve sig tiltransporteret alle sådanne rettigheder ifølge kontrakten med køberen, som efter handelsministeriets skøn vil være af betydning med henblik på beløbets overførsel. De indkomne beløb anvendes forlods til dækning af det af handelsministeriet udlagte garantibeløb, renter 5 pet. p. a. fra indfrielsesdagen samt eventuelle inddrivelsesomkostninger.

7. Såfremt risikoen for transferering er blevet væsentligt forøget inden varernes afsendelse på grund af krig, borgerkrig eller lignende uroligheder i importlandet, forbeholder handelsministeriet sig ret til

— for så vidt angår ikke afsendte varepartier — at ændre vilkårene eller tilbagekalde garantien.

Det samme gælder, såfremt der i importlandet indføres sådanne valutारiske forholdsregler, som må forventes at ville udgøre en hindring for købesummens rettidige transferering.

8. Transport af rettighederne i henhold til nærværende garanti kan ikke finde sted uden handelsministeriets samtykke.
9. Risikopræmien for nærværende garanti andrager kr.....der må indbetales til postkonto nr. 5000 på vedlagte indbetalingskort senest.....

Konsignationsgaranti.

I en hertil indkommen skrivelse har selskabet ansøgt om konsignationsgaranti i forbindelse med udlæggelse af et konsignationslager i

(sagsfremstilling)

I denne anledning skal man meddele, at handelsministeriet er villigt til at yde garanti i forbindelse med den pågældende konsignation på følgende vilkår:

1. Konsignationslaget må ikke overstige de i selskabets ansøgning anførte mængder.

2. Garantien tilsikrer selskabet dækning af indtil halvdelen af det med udsendelsen af det nævnte vareparti i konsignation eventuelt forbundne tab opgjort efter reglerne i punkt 3, dog at handelsministeriets garanti ikke kan overstige et beløb af..... kr., skriver

Såfremt konsignationslageret ikke er blevet solgt inden.....må konsignationsforholdet afvikles, og de ikke solgte varer realiseres.

3. Varepartiets kostpris må ikke overstige et samlet beløb af.....kr. Det eventuelle tab beregnes som det beløb, hvormed den nævnte kostpris med tillæg af de faktisk afholdte udgifter til fragt, dog ikke ud over det anførte beløb på.....kr., overstiger det beløb, der er indvundet ved salg fra konsignationslageret samt ved den eventuelle senere realisation af de ikke solgte varer.

Tabet opgøres for konsignationslageret under ét, således at eventuelle tab på en del af partiet formindskes med det beløb, der indvindes ved realisation af det øvrige parti ud over den nævnte pris med tillæg af fragt.

4. Garantien omfatter ikke tab som skyldes, at varepartiet ikke holdes behørigt

forsikret, eller som skyldes, at partiet ødelægges eller forringes bl. a. som følge af uforsvarlig opbevaring. Garantien dækker heller ikke tab som følge af tyveri eller anden berigelsesforbrydelse eller strafbar formuekrænkelser med hensyn til varepartiet.

Det er en betingelse for garantien, at selskabet har forbeholdt sig ejendomsretten til varepartiet og bevaret den på en sådan måde, at selskabet i tilfælde af en likvidation, konkurs eller enhver anden form for almindelig eller singulær retsforfølgning efter vedkommende lands retsregler kan afvise denne retsforfølgning for så vidt angår partiet og tilbagetage dette som separatist.

Garantien dækker ikke den med konsignatørens solvens eller den med en eventuel kreditgivning ved salg fra lageret forbundne risiko, ligesom garantien ikke omfatter tab som følge af, at indførelstilladelser nægtes eller tilbagekaldes.

5. Handelsministeriet indfrier sin garanti, så snart tabet er opgjort. Garantien indfrielse vil efter omstændighederne kunne gøres afhængig af, at lageret tilbagesendes her til landet til vurdering og eventuel realisation.

6. I risikopræmie til handelsministeriet må betales.....kr.

Finansieringsgaranti.

I en hertil indkommen skrivelse har firmaet ansøgt om garanti for et banklån i forbindelse med den nedenfor anførte eksport:

Sælger:

Køber:

Varebetegnelse:

Ordrebeløb:

Leveringstid:

Betalingsbetingelser:

I denne anledning skal man meddele, at handelsministeriet er villigt til at påtage sig garanti for et lån i.....banken på kr....., skriver:....., renter og omkostninger medregnet, på følgende vilkår:

1. Efterhånden som ovennævnte varer afsendes, må det i de tilfælde, hvor der indrømmes køberne åben kredit, på fakturaen anføres, at købesummen skal indbetales direkte til banken, og kopi af fakturaen må indleveres til denne. Samtidig må firmaet forevise dokumentation for, at varerne er afsendt, hvorefter firmaet under handelsministeriets garanti inden for det ovennævnte maksimum af.....kr. kan låne.....pct. af fakturabeløbet.

Såfremt der sælges kontant mod dokumenter, kan firmaet mod indlevering af forsendelsesdokumenterne til banken til inkasso under handelsministeriets garanti inden for det ovennævnte maksimum af.....kr. låne.....pct. af fakturabeløbet.

Forsendelsesdokumenterne må undergives bankens rådighed til sikkerhed for det statsgaranterede lån.

Såfremt der for købesummen accepteres veksler, kan firmaet mod indleve-

ring af forsendelsesdokumenterne med tilhørende tratte på fakturabeløbet til banken til fremsendelse til accept under handelsministeriets garanti inden for ovennævnte maksimum af.....kr. låne.....pct. af fakturabeløbet.

2. Af hver af de fra køberne modtagne betalinger anvender banken.....pct. til nedbringelse af det statsgaranterede lån, medens det resterende beløb kan stilles til firmaets disposition.

Det statsgaranterede lån må være helt indfriet senest den.....

Firmaet må over for banken afgive skriftlig erklæring om, at.....pct. af beløb, der til trods for bestemmelsen i fakturaen måtte indgå direkte til firmaet, omgående vil blive indbetalt til banken til nedbringelse af det statsgaranterede lån.

3. I tilfælde af at handelsministeriets garanti måtte blive aktuel, forbeholder

ministeriet sig regres mod firmaets ansvarlige indehaver for det indfrieede garantibeløb samt for eventuelle omkostninger og for renter 5 pct. p. a. fra garantiens indfrielse, indtil regressen er gennemført.

4. Af risikopræmien, der andrager $1\frac{1}{2}$ pct. p. a. af de beløb, hvormed garantien til enhver tid er udnyttet, må et beløb af.....kr. foreløbig indbetales, inden garantien træder i kraft.

Med henblik på den endelige beregning af præmien må firmaet ved ud-

gangen af hvert kvartal samt ved garantiens ophør indsende bankens kontoudskrift.

Opmærksomheden henledes på, at firmaet må sikre sig, at nødvendige ind- og udførselstilladelser foreligger.

Såfremt firmaet ønsker at benytte tilsagnet, må der gives handelsministeriet underretning herom inden den.....

Risikopræmien må indbetales til postkonto nr. 5000 på vedlagte indbetalingskort.

Finansieringsgaranti.

I en hertil indkommen skrivelse har firmaet ansøgt om garanti for et banklån i forbindelse med den nedenfor anførte eksport:

Sælger:

Køber:

Varebetegnelse:

Ordrebeløb:

Leveringstid:

Betalingsbetingelser:

I denne anledning skal man meddele, at handelsministeriet er villigt til at påtage sig garanti for et lån i.....banken på kr....., skriver , renter og omkostninger medregnet, på følgende vilkår:

1. Det statsgaranterede lån, der straks kan stilles til firmaets disposition, må udelukkende anvendes til betaling af råmaterialer og arbejds løn i forbindelse med fremstillingen af de af ordren omfattede varer, og firmaet må over for handelsministeriet afgive skriftlig erklæring om, at lånet vil blive anvendt i overensstemmelse hermed.
2. Efterhånden som varerne afsendes, må forsendelsesdokumenterne indleveres til bank til inkasso. Forsendelsesdokumenterne må undergives bankens rådighed til sikkerhed for det statsgaranterede lån.
3. Af hver af de fra køberen modtagne betalinger anvender banken 75 pct. til nedbringelse af det statsgaranterede lån, medens det resterende beløb kan stilles til firmaets disposition. Det statsgaranterede lån må dog være helt indfriet senest.....
4. I tilfælde af at handelsministeriets garanti måtte blive aktuel, forbeholder ministeriet sig regres mod firmaets an-

svarlige indehavere for det indfrieede garantibeløb samt for eventuelle omkostninger og for renter 5 pct. p. a. fra garantiens indfrielse, indtil regressen er gennemført.

5. Af risikopræmien, der andrager $1\frac{1}{2}$ pct. p. a. af de beløb, hvormed garantien til enhver tid er udnyttet, må et beløb af kr. foreløbig indbetales, inden garantien træder i kraft.

Med henblik på den endelige beregning af præmien må firmaet ved udgangen af hvert kvartal samt ved garantiens ophør indsende bankens kontoudskrift.

Opmærksomheden henledes på, at firmaet må sikre sig, at nødvendige ind- og udførselstilladelser foreligger.

Såfremt firmaet ønsker at benytte tilsagnet, må der gives handelsministeriet underretning herom inden den.....

Risikopræmien må indbetales til postkonto nr. 5000 på vedlage indbetalingskort.

§ 3 garanti (sandsynliggjort eksport).

Finansieringsgaranti.

I et hertil indkommet andragende har firmaet ansøgt om garanti for et banklån i henhold til § 3 i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

Sælger:

Køber:

Varebetegnelse:

Betalingsbetingelser:

I denne anledning skal man meddele, at handelsministeriet er villigt til at påtage sig garanti for et lån i.....banken på kr....., skriver....., renter og omkostninger medregnet, på følgende vilkår:

1. Det statsgaranterede lån, der straks kan stilles til firmaets disposition, må udelukkende anvendes til betaling af råmaterialer og arbejds løn i forbindelse med fremstillingen af de nævnte varer, og firmaet må over for handelsministeriet afgive skriftlig erklæring om, at lånet vil blive anvendt i overensstemmelse hermed.
2. Som afdrag på lånet må indbetalespct. af samtlige hjemkomne betalinger for eksportordrer effektueret efter....., idet dog lånet må afdrages med mindst.....kr. pr. måned, første gang den..... Lånet må være fuldt indfriet senest.....
3. I tilfælde af, at handelsministeriets garanti måtte blive aktuel, forbeholder ministeriet sig regres mod firmaet for det indfrieede garantibeløb samt for eventuelle omkostninger og for renter 5 pct. p. a. fra garantiens indfrielse, indtil regressen er gennemført.
Til sikring af handelsministeriets regreskrav tjener.....
4. Af risikopræmien, der andrager 1½ pct. p. a. af de beløb, hvormed garantien til enhver tid er udnyttet, må et beløb af.....kr. foreløbig indbetales, inden garantien træder i kraft.
Med henblik på den endelige beregning af præmien må firmaet ved udgangen af hvert kvartal samt ved garantiens ophør indsende bankens kontoudskrift.
Opmærksomheden henledes på, at firmaet må sikre sig, at nødvendige ind- og udførselstilladelser foreligger.
Såfremt firmaet ønsker at benytte tilsagnet, må der gives handelsministeriet underretning herom inden den..... Samtidig må den i vilkårenes punkt 1 nævnte erklæring samt de til opfyldelse af vilkårenes punkt 3 fornødne dokumenter fremsendes hertil.
Risikopræmien må indbetales til postkonto nr. 5000 på vedlagte indbetalingskort.

